

แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ
ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

นายรัตนภูมิ เรืองสอาด

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2564

APPROACHES FOR ACADEMIC DEVELOPMENT OF GOVERNMENT VOCATIONAL
EDUCATION COLLEGES IN SAMUT PRAKAN PROVINCE
BASED ON THE CONCEPT OF INDUSTRIAL HABITS

Mr. Rattanapoom Rueangsa-ard

A Master project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Management
Department of Educational Policy, Management and Leadership
Faculty of Education Chulalongkorn University
Academic Year 2021

หัวข้อสารนิพนธ์	แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา
	ภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม
โดย	นายรัตน์ภูมิ เรืองสอาด
สาขาวิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	อาจารย์ ดร.พงษ์ลิขิต เพชรผล

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.พฤษี ศรีบุญรัตนพิทักษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.พงษ์ลิขิต เพชรผล)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อภิตี จริยารังษิโรจน์)

รศ.ดร.ณัฐพร เรืองสุทนต์ : แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาค
 ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม (APPROACHES FOR ACADEMIC
 DEVELOPMENT OF GOVERNMENT VOCATIONAL EDUCATION COLLEGES IN
 SAMUTPRAKAN PROVINCE BASED ON THE CONCEPT OF INDUSTRIAL HABITS)
 อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ดร.พงษ์สิทธิ์ เพชรผล, 206 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของ
 สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม 2) เสนอแนวทางพัฒนาการ
 บริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ใช้วิธีการ
 วิจัยเชิงบรรยาย ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคใน
 จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึง
 ประสงค์ และแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางฯ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และการ
 วิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาค
 ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม มีลำดับความต้องการจำเป็นจากสูงสุดไปต่ำสุดคือ ด้านการ
 จัดการเรียนการสอน (PNI_{Modified} = 0.281) โดยคุณลักษณะที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ยึดมั่น ในคุณธรรม
 จริยธรรม (PNI_{Modified} = 0.302) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร (PNI_{Modified} = 0.276) โดยคุณลักษณะที่มีความ
 ต้องการจำเป็นสูงสุดคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม (PNI_{Modified} = 0.319) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผล
 (PNI_{Modified} = 0.271) โดยคุณลักษณะที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือมีความรับผิดชอบต่อสังคม (PNI_{Modified} = 0.290)
 และด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (PNI_{Modified} = 0.264) โดยคุณลักษณะที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ มีความ
 มุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน (PNI_{Modified} = 0.293) ตามลำดับ แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษา
 อาชีวศึกษาภาคในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม มีทั้งหมด 4 แนวทาง โดยเรียงลำดับตาม
 ดัชนีความต้องการจำเป็น ดังนี้ 1) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อเสริมสร้าง
 นิสัยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับผู้เรียน โดยครูทำหน้าที่เป็น
 ผู้อำนวยการความสะอาดในการเรียนรู้ 2) พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อเสริมสร้างนิสัยการสร้างการเติบโตด้วย
 นวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงานของผู้เรียน ให้ทันสมัย และมีความท้าทาย สามารถปรับ
 ประยุกต์และต่อยอดกับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันร่วมกับสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
 3) พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม
 ของผู้เรียนตามสภาพจริงในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนในทุกมิติ 4) จัดทำแผนการ
 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพของผู้เรียนรายบุคคล เพื่อเสริมสร้างนิสัยการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และ
 ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการร่วมกันวิเคราะห์
 สมรรถนะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ตรงตามสาขาวิชาชีพที่เรียน

ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

สาขาวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2564

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษา.....

APPROACHES FOR ACADEMIC DEVELOPMENT OF GOVERNMENT VOCATIONAL
EDUCATION COLLEGES IN SAMUTP RAKAN PROVINCE BASED ON THE CONCEPT
OF INDUSTRIAL HABITS. ADVISOR : Ponglikit Petpon Ph.D., 206 pp.

This study was conducted with a descriptive style with purpose 1) to study the priority needs of academic development of government vocational education colleges in Samut Prakan province based on the concept of industrial habits and 2) to present approaches for academic development of government vocational education colleges in Samut Prakan province based on the concept of industrial habits. The research informants consisted of director, deputy director and teacher were 186 personnel. The research instruments were a questionnaire, the current and the desirable states and appropriability and possibility of approaches outline. The data were analyzed by frequency, mean, standard deviation, priority needs index modified and content analysis.

The results of this research were the priority needs of academic development of government vocational education colleges in Samut Prakan province based on the concept of industrial habits found that the first priority needs was the teaching management ($PNI_{Modified} = 0.281$), the highest elements of priority need was the adherence to morality ($PNI_{Modified} = 0.302$), the second priority needs was the curriculum development ($PNI_{Modified} = 0.276$), the highest element of priority need was the drive innovation ($PNI_{Modified} = 0.319$), the third priority needs was the measurement and evaluation ($PNI_{Modified} = 0.271$), the highest elements of priority need was the social responsibility ($PNI_{Modified} = 0.290$), and the last priority needs was the professional experience training ($PNI_{Modified} = 0.264$), and the highest element of priority need was the work passion ($PNI_{Modified} = 0.293$). There were four approaches for academic development of government vocational education colleges in Samut Prakan province based on the concept of industrial habits. In order of priority needs index, 1) Develop a teaching and learning that emphasizes on students' hands-on practice to foster the habits of adherence to morality and Social Responsibility, where teachers act as facilitators in learning. 2) Develop competency-based courses to foster the habit of Innovation Driven and Work Passion stay up-to-date and challenging with enterprises and stakeholders, where learners can adapt to changes in the current situation together. 3) Develop a process for measuring and evaluating the habits of social responsibility and Innovation Driven based on actual conditions. in a variety of formats to cover learners' behavior in all dimensions. 4) Develop a plan of practicing professional experience for individual learners. To foster the habit of Work Passion and adherence to morality, by institutions and enterprises in joint performance analysis and desirable behaviors in accordance with the field of study.

Department : Educational Policy, Management,
And Leadership

Field of Study : Educational Management

Academic Year : 2022

Student's Signature.....
Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก อาจารย์ ดร.พงษ์ลิขิต เพชรผล อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้มีคุณภาพ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการอาชีวศึกษาในอนาคต ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบริวรรณพิทักษ์ ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ อาจารย์ ดร.อภิรดี จรรย์รังษีโรจน์ กรรมการสอบสารนิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบ และประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนได้ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง จนทำให้ผู้วิจัยสามารถนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งศาสตร์ และศิลป์ในการบริหารการศึกษา และให้การสนับสนุนตลอดระยะเวลาในการศึกษา ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือด้านการติดต่อประสานงานและจัดทำหนังสือต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณจำสืบเอก ดร.สมพร ชูทอง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ ประธานกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการวิจัย ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการจัดทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบพระคุณกำลังใจที่สำคัญอย่างยิ่งจากบิดา มารดา และทุกคนในครอบครัว ตลอดจนเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่รักทุกคน รวมไปถึงพี่น้องนิสิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งภาคในเวลาและนอกเวลาทุกท่าน ที่ได้ส่งมอบความปรารถนาดี ให้คำแนะนำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมในด้านต่าง ๆ และเป็นกำลังใจจนผู้วิจัยสามารถจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สำหรับคุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้บิดา มารดา ซึ่งเป็นที่รักและเคารพยิ่ง ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่าน อีกทั้งบุคคลทั้งหลายทั้งที่ได้เอื้อนาม และไม่ได้เอื้อนาม

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	๗
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1	1
1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 นิยามศัพท์	5
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับนิสัยอุตสาหกรรม	10
2.1.1 ความหมายของนิสัยอุตสาหกรรม.....	10
2.1.2 คุณลักษณะของนิสัยอุตสาหกรรม	11
2.2 การบริหารวิชาการ	33
2.2.1 ความหมายของการบริหารวิชาการ.....	33
2.2.2 ความสำคัญของการบริหารวิชาการ	34
2.2.3 ขอบข่ายงานบริหารวิชาการ	35
2.3 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการอาชีวศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา.....	58
2.3.1 วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	58
2.3.2 การจัดการอาชีวศึกษา.....	59
2.3.3 แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2560 - 2579).....	67
2.3.4 การอาชีวศึกษาในต่างประเทศ.....	69
2.3.5 อาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	75

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	76
2.4.1 งานวิจัยในประเทศ	76
2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ	83
บทที่ 3	85
3.1 ระเบียบวิธีวิจัย	85
3.1.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของ สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม 85	
3.1.2 ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม	90
3.1.3 นำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัด สมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม	92
บทที่ 4	96
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	96
4.2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ..	98
4.3 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ที่ได้จากแบบสอบถาม	112
4.4 (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัด สมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม โดยผู้วิจัย	116
4.5 ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของ สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม	125
4.6 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมที่มีความเหมาะสม และเป็นไปได้	129
บทที่ 5	135
5.1 สรุปผลการวิจัย	135
5.1.1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม	135
5.1.2 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัด สมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม	137

5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	138
5.2.1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม.....	138
5.2.2 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัด สมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม.....	142
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	144
5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	144
5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	144
รายการอ้างอิง.....	146
ภาคผนวก.....	156
ภาคผนวก ก.....	157
ภาคผนวก ข.....	172
ภาคผนวก ค.....	184
ภาคผนวก ง.....	191
ภาคผนวก จ.....	193

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1	การสังเคราะห์คุณลักษณะของนิสยอุตสาหกรรมการ..... 17
ตารางที่ 2-2	การสังเคราะห์ขอบข่ายงานบริหารวิชาการ..... 42
ตารางที่ 3-1	แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือในการวิจัย..... 88
ตารางที่ 3-2	วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินการวิจัย..... 93
ตารางที่ 4-1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 97
ตารางที่ 4-2	สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม ในภาพรวม..... 99
ตารางที่ 4-3	สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม ด้านการพัฒนาหลักสูตร.....101
ตารางที่ 4-4	สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม ด้านการจัดการเรียนการสอน..... 103
ตารางที่ 4-5	สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ..... 107
ตารางที่ 4-6	สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม ด้านการวัดและประเมินผล.....109
ตารางที่ 4-7	สรุปลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม.....111
ตารางที่ 4-8	แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม ที่ได้จากแบบสอบถาม..... 113
ตารางที่ 4-9	(ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม..... 117

หน้า

ตารางที่ 4-10	ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหาร วิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิด นัยอุตสาหกรรม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	125
ตารางที่ 4-11	แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัด สมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม.....	129

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1-1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ภาพที่ 2-1	บทบาทหน้าที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....	52
ภาพที่ 2-2	ความเชื่อมโยงของแผน นโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการ ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา.....	60
ภาพที่ 4-1	ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม.....	112
ภาพที่ 4-2	แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัด สมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม.....	134

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ในช่วงปี พ.ศ. 2549 - 2557 เป็นต้นมา ประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของการลงทุนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 2 ต่อปี และมีอัตราการขยายตัวของ GDP เฉลี่ยเพียงร้อยละ 3.4 ต่อปี ซึ่งอัตราการขยายตัวดังกล่าวอยู่ในระดับที่ต่ำ ไม่เพียงพอที่จะขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะถัดไปได้ นอกจากนี้หากต้องการให้ประเทศไทยสามารถหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว จำเป็นต้องมีการกำหนดกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ชัดเจน รวมทั้งมีมาตรการสนับสนุนเพื่อชักจูงการลงทุนในประเทศไทยด้วย (ศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2560) คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบเกี่ยวกับข้อเสนอ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) โดยเป็นมาตรการระยะยาวที่จะกำหนดทิศทางการปรับโครงสร้างด้านการผลิตทั้งเกษตร อุตสาหกรรม และบริการของประเทศให้มีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการแข่งขัน มีการสร้างคุณภาพและมีการสนับสนุนเศรษฐกิจภูมิภาคอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และยั่งยืน โดยแบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ First s-curve ซึ่งเป็นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วในประเทศ และ New S-curve ที่เป็นรูปแบบการลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งเชื่อกันว่าทั้ง 2 ส่วนนี้จะสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้อย่างก้าวกระโดด และช่วยต่อยอดอุตสาหกรรมเดิมเพื่อเพิ่มรายได้ของประชากรได้มากขึ้นอีกด้วย (คณิต แสงสุพรรณ, 2558)

แผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 เป็นกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะในการทำงาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการนำประเทศเข้าสู่สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 และเป็นประเด็นหลักที่ได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ดังนั้นการอาชีวศึกษาจึงเป็นจุดเน้นที่สำคัญประการหนึ่งที่จะต้องพัฒนาให้เอื้อต่อการเตรียมความพร้อมกำลังคนทั้งด้านความรู้ ทักษะ สมรรถนะที่จำเป็นให้สามารถปรับตัว และรู้เท่าทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีพลวัตและการแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดน เพราะการอาชีวศึกษามีผลต่อการขับเคลื่อนประเทศให้เจริญก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืน ตามกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต และทิศทางการพัฒนาประเทศ อีกทั้งยังตอบโจทย์ความต้องการกำลังคนของภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะนำพาประเทศให้ก้าวหน้าได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม และยั่งยืนไปพร้อม ๆ กัน

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่หลังไหลเข้าสู่ประเทศไทยในสังคมที่เป็นยุคดิจิทัล ส่งผลให้ค่านิยมในสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว วัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เป็นรากเหง้าของคนไทยถูกกลืนโดยวิถีชีวิตแบบใหม่ มีค่านิยมยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม รักสนุก และความสบาย เชื่อข่าวลือ ขาดความอดทน ขาดวินัย วัตถุนิยม ยอมรับคนที่ฐานะมากกว่า คนดีมีคุณธรรม ขาดทักษะในการคัดกรอง และเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีจากต่างประเทศมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการวางรากฐานการปรับเปลี่ยนให้คนมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าคนไทยยังมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา ที่ต้องก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีคุณภาพและเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศ ประกอบกับการทำงานให้ประสบความสำเร็จในสถานการณ์ปัจจุบันไม่ใช่แค่ทำงานให้เสร็จไปวันๆเท่านั้น แต่ต้องอาศัยการวางแผนการทำงานล่วงหน้าพร้อมกับสร้างนิสัยการทำงานที่ดีควบคู่กันไป ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการแรงงานของสถานประกอบการนอกเหนือจากความต้องการในด้านความรู้ และทักษะของแรงงานแล้ว ยังมีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะอื่นๆ จากแรงงานด้วย ซึ่งคุณลักษณะที่สถานประกอบการต้องการนี้เรียกว่า “นิสัยอุตสาหกรรม” ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมการผลิต การท่องเที่ยว การบริการ หรืออื่น ๆ เนื่องจากรูปแบบการทำงานในภาคอุตสาหกรรมจะเน้นการทำงานตามมาตรฐานที่กำหนด และให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพการผลิตสูง แรงงานต้องใส่ใจและให้ความร่วมมือต่อระบบการผลิตตามความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งจากการวิจัยเกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพแรงงานไทยในอุตสาหกรรมการผลิตไทยได้ค้นพบประเด็นปัญหาที่สำคัญของแรงงานไทยได้แก่ “นิสัยอุตสาหกรรม” ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับการทำงานในภาคอุตสาหกรรมแต่แรงงานไทยยังขาดคุณลักษณะนี้อยู่มาก ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความขยันอดทน และความมีระเบียบวินัย (ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ, 2561) นิสัยอุตสาหกรรมจึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ต้องการของนายจ้าง ซึ่งถ้าบุคคลปราศจากนิสัยอุตสาหกรรมแล้วก็ไม่สามารถทำงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และไม่ประสบความสำเร็จในที่สุด

การปลูกฝังให้ผู้เรียนอาชีวศึกษามีนิสัยอุตสาหกรรมไม่ได้จัดเป็นภารกิจในการจัดการเรียนการสอนของครูเท่านั้น หากแต่เป็นภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้เกิดขึ้นผ่านกระบวนการบริหารวิชาการ ซึ่งเป็นกระบวนการในการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ การนิเทศ

และการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย มีความรู้ ทักษะ มีจิตอาสา มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่า

อาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการเป็นกลุ่มสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชน ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ที่ตั้งอยู่ใกล้ศูนย์กลางของประเทศ และยังเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ทำให้การขนส่งวัตถุดิบและสินค้าจากโรงงานอุตสาหกรรมมีความสะดวก จึงมีส่วนสนับสนุนให้นักลงทุนเข้ามาประกอบกิจการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้อาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการมีบทบาทสำคัญในการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากล และภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติมีสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์จนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551)

จากที่มาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการบริหารวิชาการถือเป็นจุดเน้นสำคัญประการหนึ่งที่จะต้องพัฒนาให้เอื้อต่อการเตรียมคนที่มีทักษะให้พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งในการเตรียมความพร้อมดังกล่าวต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสสัยอุตสาหกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการวางรากฐานการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมไทย ผ่านกระบวนการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสสัยอุตสาหกรรม เป็นอย่างไร

1.2.2 แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสสัยอุตสาหกรรม ควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

1.3.2 เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น และนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 4 วิทยาลัย ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ และวิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 353 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 186 คน โดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie Morgan โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.4.2.1 แนวคิดนัยอุตสาหกรรม ประกอบด้วย มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม

1.4.2.2 การบริหารวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการวัดและประเมินผล

1.4.2.3 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

1.4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

เดือนพฤศจิกายน 2564 - เดือนมิถุนายน 2565

1.5 นิยามศัพท์

นิสัยอุตสาหกรรม (Industrial Habits) หมายถึง พฤติกรรม คุณลักษณะ หรือทัศนคติพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมการผลิต การท่องเที่ยว การบริการ หรืออื่น ๆ โดยเป็นนิสัย หรือทัศนคติพื้นฐานที่ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน (Work Passion) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ เพื่อปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยความมานะ บากบั่น พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ให้งานสำเร็จลุล่วงได้ผลลัพธ์ที่เหนือความคาดหมายด้วยความประหยัด และปลอดภัย รวมถึงการมีทัศนคติที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ

ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม (Adherence to morality) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเสียสละ มีความจริงใจ ให้ความเมตตา เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน รักษาความสัตย์สุจริต อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง โปร่งใส ประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมาย และจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย งดงาม ความสงบสุข ความรัก ความสามัคคี อย่างมั่นคงไม่เปลี่ยนแปลงง่าย ๆ

สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม (Innovation Driven) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการแสวงหาโอกาส และแนวคิดใหม่ ๆ หรือการนำสิ่งที่มีอยู่แล้วมาปรับประยุกต์ใช้ในรูปแบบใหม่ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น ตลอดจนการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความสามารถในการทำงาน รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดียิ่งขึ้นทั้งด้านร่างกาย จิตใจ นิสัย ทัศนคติ สติปัญญา ที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้จริง

มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความตระหนักรู้ ใช้สาธารณสมบัติอย่างรับผิดชอบ เคารพในสิทธิของผู้อื่น มีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า รักษาสิ่งแวดล้อม รู้จักเอาใจใส่เป็นธุระเข้าร่วมในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม การเผื่อแผ่ แบ่งปัน มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเกื้อกูล ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น หรือผู้ที่ร้องขอเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนช่วยกันสอดส่องดูแล รักษาทรัพย์สินของส่วนรวมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ชุมชน สังคม

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้นตามบริบทของสถานศึกษา สภาพท้องถิ่น และชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านตามแผนการเรียนรู้ที่วางไว้ และสอดคล้องกับความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาชีพ

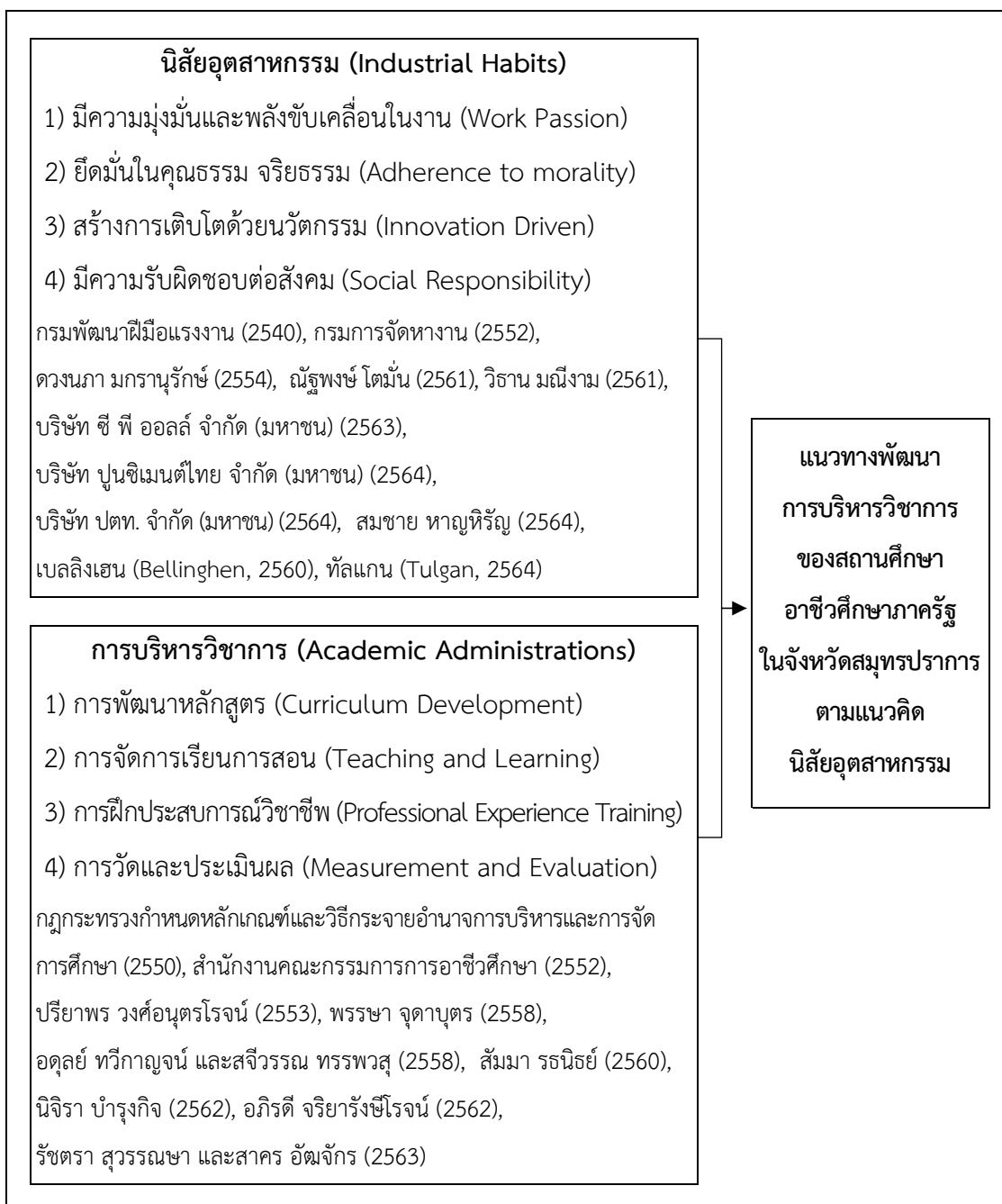
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษากับสถานประกอบการเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในสถานประกอบการ ได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้สัมผัสการปฏิบัติงาน เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัย และเรียนรู้ถึงสภาพปัญหา ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติจริงเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวัดและประเมินผล หมายถึง การกำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบ วิธีการวัด และประเมินผล การเรียนที่หลากหลาย โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ

สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ หมายถึง สถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย 4 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ และวิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ผู้เรียนอาชีวศึกษามีนิสัยอุตสาหกรรม สามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้

1.7.2 ครู มีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร จัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยอุตสาหกรรม

1.7.3 ผู้บริหารสถานศึกษา มีแนวทางในการกำหนดนโยบายการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ให้สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีสมรรถนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และนิสัยอุตสาหกรรมตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

1.7.4 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีแนวทางในการกำหนดนโยบายส่งเสริมการจัดการอาชีวศึกษาตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม 2) นำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับนิสยอุตสาหกรรม

2.1.1 ความหมายของนิสยอุตสาหกรรม

2.1.2 คุณลักษณะของนิสยอุตสาหกรรม

2.1.2.1 มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน (Work Passion)

2.1.2.2 ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม (Adherence to Morality)

2.1.2.3 สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม (Innovation Driven)

2.1.2.4 มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)

2.2 การบริหารวิชาการ

2.2.1 ความหมายของการบริหารวิชาการ

2.2.2 ความสำคัญของการบริหารวิชาการ

2.2.3 ขอบข่ายงานบริหารวิชาการ

2.2.3.1 การพัฒนาหลักสูตร

2.2.3.2 การจัดการเรียนการสอน

2.2.3.3 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2.2.3.4 การวัดและประเมินผล

2.3 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการอาชีวศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.3.1 วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.3.2 การจัดการอาชีวศึกษา

2.3.3 แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา (พ.ศ.2560 - 2579)

2.3.4 การอาชีวศึกษาในต่างประเทศ

2.3.5 อาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับนิสยอุตสาหกรรมการ

นิสยอุตสาหกรรมการนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ต้องการของนายจ้าง โดยจะเป็นหลักคิด คุณธรรม จริยธรรม หรือเป็นกรอบในการทำงานที่แตกต่างกันออกไปเพื่อเป็นเครื่องชี้้นำให้การทำงานบรรลุเป้าหมายทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนิสยอุตสาหกรรมการดังนี้

ธวัชชัย ผ่องสุภาพ (2545) กล่าวว่า นิสยอุตสาหกรรมการ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นสำหรับทุกคนในการประกอบอาชีพต่าง ๆ โดยเฉพาะงานธุรกิจอุตสาหกรรมการ ถ้าปราศจากนิสยอุตสาหกรรมการแล้ว ก็ไม่สามารถทำงานให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และไม่ประสบผลสำเร็จในที่สุด

2.1.1 ความหมายของนิสยอุตสาหกรรมการ

ราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้ให้ความหมายของ นิสย ไว้ว่า หมายถึง ความประพฤติที่เคยชิน พานิช จิตรแจ้ง (2535) ได้นิยามความหมายของนิสยอุตสาหกรรมการไว้ว่า นิสยอุตสาหกรรมการ หมายถึง ความประพฤติที่เป็นการควบคุมกาย วาจา ใจ ให้อยู่ในขอบเขตที่สังคมยอมรับ เช่น มีมารยาท มีความอ่อนน้อมถ่อมตน สุภาพ พุดจาไพเราะเป็นต้น และนิสยการทำงาน เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจและปรับนิสยความเคยชินในการปฏิบัติงานที่มีความตั้งใจต่อหน้าที่รับผิดชอบ เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการหรือลูกค้า เช่น ตระหนักในเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน ทำงานประณีต ริเริ่มสร้างสรรค์งานเป็นต้น

เปรมวดี สิงห์พรหมวงศ์ (2539) กล่าวว่า ลักษณะนิสยในการทำงาน หมายถึง พฤติกรรมพื้นฐานที่บุคคลควรประพฤติปฏิบัติเป็นประจำในการทำงานในด้านขยัน อดทน ประณีต รอบคอบ มีระเบียบ อดทน ประหยัด

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2540) ได้ให้ความหมายของนิสยอุตสาหกรรมการไว้ว่า นิสยอุตสาหกรรมการ หมายถึง ลักษณะนิสยที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่จะทำงานในอุตสาหกรรมการ ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมการผลิต การท่องเที่ยว การบริการ หรืออื่น ๆ จะต้องมีเป็นพื้นฐาน จึงทำงานได้เป็นผลสำเร็จเป็นที่ต้องการของนายจ้าง

ดวงนภา มกรานุรักษ์ (2554) ได้กล่าวว่า นิสยอุตสาหกรรมการ หมายถึง การพร้อมรับการฝึก พัฒนาตนเอง มีความตั้งใจ ขยัน ซื่อสัตย์ ใจสู้ ตรงต่อเวลา มีระเบียบ มีวินัย อดทน รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวย สังคม รู้จักป้องกันตัวเองจากการทำงาน มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตสาธารณะ

ชนิดา ลีลาสุวรรณสิริ (2556) กล่าวว่า อุปนิสัยหลักในการทำงาน หมายถึง แนวคิด เจตคติ และพฤติกรรมที่ปฏิบัติจนเคยชิน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นงานในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมใดก็ตาม

ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ (2561) กล่าวว่า นิสัยอุตสาหกรรม หมายถึง คุณลักษณะ ที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่ทำงานในอุตสาหกรรม เป็นนิสัย และ/หรือทัศนคติพื้นฐานที่ทำให้สามารถ ทำงานสำเร็จตามที่นายจ้างต้องการ คุณลักษณะในกลุ่มนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของนายจ้างที่อาจจะ มีความคาดหวังที่แตกต่างกัน นิสัยอุตสาหกรรมมีความจำเป็นเนื่องจากรูปแบบการทำงานในอุตสาหกรรม การผลิตเน้นการทำงานตามมาตรฐานที่กำหนด และให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพการผลิตสูง แรงงานต้องใส่ใจ และให้ความร่วมมือต่อระบบการผลิตตามความต้องการของสถานประกอบการทำให้ คนงานจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่หลากหลาย พร้อมยอมปรับตัวตามความต้องการของระบบการผลิต

จากความหมายของนิสัยอุตสาหกรรม และนิสัยในการทำงานที่กล่าวไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า นิสัยอุตสาหกรรม หมายถึง พฤติกรรม คุณลักษณะ หรือทัศนคติพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับบุคคลที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมการผลิต การท่องเที่ยว การ บริการ หรืออื่น ๆ โดยเป็นนิสัย หรือทัศนคติพื้นฐานที่ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

2.1.2 คุณลักษณะของนิสัยอุตสาหกรรม

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2540) ได้จำแนกคุณลักษณะของนิสัยอุตสาหกรรมไว้ 10 ประการ ดังนี้

- 1) ความตรงต่อเวลา
- 2) ความมีระเบียบวินัย
- 3) ความขยันหมั่นเพียร มานะอดทน อดกลั้น
- 4) มุ่งความสำเร็จ
- 5) รักษาสุขภาพ และความปลอดภัย
- 6) ความซื่อสัตย์ สุจริต
- 7) รู้จักกาลเทศะ
- 8) รู้จักการให้ และการรับ
- 9) รู้ว่าสิ่งใดควร สิ่งใดไม่ควร
- 10) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

กรมการจัดหางาน (2552) ได้ทำการวิจัยคุณสมบัติของลูกจ้างที่นายจ้างต้องการ ศึกษาเฉพาะกรณีนายจ้างที่เข้าร่วมงานนัดพบแรงงานวันเสาร์บริเวณกระทรวงแรงงาน ในเดือน กุมภาพันธ์และเดือนมีนาคม 2552 โดยเป็นการศึกษาเพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณสมบัติ

ของลูกจ้างที่นายจ้างต้องการ เพื่อเป็นข้อมูลแก่ผู้สมัครงานรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า นายจ้างต้องการลูกจ้างที่มีคุณสมบัติเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้

- 1) ความซื่อสัตย์
- 2) ความรับผิดชอบ
- 3) รักษาความลับ
- 4) ขยันหมั่นเพียร อดทน สู้งาน
- 5) ตรงต่อเวลา
- 6) กระตือรือร้น
- 7) มีระเบียบวินัย
- 8) ขำนาญภาษาไทย
- 9) พัฒนาตนเอง
- 10) ปฏิบัติตามคำสั่ง

ดวงนภา มกรานุรักษ์ (2554) ได้กล่าวถึงนิสัยอุตสาหกรรมไว้ 12 ประการ ดังนี้

- 1) ตั้งใจ
- 2) ขยัน
- 3) ซื่อสัตย์
- 4) ใจสู้
- 5) ตรงต่อเวลา
- 6) มีระเบียบ
- 7) มีวินัย
- 8) อดทน
- 9) รับผิดชอบต่อตนเอง/ครอบครัว/สังคม
- 10) รู้จักป้องกันตนเองจากการทำงาน
- 11) เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม
- 12) เป็นผู้มีจิตสาธารณะ

ณัฐพงษ์ โทมัย (2561) ได้กล่าวถึงนิสัยอุตสาหกรรมที่สำคัญ มี 8 ประการ ดังนี้

- 1) ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับงาน และผู้ร่วมงาน
- 2) ความมีวินัย และรับผิดชอบ
- 3) ความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะได้อย่างประหยัดและปลอดภัย
- 4) ความโปร่งใส เสียสละ และการงดเว้นอบายมุข
- 5) ความใฝ่รู้

- 6) ความอดทน
- 7) ความคิดสร้างสรรค์
- 8) ความละเอียดรอบคอบ

วิชาน มณีงาม (2561) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะข้างอุตสาหกรรมที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการไว้ จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย

1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงความซื่อสัตย์สุจริต มีความเสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน รักษาความสัตย์สุจริต กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในทำนองคลองธรรม

2) ด้านทักษะการใช้ชีวิต เป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงการดำเนินชีวิตที่ไม่ประมาท ดูแลรักษาสุขภาพ มีระเบียบวินัยทางการเงิน ไม่ใช้จ่ายเกินตัว ขยันหมั่นเพียร ใฝ่เรียนรู้ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รู้รักสามัคคีในหมู่คณะ รักครอบครัว

3) ด้านบุคลิกภาพ เป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ดี มีความคิดเชิงบวก อ่อนน้อมถ่อมตน

4) ด้านพฤติกรรมอุตสาหกรรม เป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงการตรงต่อเวลา มีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน รับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์พลังงาน มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางาน ประสานงาน และสื่อสารกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่กดดันได้

5) ด้านทักษะปฏิบัติในวิชาชีพ เป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงการมีความสามารถในการลงมือปฏิบัติ ความสามารถในการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพที่จบการศึกษา

6) ด้านความรู้ในวิชาชีพ เป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงการมีความรู้ในหลักทฤษฎีในสาขาวิชาที่จบการศึกษา มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐาน การใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลความรู้ สามารถสื่อสารทางโซเชียลเน็ตเวิร์ค

สมชาย หาญหิรัญ (2564) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะแรงงานแห่งอนาคตไว้ 8 ประการดังนี้

- 1) มีวินัย (Discipline)
- 2) ความมุ่งมั่น (Persistence)
- 3) ยืดหยุ่น (Flexibility)
- 4) เรียนรู้ตนเอง (Self-learning)
- 5) การทำงานร่วมกับคนอื่น (Teamwork)
- 6) การสื่อสาร (Communication)

7) การปรับตัว (Agile)

8) ทักษะทัศนคติส่วนตัวต่อการทำงาน (Work Attitude)

เบลลิงเฮน (Bellinghen, 2017) ได้กล่าวถึง นิสัยอุตสาหกรรมที่มีส่วนช่วยให้คนประสบความสำเร็จ มี 11 ประการ ดังนี้

- 1) การตระหนักรู้ (Awareness is essential)
- 2) ความกตัญญู (Gratitude)
- 3) การเอาชนะความคิด (Winning Mentality)
- 4) จรรยาบรรณในการทำงานที่เข้มงวด (Strict working ethic)
- 5) ความเสมอต้นเสมอปลาย (A permanent consistency)
- 6) สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น (Inspiring others)
- 7) รักการอ่าน (Always Reading)
- 8) หาที่ปรึกษา (Finding a mentor)
- 9) มีช่องทางในการสร้างรายได้หลายทาง (Creating multiple streams of income)
- 10) ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ (Avoid time wasters)

ทัลแกน (Tulgan, 2021) ได้กล่าวถึงนิสัยที่ดีในการทำงาน มี 8 ประการ ดังนี้

- 1) รักษาสุขภาพ (Wellness)
- 2) รู้จักกาลเทศะ (Self-presentation)
- 3) ความตรงต่อเวลา (Timeliness)
- 4) มุ่งผลผลิต (Productivity)
- 5) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Organization)
- 6) ใส่ใจในรายละเอียด (Attention to detail)
- 7) ความรับผิดชอบ (Follow-through and consistency)
- 8) ความคิดสร้างสรรค์ (Initiative)

จากการศึกษาคุณลักษณะของนิสัยอุตสาหกรรมตามหลักวิชาการที่กล่าวถึงข้างต้น ผู้วิจัยยังได้ศึกษาในมุมมองด้านความต้องการของสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ และพฤติกรรมของพนักงานในองค์กร เพื่อการสรรหาและพัฒนาพนักงานในองค์กรให้มีคุณลักษณะ และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ นโยบาย และเป้าหมายขององค์กร เพื่อสร้างพลังในการดำเนินธุรกิจผลักดันให้องค์กรเจริญเติบโต มั่นคง และยั่งยืน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของพนักงานในองค์กรชั้นนำของประเทศไทยดังนี้

บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (2564) ได้กำหนดอุดมการณ์ในการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อคัดเลือก พัฒนา เสริมสร้างความสุขในการทำงาน และหล่อหลอมสู่วัฒนธรรม

องค์กรเดียวกันประกอบด้วย ตั้งมั่นในความเป็นธรรม มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ เชื่อมมั่นในคุณค่าของคน และถ้อยมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งประกอบด้วย

1) ตั้งมั่นในความเป็นธรรม (Adherence to Fairness)

1.1) ทำงานอย่างซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และปฏิบัติต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างให้เกียรติ จริงใจ เป็นมิตร และเป็นธรรม

1.2) ทำงานโดยเสมอภาค ไม่เล่นพวก รุน สถาบัน

2) มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ (Dedication to Excellence)

2.1) ร่วมแรงร่วมใจสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่มีคุณค่าอย่างเต็มความสามารถ

2.2) ทำงานด้วยความมุ่งมั่นทุ่มเท กำลังกายกำลังใจ ความรู้ ความสามารถด้วยความตั้งใจให้เกิดผลในทางที่ดีกว่าเสมอ

2.3) ทันโลก ทันเหตุการณ์ และพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

3) เชื่อมมั่นในคุณค่าของคน (Belief in The Value of The Individual)

3.1) ทำงานร่วมกันเหมือนพี่น้อง ห่วงใย เอื้ออาทร ยกย่อง ชมเชย แนะนำเพื่อให้กำลังใจกันและกัน เคารพความคิดเห็นของกันและกัน

3.2) ทำงานเป็นทีมช่วยเหลือกัน

4) ถ้อยมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคม (Concern for Social Responsibility)

4.1) ทำงานด้วยความใส่ใจในมาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม

4.2) มีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า รักษาสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มจากที่บ้าน ที่ทำงาน และขยายผลสู่ภายนอก

4.3) มีส่วนร่วมในกิจกรรม ร่วมรักษาสิ่งแวดล้อม ดูแลชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

บริษัท ซี พี ออลล์ จำกัด (มหาชน) (2563) ได้กำหนดแนวทางด้านพฤติกรรมที่เรียกว่า Our way ที่จะทำให้บริษัทฯ เติบโตอย่างยั่งยืนไปอีกอย่างน้อย 30 ปี ซึ่งเป็น 5 แนวคิดที่ตัวแทนพนักงานทุกระดับเห็นร่วมกันว่าเป็นเรื่องสำคัญ และต้องสร้างให้เกิดขึ้นจริงประกอบด้วย

1) เชื่อใจ (Build Trust)

2) โค้ชชิ่ง (Accelerate Coaching)

3) นวัตกรรม (Drive Innovation)

4) ชยันทำ ฉลาดคิด (Call for Smart)

5) จิตสาธารณะ (Enrich Community Awareness)

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (2564) ได้กำหนดค่านิยม SPIRIT เพื่อสร้างพฤติกรรม และวิธีการทำงานร่วมกันของพนักงานในกลุ่ม ปตท. ซึ่งได้กำหนดเป็นรากฐานสำคัญที่หล่อหลอมให้ผู้บริหาร และพนักงานกลุ่ม ปตท. เป็นคนเก่ง คนดี และมีความรับผิดชอบต่อองค์กร และสังคมภายนอกประกอบด้วย

1) ผสานพลังสร้างพันธมิตร (Synergy) มุ่งเน้นให้พนักงานแบ่งปันองค์ความรู้ และผสานพลังความร่วมมือให้เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร

2) สร้างความเป็นเลิศ (Performance Excellence) มุ่งเน้นให้พนักงานพร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตั้งใจทำงานเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เหนือความคาดหมาย เพื่อสร้าง และส่งมอบคุณค่าที่ดีที่สุดให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3) สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม (Innovation) มุ่งเน้นให้พนักงานมีทัศนคติเชิงบวก แสวงหาโอกาส แนวคิดใหม่ ๆ และกล้าคิดอย่างสร้างสรรค์ สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน พร้อมทั้งเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

4) สร้างสรรค์สังคมและสิ่งแวดล้อม (Responsibility for Society) มุ่งเน้นให้พนักงานทำงานบนความตระหนักรู้ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน พัฒนารูปร่างที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและมีจิตอาสาในการทำเพื่อส่วนรวม ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

5) สร้างพลังความดี (Integrity & Ethics) มุ่งเน้นให้พนักงานทำงานอย่างถูกต้อง โปร่งใส ปฏิบัติตนเป็นพนักงานที่ดีขององค์กร ประพฤติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตั้งอยู่ในจริยธรรมอันดีงาม

6) สร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจ (Trust & Respect) มุ่งเน้นให้พนักงานสร้างความเชื่อมั่น และความไว้วางใจในการทำงานร่วมกัน เปิดโอกาสและเชื่อใจในศักยภาพความสามารถของผู้อื่น เปิดใจและเคารพในความหลากหลายของผู้อื่น

จากการศึกษางานวิจัย ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของนิสัยอุตสาหกรรม ตลอดจนคุณลักษณะและพฤติกรรมที่บริษัทชั้นนำในประเทศไทยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา หล่อหลอมพนักงานในองค์กรที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นคุณลักษณะนิสัยอุตสาหกรรม รายละเอียดดังตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 การสังเคราะห์คุณลักษณะของนิสยอุตสาหกรรม

ประเด็นที่ศึกษา	นักวิชาการ/หน่วยงานทางวิชาการ										รวม	สังเคราะห์ คุณลักษณะ ของนิสย อุตสาหกรรม
	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2540)	กรมการจัดหางาน (2552)	ดวงฉาน มกรานุรักษ์ (2554)	ณัฐพงษ์ โดมนัน (2561)	วิธาน มณีงาม (2561)	บริษัท ซี พี ออลล์ จำกัด (มหาชน) (2563)	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (2564)	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (2564)	สมชาย หาญหิรัญ (2564)	Bellinghen, B.V. (2017)	Tulgan, B. (2021)	
1. ความตรงต่อเวลา	✓	✓	✓		✓		✓				5	มีความ มุ่งมั่นและ พลัง ขับเคลื่อนใน งาน
2. ขยันหมั่นเพียร สู้งาน	✓	✓	✓	✓							4	
3. ความอดทน	✓	✓	✓	✓							4	
4. มุ่งความสำเร็จ	✓				✓		✓				3	
5. รักษาสุขภาพ	✓						✓				2	
6. ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย	✓			✓	✓			✓			4	
7. ความสามารถในการทำงานเป็น หมู่คณะได้อย่างประหยัด	✓			✓				✓			3	
8. ปฏิบัติตามคำสั่ง		✓									1	
9. รู้จักป้องกันตนเองจากการ ทำงาน			✓								1	
10. ตั้งใจ			✓					✓			2	
11. ความละเอียดรอบคอบ				✓			✓				2	
12. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถ ปรับตัว เข้ากับงาน และ ผู้ร่วมงาน				✓	✓						2	
13. ประสานงานและสื่อสารกับ บุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ					✓				✓	✓	3	
14. รู้รักสามัคคีในหมู่คณะ					✓						1	
15. มีความเชื่อมั่นในตนเอง					✓						1	
16. มีพฤติกรรมอุตสาหกรรม					✓						1	
17. ปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่กดดันได้					✓						1	
18. ใฝ่หาความรู้						✓			✓		2	

ตารางที่ 2-1 การสังเคราะห์คุณลักษณะของนิสยอุตสาหกรรม (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	นักวิชาการ/หน่วยงานทางวิชาการ										รวม	สังเคราะห์ คุณลักษณะ ของนิสิต อุตสาหกรรม		
	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2540)	กรมการจัดหางาน (2552)	ดวงนภา มกรานุรักษ์ (2554)	ณัฐพงษ์ ไตมัน (2561)	วิธาน มณีงาม (2561)	บริษัท ซี พี ออลล์ จำกัด (มหาชน) (2563)	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (2564)	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (2564)	สมชาย หาญหิรัญ (2564)	Bellinghen, B.V. (2017)			Tulgan, B. (2021)	
19. พร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง								✓	✓		✓	3		
20. มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ								✓			✓	2		
21. ทำงานด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเท ให้เกิดผลในทางที่ดีกว่าเสมอ								✓				1		
22. การทำงานร่วมกับคนอื่น									✓			1		
23. ขยันทำ ฉลาดคิด										✓		1		
24. ทำงานอย่างถูกต้อง											✓	1		
25. ผสานพลังความร่วมมือให้เกิดขึ้น ทั้งภายในและภายนอกองค์กร											✓	1		
26. ตั้งใจทำงานเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ เหนือความคาดหมาย											✓	1	50	ยึดมั่นใน คุณธรรม จริยธรรม
27. ความซื่อสัตย์	✓	✓	✓		✓			✓			✓	6		
28. ความมีระเบียบวินัย	✓	✓	✓	✓	✓				✓			6		
29. รู้จักกาลเทศะ	✓						✓					2		
30. รู้จักการให้ และการรับ	✓											1		
31. รู้ว่าสิ่งใดควร สิ่งใดไม่ควร	✓											1		
32. ความรับผิดชอบ		✓	✓	✓	✓		✓					5		
33. กระตือรือร้น		✓										1		
34. รักษาความลับ		✓										1		
35. เป็นผู้มีความคุณธรรม จริยธรรม			✓									1		
36. การงดเว้นอบายมุข				✓								1		
37. ความโปร่งใส				✓				✓			✓	3		
38. เสียสละ				✓	✓							2		

ตารางที่ 2-1 การสังเคราะห์คุณลักษณะของนิสยอุตสาหกรรม (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	นักวิชาการ/หน่วยงานทางวิชาการ										รวม	สังเคราะห์ คุณลักษณะ ของนิสย อุตสาหกรรม	
	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2540)	กรมการจัดหางาน (2552)	ดวงนภา มกรานันท์ (2554)	ณัฐพงษ์ โดมนัน (2561)	วิธาน มณีงาม (2561)	บริษัท ซี พี ออลล์ จำกัด (มหาชน) (2563)	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (2564)	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (2564)	สมชาย หาญหิรัญ (2564)	Bellinghen, B.V. (2017)			Tulgan, B. (2021)
											ความถี่		
39. สุจริต					✓						✓	2	
40. รักษาความสัตย์					✓							1	
41. ยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง					✓			✓				2	
42. ตั้งอยู่ในจริยธรรมอันดีงาม					✓						✓	2	
43. อ่อนน้อมถ่อมตน					✓							1	
44. ความกตัญญู						✓						1	
45. จรรยาบรรณในการทำงาน						✓						1	
46. ความเสมอต้นเสมอปลาย						✓						1	
47. ทำงานร่วมกันเหมือนพี่น้อง ห่วงใย ช่วยเหลือ เอื้ออาทร ยกย่อง ชมเชย แนะนำ ให้กำลังใจ กันและกัน								✓				1	
48. เชื่อมมั่นในคุณค่าของคน								✓				1	
49. เคารพความคิดเห็นของกันและกัน								✓				1	
50. ให้เกียรติ จริ่งใจ เป็นมิตร								✓				1	
51. ทำงานโดยเสมอภาค ไม่เล่นพวก รุ่น สถาบัน								✓				1	
52. สร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจ										✓	✓	2	
53. เปิดใจ และเคารพในความ หลากหลายของผู้อื่น											✓	1	
54. ปฏิบัติตนเป็นพนักงานที่ดีขององค์กร											✓	1	
55. พัฒนาค้นเองอยู่เสมอ		✓			✓						✓	3	33
56. ชำนาญภาษาไทย		✓										1	
57. ใฝ่เรียนรู้				✓	✓							2	

ตารางที่ 2-1 การสังเคราะห์คุณลักษณะของนิสยอุตสาหกรรม (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	นักวิชาการ/หน่วยงานทางวิชาการ										รวม	สังเคราะห์ คุณลักษณะ ของนิสย อุตสาหกรรม	
	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2540)	กรมการจัดหางาน (2552)	ดวงนภา มกรานันท์ (2554)	ณัฐพงษ์ โธมัน (2561)	วิธาน มณีงาม (2561)	บริษัท ซี พี ออลล์ จำกัด (มหาชน) (2563)	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (2564)	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (2564)	สมชาย หาญหิรัญ (2564)	Bellinghen, B.V. (2017)			Tulgan, B. (2021)
											ความถี่		
58. แสวงหาโอกาส และความรู้ใหม่ ๆ					✓						✓	2	
59. ความคิดสร้างสรรค์				✓	✓		✓				✓	4	
60. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน					✓		✓				✓	3	
61. มองโลกในแง่ดี					✓						✓	2	
62. มีทัศนคติเชิงบวก					✓				✓		✓	3	
63. รักการอ่าน						✓						1	
64. การตระหนักรู้						✓						1	
65. การเอาชนะความคิด						✓						1	
66. สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น						✓						1	
67. ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์						✓						1	
68. ร่วมแรงร่วมใจสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่มีคุณค่า								✓				1	
69. ท้นโลก ท้นเหตุการณ์								✓				1	
70. ยืดหยุ่น									✓			1	
71. เรียนรู้ตนเอง									✓			1	
72. นวัตกรรม										✓	✓	2	
73. สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม											✓	1	
74. แบ่งปันองค์ความรู้											✓	1	
75. มีความรับผิดชอบต่อสังคม			✓					✓			✓	3	มีความ รับผิดชอบต่อสังคม
76. เป็นผู้มีจิตสาธารณะ			✓							✓	✓	3	
77. อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม					✓			✓			✓	3	
78. อนุรักษ์พลังงาน					✓							1	

ตารางที่ 2-1 การสังเคราะห์คุณลักษณะของนิสยอุตสาหกรรม (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	นักวิชาการ/หน่วยงานทางวิชาการ										รวม	สังเคราะห์ คุณลักษณะ ของนิสย อุตสาหกรรม
	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2540)	กรมการจัดหางาน (2552)	ดวงฉาน มกรานันท์ (2554)	ณัฐพงษ์ โดมนัน (2561)	วิธาน มณีงาม (2561)	บริษัท ซี พี ออลล์ จำกัด (มหาชน) (2563)	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (2564)	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (2564)	สมชาย หาญหิรัญ (2564)	Bellinghen, B.V. (2017)	Tulgan, B. (2021)	
79. มีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า								✓			1	
80. มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ								✓		✓	2	
81. ทำงานบนความตระหนักรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน										✓	1	

จากตารางที่ 2-1 การสังเคราะห์คุณลักษณะของนิสยอุตสาหกรรม พบว่า คุณลักษณะของนิสยอุตสาหกรรมที่มีความสอดคล้องกันมากที่สุด คือ มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน ($f = 50$) รองลงมา คือ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ($f = 49$) สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ($f = 30$) และถ้อยมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคม ($f = 14$) ตามลำดับ โดยสามารถสรุปความสอดคล้องของนิสยอุตสาหกรรมเป็น 4 คุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความมุ่งมั่น และพลังขับเคลื่อนในงาน ($f = 53$) มีแนวคิดที่สอดคล้อง ดังนี้
  - 1.1 ความตรงต่อเวลา ($f = 5$)
  - 1.2 ขยันหมั่นเพียร สู้งาน ($f = 4$)
  - 1.3 ความอดทน ($f = 4$)
  - 1.4 มุ่งความสำเร็จ ($f = 3$)
  - 1.5 รักษาสุขภาพ ($f = 2$)
  - 1.6 ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย ($f = 4$)
  - 1.7 ความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะได้อย่างประหยัด ($f = 3$)
  - 1.8 ปฏิบัติตามคำสั่ง ($f = 1$)
  - 1.9 รู้จักป้องกันตนเองจากการทำงาน ($f = 1$)

- 1.10 ตั้งใจ ($f = 2$)
- 1.11 ความละเอียดรอบคอบ ($f = 2$)
- 1.12 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับงาน และผู้ร่วมงาน ($f = 2$)
- 1.13 ประสานงานและสื่อสารกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($f = 3$)
- 1.14 รู้รักสามัคคีในหมู่คณะ ($f = 1$)
- 1.15 มีความเชื่อมั่นในตนเอง ($f = 1$)
- 1.16 มีพฤติกรรมอุตสาหกรรม ($f = 1$)
- 1.17 ปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่กดดันได้ ($f = 1$)
- 1.18 โค้ชชิง ($f = 2$)
- 1.19 พร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ($f = 3$)
- 1.20 มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ ($f = 2$)
- 1.21 ทำงานด้วยความมุ่งมั่น ทุ่เมเท ให้เกิดผลในทางที่ดีกว่าเสมอ ($f = 1$)
- 1.22 การทำงานร่วมกับคนอื่น ($f = 1$)
- 1.23 ขยันทำ ฉลาดคิด ($f = 1$)
- 1.24 ทำงานอย่างถูกต้อง ($f = 1$)
- 1.25 ผลงานสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร ($f = 1$)
- 1.26 ตั้งใจทำงานเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เหนือความคาดหมาย ($f = 1$)
2. ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ($f = 50$) มีแนวคิดที่สอดคล้อง ดังนี้
  - 2.1 ความซื่อสัตย์ ($f = 6$)
  - 2.2 ความมีระเบียบวินัย ($f = 6$)
  - 2.3 รู้จักกาลเทศะ ($f = 2$)
  - 2.4 รู้จักการให้ และการรับ ($f = 1$)
  - 2.5 รู้ว่าสิ่งใดควร สิ่งใดไม่ควร ($f = 1$)
  - 2.6 ความรับผิดชอบ ($f = 5$)
  - 2.7 กระตือรือร้น ($f = 1$)
  - 2.8 รักษาความลับ ($f = 1$)
  - 2.9 เป็นผู้มีความคุณธรรม จริยธรรม ($f = 1$)
  - 2.10 การงดเว้นอบายมุข ($f = 1$)
  - 2.11 ความโปร่งใส ($f = 3$)
  - 2.12 เสียสละ ($f = 2$)
  - 2.13 สุจริต ($f = 2$)

- 2.14 รักษาความมั่นคง (f = 1)
- 2.15 ยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง (f = 2)
- 2.16 ตั้งอยู่ในจริยธรรมอันดีงาม (f = 2)
- 2.17 อ่อนน้อมถ่อมตน (f = 1)
- 2.18 ความกตัญญู (f = 1)
- 2.19 จรรยาบรรณในการทำงาน (f = 1)
- 2.20 ความเสมอต้นเสมอปลาย (f = 1)
- 2.21 ทำงานร่วมกันเหมือนพี่น้อง ห่วงใย ช่วยเหลือ เอื้ออาทร ยกย่อง ชมเชย
แนะนำ ให้กำลังใจกันและกัน (f = 1)
- 2.22 เชื่อมมั่นในคุณค่าของคน (f = 1)
- 2.23 เคารพความคิดเห็นของกันและกัน (f = 1)
- 2.24 ให้เกียรติ จริงใจ เป็นมิตร (f = 1)
- 2.25 ทำงานโดยเสมอภาค ไม่เล่นพวก รุ่น สถาบัน (f = 1)
- 2.26 สร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจ (f = 2)
- 2.27 เปิดใจ และเคารพในความหลากหลายของผู้อื่น (f = 1)
- 2.28 ปฏิบัติตนเป็นพนักงานที่ดีขององค์กร (f = 1)
- 3. สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม (f = 33) มีแนวคิดที่สอดคล้อง ดังนี้
  - 3.1 พัฒนาตนเองอยู่เสมอ (f = 3)
  - 3.2 ขำนาญภาษาไทย (f = 1)
  - 3.3 ใฝ่เรียนรู้ (f = 2)
  - 3.4 แสวงหาโอกาส และความรู้ใหม่ ๆ (f = 2)
  - 3.5 ความคิดสร้างสรรค์ (f = 4)
  - 3.6 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (f = 3)
  - 3.7 มองโลกในแง่ดี (f = 2)
  - 3.8 มีทัศนคติเชิงบวก (f = 3)
  - 3.9 รักการอ่าน (f = 1)
  - 3.10 การตระหนักรู้ (f = 1)
  - 3.11 การเอาชนะความคิด (f = 1)
  - 3.12 สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น (f = 1)
  - 3.13 ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ (f = 1)
  - 3.14 ร่วมแรงร่วมใจสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่มีคุณค่า (f = 1)

- 3.15 ทันโลก ทันเหตุการณ์ (f = 1)
- 3.16 ยึดหยุ่น (f = 1)
- 3.17 เรียนรู้ตนเอง (f = 1)
- 3.18 นวัตกรรม (f = 2)
- 3.19 สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม (f = 1)
- 3.20 แบ่งปันองค์ความรู้ (f = 1)
- 4. มีความรับผิดชอบต่อสังคม (f = 14) มีแนวคิดที่สอดคล้อง ดังนี้
  - 4.1 มีความรับผิดชอบต่อสังคม (f = 3)
  - 4.2 มีเป็นผู้มีจิตสาธารณะ (f = 3)
  - 4.3 อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม (f = 3)
  - 4.4 อนุรักษ์พลังงาน (f = 1)
  - 4.5 มีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า (f = 1)
  - 4.6 มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ (f = 2)
  - 4.7 ทำงานบนความตระหนักรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (f = 1)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสยอุตสาหกรรม และสอดคล้องกับการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสยอุตสาหกรรม จำนวน 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน (Work Passion) 2) ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม (Adherence to morality) 3) สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม (Innovation Driven) 4) มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) รายละเอียดดังนี้

2.1.2.1 มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน (Work Passion)

ความมุ่งมั่น และพลังขับเคลื่อน หรือ Passion เป็นคำเก่าที่มีการใช้มาอย่างยาวนานในหลายบริบท โดยความหมายส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกหรืออารมณ์ ความปรารถนาที่แรงกล้าที่มีต่อบุคคล สิ่งของ กิจกรรม รวมถึงพฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อตอบสนองความรู้สึกภายใน มีนัยทั้งทางบวก และทางลบ

อิโนโมริ (Inamori, 1995) กล่าวว่า ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน (Passion) เป็นขีดสมรรถนะสำคัญของคนญี่ปุ่นในการนำพาประเทศเล็กๆ ที่เคยแพ้สงครามไปสู่การฟื้นตัวและเติบโตอย่างรวดเร็วจนเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจประเทศหนึ่งของโลก

ซาง (Chang, 2011) กล่าวว่า ความสำเร็จขององค์กรหลาย ๆ แห่งเป็นผลมาจากพลังความคิดริเริ่มของพนักงานซึ่งมีที่มาจากแหล่งเดียวกันคือ ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนภายใน

วาสิตา บุญสาธ (2556) กล่าวว่า หากแปลคำว่า Passion ให้เป็นภาษาไทย แล้วก็เรียกได้ว่ายากนักที่หลายคนจะแปลความได้ตรงกัน ทั้งนี้เกิดจากการที่ภาษาไทยนั้นไม่มี ความหมายและนัยตรงกับคำว่า Passion โดยตรง ซึ่งหากวิเคราะห์ตามแนวคิด Linguistic Relativism จะเห็นว่าการที่คนไทยไม่มีคำศัพท์คำว่า Passion โดยตรง เนื่องจากบริบทของสังคมไทย และการใช้ชีวิตของคนไทยนั้นไม่มี Passion เป็นองค์ประกอบอย่างเด่นชัด อย่างไรก็ตามในปัจจุบันนี้ Passion หรือในที่นี้แปลว่าความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ดังนั้นการมุ่งมั่น พัฒนา Passion สิ่งหนึ่งที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่การกำหนดนิยาม และคำอธิบายแนวคิดของ Passion ให้ชัดเจนและเป็นที่เข้าใจตรงกันเพื่อสร้างให้เป็นโครงสร้างความคิด ความเชื่อ ทศนคติ และภูมิปัญญา ของสังคมต่อไป

ซิกามิ, ไนมอน, ฮิวสัน,วิท และเดียล (Zigarmi, Nimon, Houson, Witt, and Diehl, 2009) ได้นำเสนอคำจำกัดความรวมไปถึงแนวคิดของความมุ่งมั่น และพลังขับเคลื่อนที่เป็นรูปธรรม โดยได้นิยามความหมายของความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน (Work Passion) ว่าเป็นความไม่ย่อท้อ เป็นความรู้สึกในเชิงบวก หรือสถานะที่เป็นสุขของบุคคล อันเกิดจากการประเมิน สถานการณ์ ขององค์กรและการทำงาน (Organizational and Job Characteristics) ผ่าน กระบวนการทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก และด้านกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่ความ ตั้งใจในการทำงานและพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ 5 ประการ ประกอบด้วย

- 1) ความประสงค์ที่จะอยู่กับองค์กร (Intent to stay)
- 2) ความรับผิดชอบต่อองค์กร (Organizational Commitment)
- 3) ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย (Job Commitment)
- 4) ความอุตสาหะเพื่อองค์กร (Discretionary Effort)
- 5) การกล่าวถึงองค์กรในทางบวก (Employee Endorsement)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงานที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถอธิบายโดยสรุปได้ว่า การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ เพื่อปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยความมานะ บากบั่น พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ให้งานสำเร็จลุล่วงได้ผลลัพธ์ที่เหนือความคาดหมาย ด้วยความประหยัดและปลอดภัย รวมถึงการมีทัศนคติที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ

2.1.2.2 ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม (Adherence to morality)

ราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายของ คุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี เป็นสภาพคุณงามความดีทาง ความประพฤติ และจิตใจ ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2 ความหมาย คือ

1) ความประพฤติดีงาม เพื่อประโยชน์สุขแก่ตน และสังคม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากหลักศีลธรรมทางศาสนา ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี หลักกฎหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพ

2) การรู้จักไตร่ตรองว่าอะไรควรทำไม่ควรทำ และอาจกล่าวได้ว่า คุณธรรม คือ จริยธรรมแต่ละข้อที่นำมาปฏิบัติจนเป็นนิสัย เช่น เป็นคนซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีความรับผิดชอบ ฯลฯ

จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ กฎ ศีลธรรม ซึ่งก็คือ กฎเกณฑ์ความประพฤติของมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นจากธรรมชาติของมนุษย์เอง ความเป็นผู้มีปรีชาญาณ (ปัญญา และเหตุผล) ทำให้มนุษย์มีมโนธรรมรู้จักแยกแยะความถูกผิด ควร ไม่ควร โดยจริยธรรม มีลักษณะ 4 ประการ

1) การตัดสินใจทางจริยธรรม บุคคลจะมีหลักการของตนเอง เพื่อตัดสินใจการกระทำของผู้อื่น

2) หลักการของจริยธรรม และการตัดสินใจตกใจเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลก่อนที่จะปฏิบัติกรต่าง ๆ ลงไป

3) หลักการทางจริยธรรม เป็นหลักสากลที่บุคคลใช้ตัดสินใจในการกระทำต่าง ๆ

4) ทักษะเกี่ยวกับจริยธรรมได้มาจากความคิดของบุคคล หรืออุดมคติของสังคมจนเกิดเป็นทักษะในการดำรงชีวิตของตนและสังคมที่อาศัยอยู่

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ (2550) ได้กำหนดความหมายของ “คุณธรรม” ว่า หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดีงาม เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประคับประคองใจให้เกลียดความชั่วกลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดีมีความสงบเย็นภายใน เป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย และคำว่า “จริยธรรม” หมายถึง กรอบหรือแนวทางอันดีงามที่พึงปฏิบัติ ซึ่งกำหนดไว้สำหรับสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยงดงาม ความสงบร่มเย็นเป็นสุข ความรัก สามัคคี ความอบอุ่น มั่นคง ปลอดภัยในการดำรงชีวิต

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2540) กล่าวถึงคุณธรรม จริยธรรม ในการทำงานไว้ดังนี้ “คุณธรรม” หมายถึง สภาพคุณงามความดีและความถูกต้องในการแสดงออกทั้งกาย วาจา และใจของแต่ละบุคคล ซึ่งยึดมั่นไว้เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย “จริยธรรม” หมายถึง กฎเกณฑ์ที่เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีงามเหมาะสมและเป็นที่นิยมชมชอบ หรือยอมรับจากสังคมเพื่อความสันติสุขแห่งตนเองและความสงบเรียบร้อยของสังคม “คุณธรรมในการทำงาน” หมายถึง ลักษณะนิสัยที่ดี ที่ควรประพฤติปฏิบัติในการประกอบอาชีพ “จริยธรรมในการทำงาน”

หมายถึง กฎเกณฑ์ที่เป็นแนวทางปฏิบัติตนในการประกอบอาชีพที่ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2554) กล่าวว่า สถานประกอบการต้องตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนากำลังแรงงานด้วยการปลูกฝังคุณลักษณะ และทัศนคติในการทำงาน รวมทั้งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานของลูกจ้างโดยเน้นการสร้างพฤติกรรมความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ความซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่น ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน และผลของการมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงาน การปลูกฝังความซื่อสัตย์ โดยต้องยกตัวอย่างพฤติกรรมที่ไม่ซื่อสัตย์เช่น การให้ข้อมูลที่บิดเบือนจากความเป็นจริง เป็นเหตุให้เกิดปัญหา หรือความเข้าใจผิดได้ การหลีกเลี่ยงการดักเตือนหรือแจ้งผู้ที่ทำผิดระเบียบ หรือกฎของสถานประกอบการ การปฏิเสธ และไม่ยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นโดยมักจะอ้างถึงผู้อื่นอยู่เสมอ การละเมิดระเบียบ หรือกฎของสถานประกอบการอยู่เสมอ และยกตัวอย่างพฤติกรรมความซื่อสัตย์ เช่น การรับฟัง และไม่นำข้อมูลของผู้อื่นมาเปิดเผย, การดูแลรักษาทรัพย์สิน และผลงาน/ผลประโยชน์ของสถานประกอบการอยู่เสมอ, ไม่นำทรัพย์สินของสถานประกอบการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน, ประพฤติตนตามระเบียบ หรือกฎของสถานประกอบการอยู่เสมอ

บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (2564) ได้กล่าวถึง การตั้งมั่นในความเป็นธรรม (Adherence to Fairness) ไว้ว่า หมายถึงการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม และเท่าเทียมกัน ซื่อสัตย์โปร่งใส ตรวจสอบได้ ทำงานโดยเสมอภาค ไม่แบ่งพวก รุน หรือสถาบัน

บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) (2563) ได้กำหนด ภาวะผู้นำ 11 ประการ ที่จำเป็นสำหรับคนในระดับหัวหน้างานเพื่อสร้างให้พนักงานเกิดความเชื่อและศรัทธาในการทำงานร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย มีความจริงใจ ไม่ศัkdินา ใช้ปิยะวาจา อย่าหลงอำนาจ เป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม ให้ความเมตตา กล้าตัดสินใจ อาหารสังคม บ่มเพาะคนดี และมีใจเปิดกว้าง

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (2564) ได้กำหนด การสร้างพลังความดี (Integrity & Ethics) เป็นหนึ่งในค่านิยมร่วมของกลุ่ม ปตท. โดยมุ่งเน้นในพนักงานทำงานอย่างถูกต้องโปร่งใส ปฏิบัติตนเป็นพนักงานที่ดีขององค์กร ประพฤติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตั้งอยู่ในจริยธรรมอันดีงาม

จากความหมายของคุณธรรม จริยธรรมในการทำงานที่กล่าวไว้ข้างต้น เมื่อนำมารวมกับคำว่า ยึดมั่น ที่หมายถึง การยึดถืออย่างมั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลงง่าย ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน 2554) สามารถอธิบายโดยสรุปได้ว่า การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเสียสละ มีความจริงใจ ให้ความเมตตา เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน รักษาความสัตย์สัญญา อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง โปร่งใส ประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมาย และจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย งดงาม ความสงบสุข ความรัก ความสามัคคี อย่างมั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลงง่าย ๆ

2.1.2.3 สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม (Drive Innovation)

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2555) ได้กล่าวถึงความหมายของนวัตกรรมไว้ว่า นวัตกรรม (Innovation) มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “nova” ซึ่งแปลว่า “ใหม่” หรือ “innovare” แปลว่า ทำสิ่งใหม่ขึ้นมา ส่วนคำว่า “นวัตกรรม” มาจากคำบาลีสันสกฤต คือ “นว” แปลว่า ใหม่ และ “กรรม” หมายถึง ความคิด การปฏิบัติ

โรเจอร์ (Roger, 1983) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมว่าเป็น ความคิด การกระทำ หรือวัตถุใหม่ ๆ ซึ่งถูกรับรู้ว่าเป็นสิ่งใหม่ ๆ ด้วยตัวบุคคลแต่ละคนหรือหน่วยอื่น ๆ ของการยอมรับในสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางความคิด การผลิต กระบวนการ หรือองค์กร ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงนั้นจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติ การเปลี่ยนอย่างถอนรากถอนโคน หรือการพัฒนาต่อยอดให้สามารถนำไปปฏิบัติจริง และมีการเผยแพร่ออกสู่ชุมชน การพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นนวัตกรรมหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับการรับรู้ของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลว่าเป็นสิ่งใหม่ ดังนั้น นวัตกรรมของบุคคลกลุ่มหนึ่ง อาจไม่ใช่ นวัตกรรมของบุคคลกลุ่มอื่น ๆ ก็ได้ ขึ้นอยู่กับการรับรู้ของบุคคลนั้นว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับพวกเขาหรือไม่ และข้อควรพิจารณาอีกอย่างหนึ่งของความใหม่คือ ระยะเวลา โดยสิ่งใหม่ ๆ ตามความหมายของนวัตกรรมไม่จำเป็นต้องใหม่จริง ๆ แต่อาจจะหมายถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นความคิด หรือการปฏิบัติที่เคยทำกันมาแล้วแต่ได้หยุดไประยะเวลาหนึ่ง ต่อมาได้มีการรื้อฟื้นขึ้นมาทำใหม่เนื่องจากเห็นว่าสามารถช่วยแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่นั้นได้ก็นับว่าเป็นสิ่งใหม่ได้

พันธุ์อาจ ชัยรัตน์ (2547) ได้นิยามความหมายของนวัตกรรม ไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติให้เกิดผลจริง โดยนวัตกรรมในเชิงเศรษฐศาสตร์ หมายถึง การนำแนวคิดใหม่ หรือการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วมาใช้ในรูปแบบใหม่ เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หรือก็คือการทำในสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่น โดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวเราให้กลายมาเป็นโอกาสและถ่ายทอดไปสู่แนวความคิดใหม่ที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

เฮอร์เคมา (Herkema, 2003) ได้กล่าวว่า นวัตกรรม เป็นการใช้ความคิด หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ในองค์กร และนวัตกรรมสามารถเป็นได้ทั้งผลิตภัณฑ์ใหม่ บริการใหม่ หรือเทคโนโลยีใหม่ ซึ่งอาจจะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในลักษณะเฉียบพลัน หรือค่อยเป็นค่อยไป

ดีทีไอ (DTI, 2004) ได้นิยามความหมายของนวัตกรรมไว้ว่า นวัตกรรมคือ ความสำเร็จจากการใช้ประโยชน์ของความคิดใหม่

ชิลลิง (Schilling, 2008) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมไว้ว่า นวัตกรรมเป็นเรื่องของการนำความคิดไปใช้ในเชิงปฏิบัติ เพื่อให้ได้สิ่งใหม่ หรือกระบวนการใหม่

กิริติ ยศยิ่งยง (2552) ได้เสนอรูปแบบของนวัตกรรมไว้ดังนี้

- 1) สิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีผู้ใดเคยทำมาก่อนเลย

2) สิ่งใหม่ที่เคยทำมาแล้วในอดีตแต่ได้รับการรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่

3) สิ่งใหม่ที่มีการพัฒนามาจากของเก่าที่มีอยู่เดิม

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2553) ได้สรุปมิติสำคัญของการเป็นนวัตกรรมมีอยู่

3 มิติ ดังนี้

1) ความใหม่ (Newness) สิ่งที่จะได้รับการยอมรับว่ามีคุณลักษณะเป็นนวัตกรรมได้นั้นมิติแรกที่จะต้องมียกคือ ความใหม่ หมายถึง เป็นสิ่งใหม่ที่ถูกพัฒนาขึ้นซึ่งอาจจะมีลักษณะเป็นตัวผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการ โดยจะเป็นการปรับปรุงจากเดิมหรือพัฒนาขึ้นใหม่ทั้งหมดก็ได้

2) ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ (Economic Benefits) ในมิติประการที่สองในลักษณะของการเป็นนวัตกรรม ก็คือ การให้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ หรือการสร้างความสำเร็จในเชิงพาณิชย์ กล่าวคือนวัตกรรมจะต้องสามารถทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้นได้จากการพัฒนาสิ่งใหม่นั้น ๆ ซึ่งผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นอาจจะสามารถวัดเป็นตัวเงินโดยตรง หรือไม่เป็นตัวเงินก็ได้

3) การใช้ความรู้และความสร้างสรรค์ (Knowledge and Creativity) ในมิติที่สำคัญประการสุดท้ายของการเป็นนวัตกรรมก็คือ การใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ หมายความว่า สิ่งที่จะถือเป็นนวัตกรรมได้นั้นจะต้องเกิดจากการใช้ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานของการพัฒนาให้เกิดขึ้นใหม่ ไม่ใช่เกิดจากการลอกเลียนแบบ หรือการทำซ้ำ เป็นต้น

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (2564) ได้กำหนดให้ การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม (Innovation) เป็นส่วนหนึ่งของค่านิยม SPIRIT ที่เป็นรากฐานสำคัญเพื่อสร้างพฤติกรรมและวิถีการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร และพนักงานกลุ่ม ปตท. โดยได้กล่าวว่า การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม เป็นการมุ่งเน้นให้พนักงานมีทัศนคติเชิงบวก แสวงหาโอกาส แนวคิดใหม่ ๆ และกล้าคิดอย่างสร้างสรรค์ สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน พร้อมทั้งเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) (2563) ได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของปัจจัยภายนอกไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยี หรือการเปลี่ยนแปลงทางสังคมซึ่งส่งผลกระทบและสร้างความท้าทายใหม่ ๆ ให้กับบริษัทฯ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงได้กำหนดแนวทางด้านพฤติกรรมของผู้บริหารและพนักงานทุกระดับที่จะทำให้บริษัทฯ เติบโตอย่างยั่งยืน โดยกำหนดเป็นพฤติกรรมที่เรียกว่า “Our Way” ซึ่งประกอบด้วย เชื่อใจ (Build Trust) โค้ชชิ่ง (Accelerate Coaching) นวัตกรรม (Drive Innovation) ชัยชนะฉลาดคิด (Call of Smart) และจิตสาธารณะ (Enrich Community Awareness)

บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (2564) ได้กล่าวว่า พนักงานคือสิ่งที่มีค่าที่สุดขององค์กรและเป็นกำลังหลักในการนำพาองค์กรก้าวไปข้างหน้า จึงได้เน้นปลูกฝังคุณสมบัติที่

สำคัญที่สุดของพนักงานคือ Open & Challenge เพื่อเป็นการสร้างชื่อเสียงขององค์กรให้เป็นที่ยอมรับในภูมิภาคอาเซียนในฐานะองค์กรแห่งนวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างด้านบรรษัทภิบาล และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่ง Open หมายถึง การเปิดใจ ตั้งใจรับฟัง ให้เกียรติ ใฝ่รู้ ร่วมมือ และสร้างเครือข่ายการทำงาน กล้ายอมรับข้อผิดพลาด ของตน Challenge คือ ไม่ยึดติดกับความสำเร็จ กล้าคิด นอกกรอบ ทำลายตนเอง เพื่อสิ่งที่ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ กล้าถาม กล้าแสดงความคิดเห็น บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2554) ระบุว่าพฤติกรรมการพัฒนาตนเองควรเน้น การใฝ่เรียนรู้สู่ความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตน และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้การดำเนินงานของสถานประกอบการบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยการใฝ่เรียนรู้ของพนักงาน โดยจะแสดงออกถึงความกระตือรือร้น และสนใจแสวงหาความรู้อยู่เสมอ มุ่งมั่นที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม โดยจะต้องเรียนรู้ถึงวิธีการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ทักษะที่สำคัญต่อการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ทั้งทักษะด้านการฟัง การซักถาม การอ่าน การคิด การเขียน และการปฏิบัติ แนวทางการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ จนถึงการพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี พัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งแนวโน้มทางการเมืองที่มีผลกระทบต่อวิธีการทำงาน การมีทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงพฤติกรรมคิดสร้างสรรค์ที่สถานประกอบการต้องมุ่งเน้นในการพัฒนาพนักงานในด้านเทคนิคการแก้ไขปัญหาและการปรับปรุงงาน เพราะการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญในงานผลิตทุกกระบวนการ ซึ่งกระบวนการคิดลักษณะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในตัวผู้ปฏิบัติงานจะส่งผลให้ งานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่สถานประกอบการหรือหน่วยงานได้วางไว้

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม (Drive Innovation) ที่กล่าวไว้ข้างต้น สามารถอธิบายโดยสรุปได้ว่า การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการแสวงหาโอกาส และแนวคิดใหม่ ๆ หรือการนำสิ่งที่มีอยู่แล้วมาปรับประยุกต์ใช้ในรูปแบบใหม่ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น ตลอดจนการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความสามารถในการทำงาน รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดียิ่งขึ้นทั้งด้านร่างกาย จิตใจ นิสัย ทักษะสติ ปัญญา ที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้จริง

2.1.2.4 มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (2564) ได้กำหนดให้การสร้างสรรค์สังคมและสิ่งแวดล้อม (Responsibility for Social) เป็นค่านิยมร่วมของกลุ่ม ปตท. ซึ่งมุ่งเน้นให้พนักงานทำงานบนความตระหนักรู้โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีจิตอาสาในการทำเพื่อส่วนรวม ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) (2563) ได้กำหนดให้ จิตสาธารณะ (Enrich Community Awareness) เป็นคุณลักษณะของผู้บริหารและพนักงานทุกระดับที่จะทำให้บริษัทฯ เติบโตอย่างยั่งยืนไปอีกอย่างน้อย 30 ปี

บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (2564) ได้กำหนดอุดมการณ์ SCG ที่พนักงานทุกระดับต้องยึดถือปฏิบัติและให้ความสำคัญอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งหนึ่งในอุดมการณ์ที่สำคัญคือ ถ้อยมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคม (Concern for Social Responsibility) ที่มุ่งให้ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับได้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีในชุมชน และประเทศ โดยคำนึงถึงหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม ทำงานด้วยความใส่ใจในมาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า โดยเริ่มจากที่บ้าน ที่ทำงาน และขยายผลสู่ภายนอก ตลอดจนมีส่วนร่วมในกิจกรรมรักษาสิ่งแวดล้อม ดูแลชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

คราโทวอลท์, บลูม และ มาเซีย (Kratwohl, Bloom and Masia, 1973) ได้กล่าวว่า จิตสาธารณะ เป็นคุณลักษณะ ด้านหนึ่งของจิตพิสัยซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้สึก จิตใจ หรืออารมณ์ของคน สามารถพัฒนาได้ตามกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตพิสัย (Affective Domain) ที่กำหนดไว้ 5 ขั้น คือ 1) ขั้นการรับรู้ (Receiving) เป็นขั้นแรกของความรู้สึก คือการแสดงความเอาใจใส่ต่อสิ่งที่เกิดขึ้น หรือสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้คนมีความรู้สึกยอมรับสิ่งเร้า และเลือกที่จะสนใจสิ่งเร้านั้น ซึ่งเป็นไปในลักษณะของการแปลความหมายของสิ่งเร้า 2) ขั้นการตอบสนอง (Responding) เป็นขั้นให้ความสนใจ หรือเป็นการกระทำที่แสดงออกมาในลักษณะของความพึงพอใจต่อสิ่งเร้านั้น 3) ขั้นการเห็นคุณค่า (Valuing) เป็นความรู้สึกรู้คุณค่าของสิ่งของ ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมที่ได้รับมา และเริ่มยอมรับเป็นความเชื่อจนเกิด เป็นค่านิยม หรือทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ซึ่งความรู้สึกนี้อาจยอมรับหรือไม่ยอมรับคุณค่านั้นก็ได้ 4) ขั้นการจัดระบบ (Organizing) เป็นการจัดระบบของค่านิยม หรือทัศนคติหลายอย่างที่อยู่กระจัดกระจายเข้าเป็นหมวดหมู่และตัดสินได้ว่าอะไรมีคุณค่าสำคัญหรือมีบทบาทมากที่สุดที่ควรนำไปใช้ หรือยกเลิก และ 5) ขั้นการสร้างนิสัย (Characterization) เป็นขั้นสูงสุดของการพัฒนาคน โดยการนำคุณค่าหรือค่านิยมที่ยึดถือมาปฏิบัติแต่สิ่งที่ถูกต้องจนเป็นนิสัย

มณีรัตน์ นุชชาติ (2553) ได้สรุปความหมายของจิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระ และเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากการวัดพฤติกรรมการแสดงออกของจิตสาธารณะ 3 ด้าน ดังนี้

1) การใช้พฤติกรรมที่แสดงออก คือ การดูแลรักษาสถานที่ของเมื่อใช้แล้ว มีการเก็บรักษาให้คงอยู่ในสภาพดี ใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดและทะนุถนอม

2) การถือเป็นหน้าที่ พฤติกรรมที่แสดงออก คือ การทำตามหน้าที่และเคารพกฎระเบียบที่กำหนด รับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม ดูแลสอดส่องสิ่งของส่วนรวม

3) เคารพสิทธิ พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตน แบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

อรุณรัตน์ วงศ์ฉายา (2552) ได้กล่าวถึงความหมายของ จิตสาธารณะ หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เช่น มีระเบียบวินัย ตั้งใจ ขยันหมั่นเพียร เป็นการกระทำให้การรักษาประโยชน์ของส่วนรวม เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การดูแลรักษาสาธารณสมบัติ การเผื่อแผ่ แบ่งปัน มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเกื้อกูล ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น หรือผู้ที่ร้องขอเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนร่วมมือ กระทำเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา หรือช่วยกันแก้ปัญหาแต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อจะรักษาประโยชน์ส่วนรวม

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552) ได้กล่าวถึง จิตสาธารณะ (Public Mind) หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระ และเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งผิด เน้นความเรียบร้อย ประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และความรู้สึกรับรู้เป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะ ในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลบำรุงรักษาร่วมกัน เช่นการประหยัดน้ำประปา หรือไฟฟ้าที่เป็นของส่วนรวม โดยใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า ตลอดจนช่วยกันดูแลรักษาให้ความช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ รวมถึงการตระหนักรู้ตัวแสดงออกเพื่อสังคมส่วนรวม เป็นการบริการชุมชน ทำประโยชน์เพื่อสังคม ถ้าเป็นสิ่งของก็ต้องใช้ประโยชน์ร่วมกัน

โกศล มีความดี (2548) ได้กล่าวว่า จิตสาธารณะ หมายถึง การกระทำที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติด้วยการเอาใจใส่ดูแลเป็นธุระ และเข้าร่วมในเรื่องส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากการที่บุคคลหลีกเลี่ยงการใช้หรือกระทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อส่วนรวม มุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวม เช่น การทำตามหน้าที่ที่กำหนด การดูแลความสงบเรียบร้อย การรักษาสาธารณสมบัติ รับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นมีส่วนร่วมในการหาแนวทางป้องกันแก้ไขและติดตามประเมินผล รวมถึงรับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม เคารพสิทธิของผู้อื่นในการใช้ของส่วนรวม มีการแบ่งปันหรือการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม ไม่ยึดครองของใช้ส่วนรวมมาเป็นของตนเอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและจิตสาธารณะที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถอธิบายโดยสรุปได้ว่า การมีความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความตระหนักรู้ ใช้สาธารณสมบัติอย่างรับผิดชอบ เคารพในสิทธิของผู้อื่น มีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า รักษาสิ่งแวดล้อม รู้จักเอาใจใส่เป็นธุระเข้าร่วมในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม การเผื่อแผ่ แบ่งปัน มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเกื้อกูล ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น หรือผู้ที่ร้องขอเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนช่วยกันสอดส่องดูแลรักษาทรัพย์สินของส่วนรวมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

2.2 การบริหารวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษา โดยการบริหารวิชาการในสถานศึกษาอาชีวศึกษาถือได้ว่าเป็นการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อให้กระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดมีประสิทธิผล ซึ่งคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษานั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ หลักสูตร ครู นักเรียน นักศึกษา วิธีการสอน เครื่องมือ เครื่องจักร สื่อการสอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการวัดและประเมินผล เป็นต้น

2.2.1 ความหมายของการบริหารวิชาการ

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช (2545) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมในงานวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจหลักให้เกิดการปรับปรุง พัฒนา และเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน หรือผู้รับบริการ

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2550) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารงาน หรือดำเนินงานทุกชนิดในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติการที่มีหน้าที่และภารกิจโดยตรงในการจัดการศึกษา มีหน้าที่พัฒนา นักเรียนให้มีความรู้ความสามารถ นำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่า และมีศักดิ์ศรี

สมาน อัครภูมิ (2551) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ เป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้พันธกิจการบริหารด้านวิชาการ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุความมุ่งหมายการศึกษาที่กำหนดไว้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงาน

ปาณเดชา ทองเลิศ (2558) ได้กล่าวถึงการบริหารวิชาการไว้ว่า เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษา และมีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติงานทางวิชาการเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม ครู และผู้บริหารสถานศึกษา

ทั้งนี้ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องร่วมกันจัดการอาชีวศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่สังคมและประเทศชาติต้องการ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของการบริหารวิชาการ สามารถสรุปได้ว่าการบริหารวิชาการเป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ผู้เรียน ชุมชน สังคม

2.2.2 ความสำคัญของการบริหารวิชาการ

อำภา บุญช่วย (2537) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับมหาวิทยาลัยหรือระดับสถานศึกษา การที่จะดูว่าสถาบันใดมีมาตรฐานก็มักเอาผลงานทางวิชาการเป็นสำคัญ งานวิชาการจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารว่าจะเอาจริงเอาจังกับการบริหารงานวิชาการเพียงใด

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการว่าการบริหารวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร

สุนีย์ ชัยสุขสังข์ (2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการว่า เป็นหน้าที่ของโรงเรียนทุกแห่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำทางวิชาการต้องทำงานร่วมกันกับครูเพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียน รวมถึงผู้บริหารและครูจะต้องมีความเข้าใจภารกิจของการบริหารวิชาการ เพื่อจะได้ปฏิบัติ และบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เสาวภา นิสมโกมล (2558) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการว่า งานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนงานด้านอื่น ๆ ล้วนมาสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ดังนั้นการบริหารวิชาการไม่ใช่เพียงแค่ให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้แต่ยังหมายรวมถึงการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การบริหารวิชาการจึงเป็นงานที่รับผิดชอบต่อทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่จะไปพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

จารุกิตติ์ สิทธิยานนท์ (2559) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการว่า การบริหารวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญเนื่องจากการดำเนินการดำเนินงานที่พัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีมาตรฐานตามคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาต้องบริหาร และดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเต็มความสามารถ

ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา (2559) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการว่า การบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการบริหารวิชาการรับผิดชอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมถึงงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรและที่สถานศึกษากำหนด

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาความสำคัญของการบริหารวิชาการ สามารถสรุปได้ว่าการบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับครู เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพและดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ

2.2.3 ขอบข่ายงานบริหารวิชาการ

กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา (2550) ประกอบไปด้วย 17 งาน ดังต่อไปนี้

- 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 8) การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 9) การนิเทศทางการศึกษา
- 10) การแนะแนว
- 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
- 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กร
- 14) การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 15) การจัดระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

17) การพัฒนา และใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2552) ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2552 ได้กำหนดขอบข่ายงานฝ่ายวิชาการ แบ่งออกเป็นแผนกและงาน ดังนี้

1) แผนกวิชา มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

1.1) การจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน ตารางเรียน ตารางสอน บัญชีวิชาเลือก จัดตารางสอนรวม และตารางสอนส่วนบุคคลของแผนกวิชา

1.2) ควบคุม ดูแล ส่งเสริม กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน แก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน การฝึกงาน การวัดผลประเมินผลและการวิจัยในแผนกวิชาให้เป็นไปตามหลักสูตร และระเบียบแบบแผนของทางราชการ

1.3) วางแผนและดำเนินงานด้านมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของแผนกวิชา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้

1.4) จัดหา ดูแลรักษาวस्तุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือของแผนกวิชา ให้ใช้งานได้เป็นปกติ และมีเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน

1.5) สนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอน นวัตกรรม เทคโนโลยีและสิ่งประดิษฐ์ การใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน การเขียนตำรา เอกสาร และใบช่วยสอนต่าง ๆ

1.6) ติดตามและแนะนำเกี่ยวกับการทำโครงการฝึก โครงการสอน แผนการเรียนรูู้ คู่มือครู ใบงาน ตลอดจนแฟ้มสะสมผลงาน โดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้สอดคล้องกับหลักสูตร และแผนการจัดการเรียนการสอน

1.7) ควบคุมการใช้วัสดุการศึกษา และลงทะเบียนผลิตผลของแผนกวิชา ให้เป็นไปตามใบงาน

1.8) ควบคุมดูแล และพัฒนาสำนักงาน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการให้สะอาด เรียบร้อย ทันสมัยอยู่เสมอ

1.9) ปกครองดูแลบุคลากรในแผนกวิชาให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ และเสนอความดีความชอบของบุคลากรในแผนกวิชา

1.10) ประสานงาน และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา

1.11) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เสนอโครงการ และรายงานการปฏิบัติงานตามลำดับขั้น

1.12) ดูแล บำรุงรักษา และรับผิดชอบทรัพย์สินของสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

- 1.13) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย
- 2) งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน มีหน้าที่ และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้
  - 2.1) จัดทำ รวบรวม และตรวจสอบแผนการเรียนของทุกแผนกวิชาให้ตรงกับโครงสร้างของหลักสูตร
  - 2.2) จัดทำตารางสอน ตารางเรียน ร่วมกับแผนกวิชาต่าง ๆ และสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง
  - 2.3) จัดทำแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานหลักสูตรการเรียนการสอน
  - 2.4) พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนฐานสมรรถนะร่วมกับสถานประกอบการ และหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดรายวิชา และสาขางานให้สอดคล้องกับนโยบาย ความต้องการของตลาดแรงงาน ชุมชน ท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจ วัฒนธรรม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม
  - 2.5) จัดทำ รวบรวม และพัฒนาหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อความรู้ หรือทักษะในการประกอบอาชีพ หรือการศึกษาต่อ ซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการ หรือกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
  - 2.6) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครู และผู้สอนในสถานศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ จุดหมาย และหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ตลอดจนระเบียบการจัดการศึกษา
  - 2.7) ประสานงานกับแผนกวิชาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทั้งระบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ และสะสมหน่วยกิต
  - 2.8) ส่งเสริม และพัฒนาการเรียนการสอนให้ตรงตามหลักสูตร
  - 2.9) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครู และผู้สอนจัดทำเอกสารประกอบการสอน และจัดการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย
  - 2.10) รวบรวม และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา
  - 2.11) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา
  - 2.12) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เสนอโครงการ และรายงานการปฏิบัติงานตามลำดับขั้น
  - 2.13) ดูแล บำรุงรักษา และรับผิดชอบทรัพย์สินของสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย
  - 2.14) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย
- 3) งานวัดผลและประเมินผล มีหน้าที่ และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้
  - 3.1) ส่งเสริม สนับสนุนครู และผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตามระเบียบการวัดผลและประเมินผล

3.2) กำกับ ดูแล จัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลในสถานศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบ

3.3) ดำเนินการเกี่ยวกับการโอนผลการเรียน

3.4) ตรวจสอบผลการให้ระดับคะแนน ก่อนเสนอคณะกรรมการบริหาร สถานศึกษา และผู้อำนวยการวิทยาลัยเพื่ออนุมัติผลการเรียน

3.5) รวบรวมผลการเรียนที่ได้รับการอนุมัติและส่งงานทะเบียน

3.6) จัดสอบมาตรฐานวิชาชีพพร้อมกับแผนกวิชา และรายงานผลการประเมิน ตามระเบียบ

3.7) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบ และจัดทำข้อสอบมาตรฐาน

3.8) เก็บรักษา และทำลายเอกสารหลักฐานการประเมินผลการเรียน และ เอกสารเกี่ยวกับงานวัดผล และประเมินผลการเรียนตามระเบียบ

3.9) ดำเนินการเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียน เทียบโอนความรู้ และ ประสบการณ์

3.10) ประสานงาน และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา

3.11) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เสนอโครงการและรายงานการปฏิบัติงาน ตามลำดับชั้น

3.12) ดูแล บำรุงรักษา และรับผิดชอบทรัพย์สินของสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

3.13) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

4) งานวิทยบริการและห้องสมุด

4.1) วางแผนพัฒนาการบริการห้องสมุด และศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองให้เป็น แหล่งเรียนรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

4.2) จัดระบบการบริการให้ได้มาตรฐาน

4.3) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายใน และ ภายนอกสถานศึกษา

4.4) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เสนอโครงการ และรายงานการปฏิบัติงาน ตามลำดับชั้น

4.5) ดูแล บำรุงรักษา และรับผิดชอบทรัพย์สินของสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

4.6) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

5) งานสื่อการเรียนการสอน มีหน้าที่ และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

5.1) วางแผนจัดหา จัดทำ การให้บริการสื่อการเรียนการสอน สื่อทัศนูปกรณ์ และพัฒนาระบบเทคโนโลยี สารสนเทศการเรียนรู้

5.2) จัดหา รวบรวมวัสดุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อ โสต ทัศนูปกรณ์ ต่าง ๆ เพื่อให้บริการในการศึกษาค้นคว้าของครู นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปให้สอดคล้อง กับหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษา

5.3) อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ครูในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน

5.4) พัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ครูในการใช้และผลิตสื่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การศึกษาทางไกล การใช้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์

5.5) รับผิดชอบ ดูแล บำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และให้บริการด้านโสต ทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ การใช้ห้องโสตทัศนศึกษา

5.6) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เสนอโครงการ และรายงานการปฏิบัติงาน ตามลำดับชั้น

5.7) ดูแล บำรุงรักษา และรับผิดชอบทรัพย์สินของสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

5.8) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

6) งานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี

6.1) จัดการศึกษาวิชาชีพโดยร่วมมือกับสถานประกอบการ และหน่วยงาน ภาครัฐ และเอกชนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถไปประกอบอาชีพได้

6.2) จัดทำแผน และคู่มือการฝึก ตามโครงสร้างของหลักสูตรร่วมกับ สถานประกอบการในการวิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชา และมาตรฐานรายวิชาที่จะฝึกอาชีพ

6.3) วางแผนร่วมกับสถานประกอบการในการนิเทศ ติดตาม การฝึกปฏิบัติ ในสถานประกอบการ และมีการวัดผลและประเมินผล ควบคุม กำกับดูแล และแก้ปัญหาต่าง ๆ

6.4) ประชุม สัมมนาครูฝึก ครูนิเทศ เพื่อร่วมกันวางแผนพัฒนาการจัดการเรียน การสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

6.5) ติดต่อประสานงานกับแหล่งงาน และสถานประกอบการเพื่อการจัดการที่ ฝึกงานให้กับนักเรียน นักศึกษา

6.6) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เสนอโครงการ และรายงานการปฏิบัติงาน ตามลำดับชั้น

6.7) ดูแล บำรุงรักษา และรับผิดชอบทรัพย์สินของสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

6.8) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้เสนอขอบข่ายของการบริหารวิชาการไว้ดังนี้

- 1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน
- 2) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนในสถานศึกษาดำเนินไปได้ด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้
- 3) การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และส่งเสริมการจัดหลักสูตร โปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และคุณภาพ
- 4) การวัด และประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียน

พรรษา จุฑาบุตร (2558) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไว้ดังนี้

- 1) แผนกวิชา
- 2) งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน
- 3) งานสื่อการเรียนการสอน
- 4) งานวัดผลและประเมินผล
- 5) งานวิทยบริการและห้องสมุด
- 6) งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

อดุลย์ ทวีกาญจน์ และสัจจิวรรณ ทรรพสุ (2558) ได้กำหนดขอบเขตการบริหารวิชาการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไว้ดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตร
- 2) การจัดแผนการเรียน
- 3) การจัดการเรียนการสอน
- 4) การฝึกอาชีพ
- 5) การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

สัมนา รณิธย์ (2560) ได้จำแนกขอบข่ายงานวิชาการไว้ดังนี้

- 1) การจัดการหลักสูตร และแผนการเรียนรู้
- 2) การจัดการเรียนการสอน
- 3) การจัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน
- 4) การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน
- 5) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

นิจิรา บำรุงกิจ ชญาพิมพ์ อุสาโห และ พงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ (2562) ได้กล่าวถึง
 ขอบข่ายการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไว้ดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตร
- 2) การจัดการเรียนการสอน
- 3) การประเมินผล

อภิรดี จรรย์รังษีโรจน์ (2562) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของ
 สถานศึกษาอาชีวศึกษาไว้ดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตร
- 2) การจัดการเรียนการสอน
- 3) การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง

รัชตรา สุวรรณษา และสาคร อัจฉกร (2563) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงาน
 วิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ไว้ดังนี้

- 1) งานสาขาวิชา
- 2) งานพัฒนาหลักสูตร
- 3) งานวัดผลและประเมินผล
- 4) งานวิทยบริการและห้องสมุด
- 5) งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 6) งานสื่อการเรียนการสอน

จากการศึกษาขอบข่ายการบริหารวิชาการตามที่กฎหมายกำหนด และตามหลัก
 วิชาการข้างต้น สามารถสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารวิชาการ รายละเอียดดังตารางที่ 2-2

ตารางที่ 2-2 การสังเคราะห์ขอบข่ายงานบริหารวิชาการ

ประเด็นที่ศึกษา	นักวิชาการ/หน่วยงานทางวิชาการ									รวม	รวม	สังเคราะห์ ขอบข่ายงาน บริหาร วิชาการ
	กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการ (2550)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา (2552)	ปริญญาร วังคโพนโรจน์ (2553)	พรราช จุฑาบุตร (2558)	อดุลย์ พิกุลบุญ และสัจจวรรณ ทรัพย์วาส (2558)	สัมภา รอนิสัย (2560)	นิสิรา บำรุงกิจ (2562)	อภิรดี จิรายังโรจน์ (2562)	รัชตรา สุวรรณษา และสภาร อึ้งจักร (2563)			
1. การพัฒนาหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9	13	การพัฒนา หลักสูตร
2. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ	✓		✓							2		
3. การจัดการเรียนการสอน					✓	✓				2		
4. การจัดการเรียนการสอน	✓		✓		✓	✓	✓	✓		6	10	การจัดการ เรียนการสอน
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓									1		
6. แผนกวิชา		✓		✓					✓	3		
7. การพัฒนา และส่งเสริมให้มีสื่อเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา	✓									1	6	การพัฒนาสื่อ การสอน
8. งานสื่อการเรียนการสอน		✓		✓					✓	3		
9. การจัดการบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน			✓							1		
10. การจัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน						✓				1		
11. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ใน สถานศึกษา	✓									1	4	วิทยบริการ
12. งานวิทยบริการและห้องสมุด		✓		✓					✓	3		
13. งานวัดผลและประเมินผล	✓	✓	✓	✓					✓	5	9	การวัดและ ประเมินผล
14. การเทียบโอนผลการเรียน	✓									1		
15. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน						✓				1		
16. การประเมินผล							✓			1		
17. การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง								✓		1		
18. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา	✓									1	4	การวิจัยเพื่อ พัฒนา คุณภาพ การศึกษา
19. การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน	✓					✓				2		
20. การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ					✓					1		

ตารางที่ 2-2 การสังเคราะห์ขอบข่ายงานบริหารวิชาการ (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	นักวิชาการ/หน่วยงานทางวิชาการ								ความถี่	รวม	สังเคราะห์ ขอบข่ายงาน บริหาร วิชาการ
	กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการ (2550)	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2552)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	พรพชา จิตบุต (2558)	อดุลย์ ทวีภาณุজন และสัจจวรรณ ทรัพย์วาส (2558)	สัมภา รณินัย (2560)	นิจิรา บำรุงกิจ (2562)	อภิรดี จิรายังชีโรจน์ (2562)			
21. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	✓								1	1	การประกัน คุณภาพ การฝึก ประสบการณ์ วิชาชีพ
22. การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กร	✓								1	7	
23. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึก	✓								1		
24. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	✓								1		
25. งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี		✓		✓				✓	3		
26. การฝึกอาชีพ					✓				1		

จากตารางที่ 2-1 การสังเคราะห์ขอบข่ายงานบริหารวิชาการ พบว่า ขอบข่ายงานบริหารวิชาการตามหลักกฎหมาย และตามหลักวิชาการที่มีความสอดคล้องกันมากที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตร ($f = 13$) รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน ($f = 10$) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล ($f = 9$) และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($f = 7$) ตามลำดับ โดยผู้วิจัยได้สรุปความสอดคล้องของขอบข่ายงานบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามหลักกฎหมายและตามหลักวิชาการที่สำคัญ ได้จำนวน 4 ขอบข่ายงาน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร ($f = 13$) มีแนวคิดที่สอดคล้อง ดังนี้
  - 1.1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($f = 9$)
  - 1.2 การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ($f = 2$)
  - 1.3 การจัดแผนการเรียน ($f = 2$)

2. การจัดการเรียนการสอน ($f = 10$) มีแนวคิดที่สอดคล้อง ดังนี้
  - 2.1 การจัดการเรียนการสอน ($f = 6$)
  - 2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($f = 1$)
  - 2.3 แผนวิชา ($f = 3$)
3. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($f = 7$) มีแนวคิดที่สอดคล้อง ดังนี้
  - 3.1 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ($f = 1$)
  - 3.2 การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($f = 1$)
  - 3.3 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($f = 1$)
  - 3.4 งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($f = 3$)
  - 3.5 การฝึกอาชีพ ($f = 1$)
4. การวัดและประเมินผล ($f = 9$) มีแนวคิดที่สอดคล้อง ดังนี้
  - 4.1 งานวัดผลและประเมินผล ($f = 5$)
  - 4.2 การเทียบโอนผลการเรียน ($f = 1$)
  - 4.3 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ($f = 1$)
  - 4.4 การประเมินผล ($f = 1$)
  - 4.5 การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ($f = 1$)

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการ และสอดคล้องกับการดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยด้านการบริหารวิชาการที่สำคัญ จำนวน 4 ประเด็น ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ 4) การวัดและประเมินผล รายละเอียดดังนี้

2.2.3.1 การพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรการอาชีวศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนแต่ละระดับให้มีสมรรถนะ มีคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระ เป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น มุ่งเน้นสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ และความชำนาญเฉพาะด้านของสถานประกอบการ โดยเปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วม

ในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของภูมิภาค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ทาบ (Taba,1962) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหารายวิชา การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้

กู๊ด (Good,1973) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเกิดได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่งเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียน หรือระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์ วิธีสอน รวมทั้งการประเมินผล ส่วนคำว่าเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึง การแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิม เป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นใหม่

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor & Alexander,1974) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน การพัฒนาหลักสูตรอาจหมายถึงการสร้างเอกสารอื่น ๆ สำหรับนักเรียนด้วย

ฟินช์ และครันคิลตัน (Finch & Crunkilton, 1999) ได้กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง ผลรวมของกิจกรรมการเรียนการสอนและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับภายใต้ทิศทางที่กำหนดโดยสถานศึกษา โดยมีแนวคิดที่สนับสนุน 2 เรื่อง ได้แก่ จุดเน้นของหลักสูตรต้องเป็นผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเลือกได้ว่าต้องการเรียนอะไรให้ตรงกับความสนใจของตนเอง และหลักสูตรต้องประกอบด้วยกิจกรรมและประสบการณ์ที่หลากหลายที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น ชมรมกีฬา กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งผลต่อพัฒนาการของผู้เรียน และประสิทธิผลของหลักสูตร

วิลเลียมสัน และเพย์ตัน (Williamson & Payton, 2009) กล่าวว่า หลักสูตรคือสิ่งที่แสดงให้เห็นวิสัยทัศน์ของสังคมที่เราต้องการในอนาคต ลักษณะของบุคคลที่เราต้องการให้มีการเรียนการสอนจะเริ่มต้นจากหลักสูตรเพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเป้าหมายของการเรียนว่าผู้เรียนจะเรียนรู้อะไรบ้าง หลักสูตรเป็นหัวใจของการเรียนการสอน ความสำเร็จของการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นสำคัญ ผู้ที่ทำการสอนได้ดีจึงต้องเป็นผู้ที่เข้าใจหลักสูตรอย่างดีด้วย

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การพยายามวางโครงการที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หรือการพัฒนาหลักสูตร และการสอน คือ ระบบโครงสร้างของการจัดโปรแกรมการสอน การกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การปรับปรุงตำรา แบบเรียน คู่มือครู และสื่อการเรียนต่าง ๆ การวัดและประเมินผลการใช้หลักสูตร การปรับปรุงแก้ไข และการให้การอบรมครูผู้ใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรและการสอน รวมทั้งการบริหาร และบริการหลักสูตร

สุรศักดิ์ ศิริ (2550) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรมีความหมาย 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก เป็นการนำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วมาปรับปรุง โดยใช้กรอบของหลักสูตรแกนกลางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร และลักษณะที่สอง คือ การนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นแล้วไปใช้ และมีการตรวจสอบการใช้หลักสูตรตามระยะเวลาแล้วปรับปรุงหลักสูตรโดยพิจารณาถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จุดหมายของหลักสูตรแกนกลาง และสภาพท้องถิ่น ชุมชน ซึ่งเป็นภาระหลักในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อให้เหมาะกับผู้เรียน และสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

สุราษฎร์ พรหมจันทร์ (2552) กล่าวว่า การทำหลักสูตรเดิมที่ใช้อยู่ให้มีคุณภาพเหมาะสมมากขึ้น หรือเป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ตามความต้องการของสังคมในขณะนั้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นประมวลประสบการณ์ เหตุการณ์ หลักการทั้งหมดที่ผู้สอนให้แก่นักเรียน ใช้สำหรับเป็นแผนในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรเป็นเรื่องที่ต้องตัดสินใจหลายขั้นตอน ตั้งแต่การเริ่มกำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไป และกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะ การเลือกเนื้อหา ชนิดของประสบการณ์ และวิธีการประเมินผล

มารุต พัฒนาผล (2562) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ในฐานะที่เป็นหลักหรือหัวใจของการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา เนื้อหาสาระ แนวทางการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล การบริหารจัดการ การประกันคุณภาพที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของหลักสูตร

จากความหมายของการพัฒนาหลักสูตรที่กล่าวไว้ข้างต้น สามารถอธิบายโดยสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้นตามบริบทของสถานศึกษา สภาพท้องถิ่น และชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.2.3.2 การจัดการเรียนการสอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด ความประพฤติปฏิบัติ โดยคาดหวังว่าคนที่มีคุณภาพจะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข เจริญก้าวหน้าทันโลก แข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระดับโลกได้ คนในสังคมมีความสามารถในการประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์

สุราษฎร์ พรหมจันทร์ (2552) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงปรารถนาตามจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา อยู่ที่การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรวางแผนปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาของตนเอง โดยพิจารณาจากนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

กฤษมันต์ วัฒนานรงค์ (2556) แนวการสอนซึ่งครูอาชีพศึกษาสามารถนำไป ปฏิบัติในงานการเรียนการสอนประกอบด้วย 1) ต้องทำการสอนให้สอดคล้องต่อทักษะที่จะฝึกหัด เพื่อพัฒนาความสามารถทางด้านอาชีพ 2) วิชาชีพสามัญ หรือวิชาพื้นฐาน ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ต้องสอนควบคู่กับวิชาชีพและในขณะเดียวกันก็เน้นจริยธรรม และ คุณธรรมของวิชาชีพ ตลอดจนความรู้เรื่องงานอุตสาหกรรมสมัยใหม่ 3) สนับสนุนโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่จะเป็นผลต่อการพัฒนาประเทศ ให้การศึกษาแก่ผู้เรียนในการแสวงหา ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีทางเทคโนโลยีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ 4) ปลุกฝังเจตคติที่ดีและความพึง พอใจในวิชาชีพของตนเอง และพร้อมที่จะทุ่มเทและเสียสละเพื่อส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้า ในวิชาชีพกับชนรุ่นหลังต่อไป 5) สร้างค่านิยมที่พึงประสงค์และจรรยาบรรณในวิชาชีพให้เกิดกับ ผู้เรียน และให้ยึดมั่นในค่านิยมและจรรยาบรรณของวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

ทิตินา แคมมณี (2557) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอน หมายถึง การถ่ายทอด ความรู้ ความคิด ความเชื่อ ทักษะ และเจตคติต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการ ถ่ายทอดและเกิดการเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อเดิมของตนส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น พัฒนาการทางปัญญา พัฒนาการทางความสามารถเป็นทักษะในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ถือว่า เป็นการบรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน นอกจากนี้การเรียนการสอนยังมีความหมายอีกนัยหนึ่ง คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับสื่อ ที่เกิดขึ้นได้ในหลาย สถานการณ์ ซึ่งการเรียนรู้นั้นเกิดขึ้นได้ทุกแห่งไม่จำกัดสถานที่และเวลา

พรณิอร อินทราเวช (2560) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน เป็นการ จัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านและต่อเนื่องตามแผนการเรียนรู้ที่วางไว้ รวมไปถึง การปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้

ไวยวุฒิ ธนบัตร (2560) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา ผ่านกระบวนการที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ชุมชน ชมรม หรือ กิจกรรมอื่น ๆ โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ในรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ปาดเดชา ทองเลิศ (2558) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project based Learning) การเรียนรู้โดยตั้งปัญหาเป็นฐาน (Problem based Learning) การจัดการเรียนรู้แบบของ MIAP (Motivate, Information, Assessment, Progress) ซึ่งขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์ผลงาน อันนำไปสู่สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกลุ่มผู้เรียนอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถอธิบายโดยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ตามแผนการเรียนรู้ที่วางไว้ และสอดคล้องกับความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาชีพ

2.2.3.3 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การฝึกงาน หรือปัจจุบันเรามักได้ยินอยู่บ่อยครั้งว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพราะฟังแล้วรู้สึกว่ามีผู้มีความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมา มีความต้องการที่จะมาแสวงหาประสบการณ์ ทักษะ เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มาจากคำ 2 คำ คือประสบการณ์ และวิชาชีพ คำว่าประสบการณ์ แปลว่า ความชัดเจนที่เกิดจากเพราะทำ หรือได้พบเห็นมา ส่วนคำว่า วิชาชีพ แปลว่า อาชีพที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ และความชำนาญ ซึ่งเมื่อรวมความทั้งสองคำแล้วได้ว่า ประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ความชัดเจนที่เกิดจากเพราะทำ หรือได้พบเห็นในอาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ (ราชบัณฑิตยสถาน, พ.ศ. 2542) ดังนั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจึงเป็นกลวิธีเพื่อให้ผู้เรียนได้กระทำแล้วเกิดความชัดเจนในอาชีพ หรือสาขาวิชาที่ต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ โดยเฉพาะทักษะในการปฏิบัติงาน

การฝึกงานเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ที่เรียนมาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคการผลิตหรือภาคบริการหลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและการฝึกหัดปฏิบัติเบื้องต้นในสถานศึกษาแล้วระยะหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับการปฏิบัติงานอาชีพ เครื่องมือ เครื่องจักรอุปกรณ์ที่ทันสมัยและบรรยากาศการทำงานทางธุรกิจที่ต้องแข่งขันในการรักษาคุณภาพ และมาตรฐานของงาน รวมทั้งการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเกิดความมั่นใจและ เจตคติที่ดีในการทำงานและการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพของนักเรียน นักศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2551) การจัดการอาชีวศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ชั้นสูง ได้กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในทุกระดับหลักสูตรได้เรียนรู้งานวิชาชีพจากสภาพการปฏิบัติงานจริงโดยความร่วมมือในการจัดการศึกษากับสถานประกอบการด้วยวิธีการต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบตามข้อกำหนดของหลักสูตร และแผนการเรียนของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม เช่น การนำรายวิชาชีพและหรือวิชาฝึกงานไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการอย่างน้อย 1 ภาคเรียน สำหรับผู้เรียนในระบบปกติ และการฝึกอาชีพหรือฝึกประสบการณ์การทำงานในสถานประกอบการเป็นระยะเวลาครึ่งหลักสูตร สำหรับผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นต้น ซึ่งการฝึกงานหรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามแนวคิดนี้จะทำให้ผู้เรียนทุกคนไม่ว่าจะเข้าศึกษาแบบในระบบปกติ หรือระบบทวิภาคี ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ได้รับประสบการณ์การปฏิบัติงานจริง มีความรู้ และทักษะความสามารถตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม และหรือภาคธุรกิจบริการมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจะทำงานได้ทันทีที่จบการศึกษา

หมวดที่ ๒ ทั่วไป (2565) ได้นิยามความหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือการฝึกงานว่า หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่กระทำร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ เพื่อให้นักศึกษาได้ความรู้ทักษะและเจตคติ ที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมและก้าวหน้าเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2562) ได้กล่าวถึงรายละเอียดของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของผู้เรียนอาชีวศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทั้งในระบบปกติ และระบบทวิภาคี ดังนี้

1) หลักการของการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันกับภาคการผลิต และหรือภาคบริการหลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎี และการฝึกหัด หรือปฏิบัติเบื้องต้นในสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันแล้วระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้สัมผัสการปฏิบัติงานอาชีพ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัย และบรรยากาศการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ และการเผชิญสถานการณ์ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเกิดความมั่นใจ และเจตคติที่ดีในการทำงาน และการประกอบอาชีพอิสระ โดยการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีหลักการในการดำเนินการ ดังนี้

1.1) สถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 และโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2563 หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ กลุ่มฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งกำหนดให้ทุกประเภทวิชา และทุกสาขาวิชาต้องจัดให้ผู้เรียนได้ฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ แหล่งวิทยาการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ อย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพให้จัดในภาคเรียนที่ 3 และหรือภาคเรียนที่ 4 โดยใช้เวลารวมไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมง กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 หน่วยกิต

1.2) การกำหนดจำนวนชั่วโมงสำหรับรายวิชาฝึกงานให้พิจารณาตามเวลาการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ แหล่งวิทยาการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ รวมเวลาพักวันละ 8 ชั่วโมง หรือสัปดาห์ละ 40 ชั่วโมง

1.3) การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียนรายวิชาฝึกงานให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่นตามหลักสูตร

1.4) การกำหนดภาระงานสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการประเมินผลการฝึกสมรรถนะวิชาชีพ ให้เป็นความเห็นชอบร่วมกันของผู้รับผิดชอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสาขาวิชานั้น ๆ โดยผู้เรียนจะต้องจัดทำบันทึกรายงานผลการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1.5) สถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันที่ต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน สามารถนำรายวิชาที่ตรง หรือสัมพันธ์กับลักษณะงาน ไปเรียนหรือฝึกในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในภาคเรียนที่จัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตรรายวิชานั้น ๆ

1.6) สถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันต้องจัดให้ครูรับผิดชอบรายวิชาฝึกงาน และครูผู้สอนที่รับผิดชอบรายวิชาที่นำไปเรียนหรือฝึกในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ไปนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของผู้เรียน โดยให้จัดชั่วโมงในตารางการเรียนการสอนเท่ากับจำนวนชั่วโมงที่กำหนดไว้ในหลักสูตรรายวิชานั้น ๆ เพื่อนับชั่วโมงสำหรับการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2) วัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2.1) เพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มทักษะ สร้างเสริมประสบการณ์ และพัฒนาวิชาชีพตามสภาพความเป็นจริงในสถานประกอบการ และเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

2.2) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงสภาพปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานอย่างมีเหตุผล

2.3) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4) เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีในการทำงาน มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพ

2.5) เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

3) ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3.1) ด้านผู้เรียน

3.1.1) ได้รับประสบการณ์จริงตามสาขาวิชาที่เรียน

3.1.2) ได้ฝึกทักษะวิชาชีพ และทักษะชีวิต มีความมั่นใจในการ

ปฏิบัติงานมากขึ้น

3.1.3) สามารถคิดเป็น ทำเป็น จัดการและแก้ปัญหาได้

3.1.4) มีบุคลิกภาพ เจตคติและกิจนิสัยที่ดีในการทำงานอาชีพ

3.1.5) มีข้อมูลในการเลือกสายงานเพื่อการประกอบอาชีพ

3.2) ด้านสถานศึกษา

3.2.1) สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับ

ความต้องการของตลาดแรงงาน

3.2.2) เกิดความร่วมมือในการพัฒนาทางวิชาการ พัฒนาหลักสูตร

พัฒนางานวิจัย ฯลฯ

3.2.3) บุคลากรได้เรียนรู้ระบบการทำงานในสถานประกอบการ

3.2.4) มีข้อมูลในการแนะแนวการเลือกสายงานเพื่อการประกอบอาชีพ

แก่ผู้เรียน

3.3) ด้านสถานประกอบการ

3.3.1) มีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ

3.3.2) มีโอกาสในการคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพตามความต้องการ

โดยไม่ต้องฝึกเพิ่มเติม

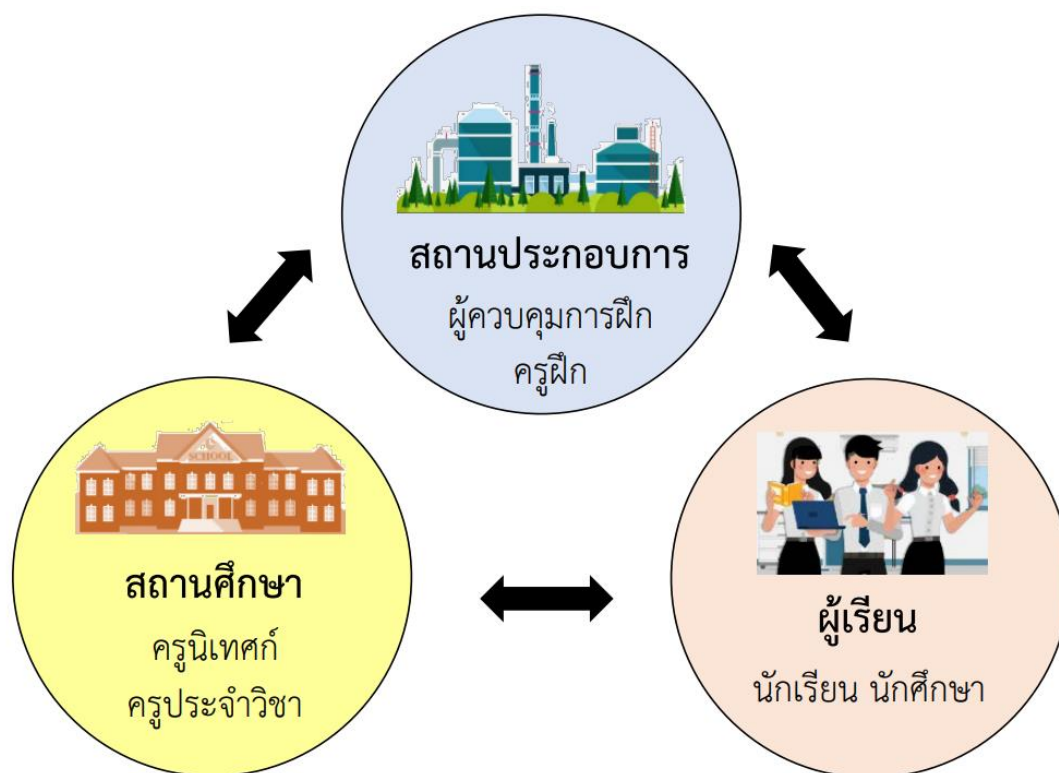
3.3.3) ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึกได้เพิ่มทักษะในการสอน

3.3.4) ได้กำลังคนเพื่อสนับสนุนงานของสถานประกอบการ

3.3.5) พนักงานมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง

4) แนวทางการดำเนินการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ ต้องเกิดจากการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการและผู้เรียน เพราะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นกลไกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ขั้นตอนการทำงาน เทคนิคการทำงาน และการทำงานร่วมกับพนักงานอื่นเสมือนผู้เรียนเป็นพนักงานของสถานประกอบการ ประสบการณ์ตรงที่ผู้เรียนได้รับย่อมแตกต่างจากการเรียนรู้ในสถานศึกษา ดังนั้นเพื่อให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเกิดประสิทธิภาพ จึงกำหนดแนวทางการดำเนินการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังภาพที่ 2-1

ภาพที่ 2-1 บทบาทหน้าที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
(สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2562)

5) การวางแผนและการเตรียมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การวางแผนและเตรียมการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลแก่ผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องทั้งด้านสถานศึกษาและสถานประกอบการจำเป็นต้องทำงานร่วมกันในทุกขั้นตอนกระบวนการ ตั้งแต่การศึกษารายละเอียดและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรรายวิชาฝึกงาน การวิเคราะห์ลักษณะงานของสถานประกอบการ การกำหนดรูปแบบและภาคเรียนที่จัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การวางแผน ประสานงาน และเตรียมการในส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการจัดเตรียมผู้เรียนให้มีความรู้ และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นก่อนออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ การนิเทศ กำกับดูแลติดตาม การวัดและประเมินผล และการสรุปรายงานผลการดำเนินงาน

5.1) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

สถานศึกษาต้องร่วมกับสถานประกอบการวิเคราะห์ลักษณะงานที่สอดคล้องกับสาขาวิชาและระดับของหลักสูตร รวมทั้งพิจารณารายละเอียดของรายวิชาฝึกงานและรายวิชาที่จะนำไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ ซึ่งได้แก่จุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะ

รายวิชา คำอธิบายรายวิชา และระยะเวลาในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติของแต่ละรายวิชาเพื่อวางแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตลอดภาคเรียน ตลอดจนกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามจุดประสงค์รายวิชา และสมรรถนะรายวิชาที่กำหนดด้วย

5.2) การกำหนดรูปแบบการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตามเกณฑ์การใช้หลักสูตร และรายละเอียดของรายวิชาฝึกงาน ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2563 สถานศึกษาสามารถเลือกจัดรายวิชาฝึกงานในสถานประกอบการได้ในภาคเรียนที่ 5 และหรือภาคเรียนที่ 6 สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และจัดรายวิชาฝึกงานในภาคเรียนที่ 3 และหรือภาคเรียนที่ 4 สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยเลือกจัดได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 นำรายวิชาฝึกงาน 4 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมง ไปจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน อย่างน้อย 1 ภาคเรียน (เฉลี่ย 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)

รูปแบบที่ 2 นำรายวิชาฝึกงาน 2 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 160 ชั่วโมง จำนวน 2 รายวิชา รวม 4 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมง ไปจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน โดยใน 1 ภาคเรียน อาจจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ 2 แห่ง แห่งละ 1 รายวิชา หรือจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2 ภาคเรียน ภาคเรียนละ 1 รายวิชา โดยเป็นงานใหม่หรืองานที่ต่อเนื่องกันก็ได้ (เฉลี่ย 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)

สถานศึกษาสามารถเลือกจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตามความพร้อมและความต้องการของสถานประกอบการ นอกจากนี้ยังสามารถนำรายวิชาที่สอดคล้องกับลักษณะงานอาชีพของสถานประกอบการไปจัดการเรียนรู้ และฝึกในสถานประกอบการตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนดในหลักสูตรได้ด้วย ทั้งนี้การลงทะเบียนเรียนรายวิชาต้องเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษา และการประเมินผล การเรียนตามหลักสูตร คือจำนวนหน่วยกิตรวมในแต่ละภาคเรียนต้องไม่เกิน 22 หน่วยกิต ทั้งนี้การจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคฤดูร้อน สามารถทำได้โดยต้องพิจารณาระยะเวลาในการฝึกให้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด

5.3) การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

หลังจากที่ครูผู้รับผิดชอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูประจำวิชา และผู้ควบคุมการฝึกของสถานประกอบการ ได้ร่วมกันวิเคราะห์ลักษณะงาน รายละเอียดของรายงานวิชาฝึกงาน และรายวิชาที่จะนำไปเรียนและฝึกในสถานประกอบการ และเลือกรูปแบบที่จะจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพแล้ว จะต้องจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตลอดภาคเรียน รวมทั้งกำหนดวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลรายวิชาเพื่อนำไปใช้ในการฝึกผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะ

วิชาชีพ และมีประสบการณ์การทำงานตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้แผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ วรประกอบด้วยรายการต่อไปนี้

5.3.1) หัวข้อการฝึกหรือรายการฝึก ได้แก่ เรื่องหรืองานที่ฝึก ซึ่งอาจจัดเป็นอิสระต่อกัน หรือจัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะธรรมชาติของงาน

5.3.2) สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนหลังจากได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติในแต่ละหัวข้อหรือรายการฝึกแล้ว เพื่อนำไปสู่การกำหนดวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผล

5.3.3) จุดประสงค์ ได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนหลังจากได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติในแต่ละหัวข้อหรือรายการฝึกแล้ว ซึ่งโดยทั่วไปจะครอบคลุมในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติและกิจนิสัยที่พึงประสงค์

5.3.4) กิจกรรมการฝึกและเวลาที่ใช้ ได้แก่ ขั้นตอน กระบวนการ และเวลาที่กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติในแต่ละหัวข้อหรือรายการฝึก รวมทั้งงานมอบหมายอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ และเกิดสมรรถนะตามที่กำหนดไว้

5.3.5) วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือการฝึก ได้แก่ รายการวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ผู้เรียนต้องใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งบางรายการอาจจำเป็นต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ให้เหมาะสมกับระดับคุณวุฒิของผู้เรียน

5.3.6) การประเมินผลการฝึก ได้แก่ การกำหนดสัดส่วนการให้คะแนน กำหนดรายการและวิธีการวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ เกณฑ์การให้คะแนน และตัดสินผลการเรียน จำแนกตามกิจกรรมในแต่ละหัวข้อหรือรายการฝึก ทั้งนี้หากผู้เรียนไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ครูฝึกและครูประจำวิชาควรพิจารณาจัดฝึกเพิ่มเติมหรือมอบหมายงานเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้ตามเกณฑ์

5.3.7) สรุปรายงานผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้แก่ การจัดทำบันทึกรายงานผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตลอดภาคเรียน ผลการประเมิน และผลการเรียน รายวิชา ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษากับสถานประกอบการเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในสถานประกอบการ ได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้สัมผัสการทำงาน เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัย และเรียนรู้ถึงสภาพปัญหา ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติจริงเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3.4 การวัดและประเมินผล

การบริหารวิชาการจะสำเร็จ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตร ต้องมีการประเมินผลเพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพียงใด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

จันทราณี สงวนนาม (2545) ได้แบ่งกิจกรรมการประเมินผลการเรียนรู้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

1) การประเมินผลระดับชั้นเรียน เป็นหน้าที่สำคัญที่ผู้สอนจะต้องประเมินผลผู้เรียนในแต่ละรายวิชาเพื่อรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และควรทำอย่างต่อเนื่องควบคู่กันไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2) การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้นของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพิจารณาปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อนำผลการประเมินไปพิจารณาตัดสินใจเลื่อนช่วงชั้น กรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการซ่อมเสริมและจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

3) การประเมินผลระดับชาติ สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ตามที่กระทรวงฯ กำหนด ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

พิชิต ฤทธิ์เจริญ (2545) ได้จำแนกการวัดผลและประเมินผลเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1) การวัดผล (Measurement) คือ กระบวนการที่ได้มาซึ่งข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดทางการศึกษาในหลากหลายวิธี โดยจะได้ผลการวัดออกมาในรูปแบบของตัวเลข เพื่อให้ได้ข้อมูลการวัดผลในเชิงปริมาณ

2) การประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการนำข้อมูลที่ได้จากการวัดมาตัดสินคุณค่านำเสนอผลการวัดเชิงปริมาณมาใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินคุณภาพของการวัดว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด

สุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้กล่าวถึงการประเมินผลการเรียนรู้ว่ามีหลักการที่สำคัญคือ 1) เป็นการประเมินที่สะท้อนจุดประสงค์การเรียนรู้และบูรณาการกับการสอน 2) การประเมินที่มีความต่อเนื่องและเป็นประโยชน์ 3) ความคาดหวังผลจากการประเมินต้องกำหนดชัดเจนตั้งแต่เริ่มทำการประเมิน โดยผู้ปกครอง ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมรับรู้จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) การประเมินต้อง

ยุติธรรมและเท่าเทียมกัน 5) การประเมินต้องสร้างสรรค์ให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ทางบวก ส่งเสริมการเรียนรู้และจุดเน้นที่ต้องพัฒนา และ 6) การประเมินต้องสมดุลและครอบคลุม

หรรษา นิลวิเชียร (2547) ได้กล่าวถึงรูปแบบการประเมินผลการศึกษา ได้แก่ การประเมินการปฏิบัติ และการประเมินตามสภาพจริง เป็นทางเลือกใหม่ของการประเมินผลการเรียนรู้ และเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันดังนี้

1) การประเมินการปฏิบัติ นำมาใช้เมื่อต้องการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความสามารถที่จะทำงานให้สำเร็จหรือแสดงให้เห็นสิ่งที่ได้เรียนไปแล้ว การปฏิบัติเป็นสิ่งที่ง่ายต่อการสังเกตและการประเมินว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด สิ่งสำคัญในการประเมินแบบนี้คือ ข้อตกลงด้านระดับมาตรฐานของการปฏิบัติ และการปฏิบัติที่เป็นจริงนั้นจะต้องกระทำในสถานการณ์ที่เป็นจริง ตัวอย่างเช่น ถ้าสอนให้ผู้เรียนร้องเพลง ผู้เรียนก็ต้องร้องเพลงให้ฟัง ในปัจจุบันการประเมินการปฏิบัติจะถูกนำมารวมกับแนวคิดการประเมินตามสภาพจริง คือผู้เรียนไม่เพียงแต่ต้องแสดงให้เห็นการเรียนรู้เท่านั้น แต่ต้องแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตจริง ดังนั้นความแตกต่างระหว่างสองคำนี้อยู่ที่สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ นั่นคือถ้าจะปรับปรุงการประเมินการปฏิบัติ ครูผู้สอนต้องจัดให้ผู้เรียนแสดงความสามารถในการใช้ความรู้ในสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง

2) การประเมินตามสภาพจริง เป็นรูปแบบทางเลือกของการประเมินผลที่กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติโดยจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับสิ่งที่ครูผู้สอนและผู้เรียนปฏิบัติในห้องเรียน วิธีการประเมินได้แก่ การถามคำถามปลายเปิด การจัดนิทรรศการ การสาธิตการปฏิบัติ การทำแฟ้มสะสมงาน ผู้สอนจะต้องประเมินคุณลักษณะที่หลากหลายนอกเหนือจากการประเมินการจำข้อมูล หรือการประเมินทักษะต่าง ๆ ครูผู้สอนจะต้องสอนแนวคิดมากยิ่งขึ้น เช่น เน้นสาระสำคัญ การแก้ปัญหา การวิเคราะห์ และทักษะการคิดในระดับสูง

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555) ได้เสนอแนวคิดในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริง โดยมีลักษณะสำคัญดังนี้

1) เน้นการประเมินที่ดำเนินการไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลาทุกสภาพการณ์

2) เน้นการประเมินที่ยึดพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนจริง ๆ

3) เน้นการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน

4) ใช้ข้อมูลที่หลากหลายด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการประเมิน ตลอดจนจุดประสงค์ในการประเมิน

5) เน้นคุณภาพผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ความสามารถหลาย ๆ ด้าน

6) ประเมินด้านความคิด เน้นความคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์

7) เน้นให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และการมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้เรียน ผู้ปกครอง และครู

ศิริชัย กาญจนวาสี (2552) กล่าวว่า แนวคิดและหลักการประเมินผลการเรียนรู้ควรประกอบด้วย 1) ต้องกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน 2) จำเป็นต้องมีนโยบายการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผ่านการเห็นชอบจากผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงและได้รับฉันทามติจากประชาคมทางการ 3) ระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะต้องมีความเที่ยง โปร่งใส สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ 4) การวัดและประเมินผลถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ที่ผู้สอนจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเสร็จสิ้นการเรียนการสอน 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและต้องตอบสนองต่อเป้าหมายการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผลการเรียนจะต้องครอบคลุมทั้งสถานภาพและความก้าวหน้าด้านความรู้ ทักษะ พัฒนาการของผู้เรียน และคุณธรรม 7) คณะบุคคลที่รับผิดชอบด้านการวัดและประเมินผลการเรียนทุกระดับส่วนใหญ่จำเป็นต้องคัดสรรจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

ศศิธร บัวทอง (2560) กล่าวเกี่ยวกับการวัดและประเมินดังนี้ การวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนต้องอยู่บนจุดมุ่งหมายพื้นฐาน 2 ประการ ประการแรก คือ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ในระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูล และนำมาใช้ในการส่งเสริม หรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียน และการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กันหากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดการเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ ประการที่สอง คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนและการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ ซึ่งมีหลายระดับได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้ จบรายวิชาเพื่อตัดสินให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้ออกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้การเปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรใช้เพื่อการประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของนักเรียนให้เกิดสมดุลเชิงคุณภาพที่สอดคล้องพัฒนาดีขึ้นไปทิศทางเดียวกัน ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ด้านทักษะการทำงาน ด้านเจตคติ และบุคลิกภาพต่อการทำงาน

การวัดผล (Measurement) เป็นกระบวนการในการกำหนดตัวเลขถึงปริมาณให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีกฎเกณฑ์โดยใช้เครื่องมือเช่น การใช้แบบทดสอบของครูเพื่อวัดความสามารถ

ทางสมองของเด็ก ใช้ตลับเมตรวัดความยาวของต้นไม้เป็นต้น การวัดผลต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วนได้แก่ 1) สิ่งที่ต้องการจะวัดว่าต้องการวัดอะไรในสถานการณ์เช่นไร 2) เครื่องมือที่ใช้วัด เช่น แบบทดสอบ แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ เป็นต้น 3) ข้อมูลที่ได้ เช่น คะแนนสอบ ความสูง ความยาว พฤติกรรมที่วัดได้ เป็นต้น

การประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการตัดสินใจ หรือตีค่าที่ได้จากการวัดผลโดยอาศัยเกณฑ์ การประเมินผลมี 3 องค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลที่ได้จากการวัด เช่น คะแนนสอบ ความสูง ความยาว พฤติกรรมที่วัดได้ เป็นต้น 2) เกณฑ์ เป็นคะแนนจุดตัดหรือบรรทัดฐานที่ผู้ประเมินตั้งไว้ 3) การตัดสิน ตีค่า ตีความหมาย เช่น การระบุว่าเก่ง อ่อน สอบตก สูง ต่ำ สั้น ยาว เป็นต้น

การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการวัดและประเมินผล ซึ่งจากการปฏิรูปการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับพัฒนาการของผู้เรียน จึงเน้นที่การประเมินผลตามสภาพจริงมากยิ่งขึ้น ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 4 มาตรา 26 ที่กล่าวให้สถานศึกษามีการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน และการทดสอบคู่กันไปกับการเรียนการสอน ให้มีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนและรูปแบบของการศึกษา

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2561) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลในอาชีวศึกษา ต้องมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย เน้นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

จากความหมายของการวัดและประเมินผลที่กล่าวไว้ข้างต้น สามารถอธิบายโดยสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผล หมายถึง การกำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบ วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนที่หลากหลาย โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ

2.3 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการอาชีวศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.3.1 วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจสำหรับดำเนินงานในการผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีในทุกสาขาวิชาเพื่อสนองต่อความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2551 ได้สร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีให้กับการจัดการด้านอาชีวศึกษาเสริมสร้างค่านิยมในการเรียนวิชาชีพให้กับสังคมโดยมีเป้าหมายเพิ่มปริมาณผู้เรียน ในขณะเดียวกันได้ใช้กิจกรรมการบริการสังคมในโครงการและวาระพิเศษต่าง ๆ เพื่อให้สังคมได้รับรู้ถึงศักยภาพของผู้เรียนอาชีวศึกษา และเป็นการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียนทั้งในด้านการฝึกงานวิชาชีพและปลูกฝังจิตสำนึกของการบริการสังคม นอกจากนี้ได้เน้นเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนให้เข้ามาร่วมรับผิดชอบและ

มีบทบาทในการจัดการอาชีวศึกษาร่วมกันมากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องการที่จะพัฒนาในด้านคุณภาพให้เพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับปริมาณผู้เรียนรวมทั้งขยายบทบาทการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้เรียนที่ทำงานมาแล้วที่ต้องการพัฒนาศักยภาพรวมถึงผู้ที่กำลังหางานทำให้มากขึ้น ตลอดจนให้ความสำคัญกับการค้นหา พัฒนา เผยแพร่นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อสร้างและพัฒนาอาชีพให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ไว้ดังนี้ (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษา และวิชาชีพ, 2562)

2.3.1.1 วิสัยทัศน์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา “ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพ มีคุณธรรม คุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ”

2.3.1.2 พันธกิจ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา คือ

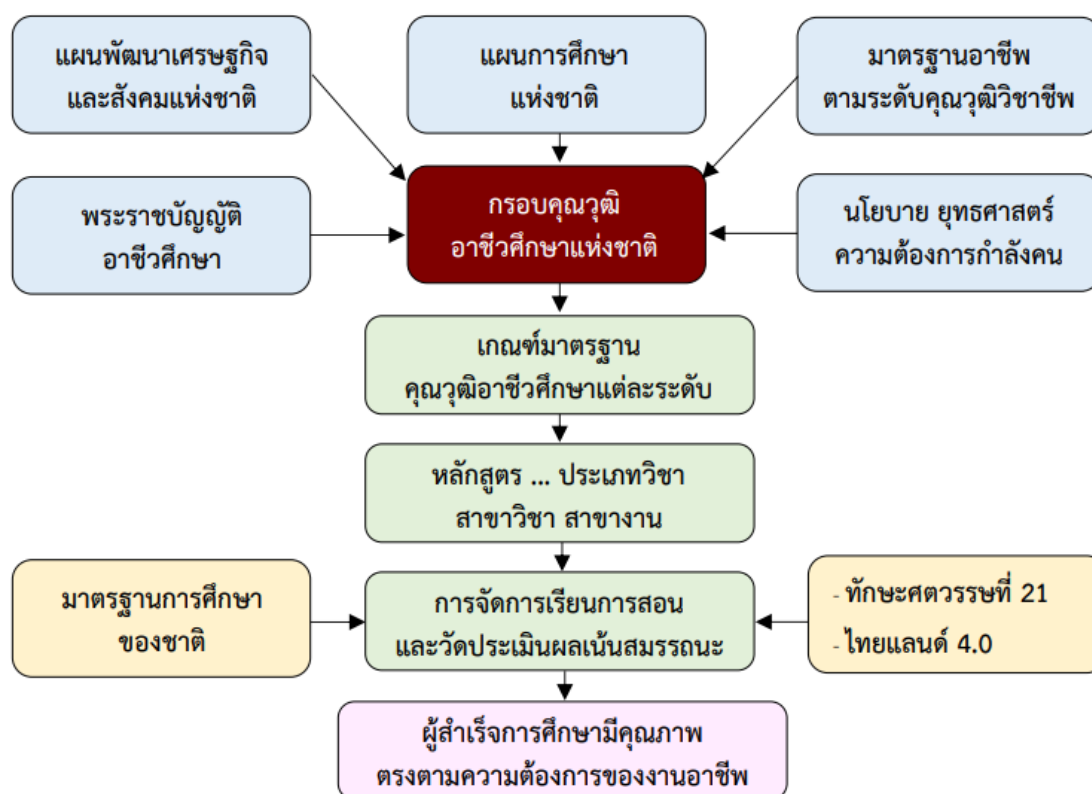
- 1) ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและการประกอบอาชีพอิสระให้มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับสากล
- 2) ขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพให้กับประชาชนทุกช่วงวัย
- 3) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอาชีวศึกษาภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยอาศัยเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
- 4) พัฒนางานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม เทคโนโลยี และสร้างองค์ความรู้ เพื่อการจัดการอาชีวศึกษาและพัฒนาวิชาชีพ
- 5) พัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพด้วยวิธีที่หลากหลาย

2.3.2 การจัดการอาชีวศึกษา

การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนา กำลังคนในระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาระยะยาว และการฝึกอบรมวิชาชีพซึ่งเป็นการจัดการศึกษาระยะสั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จ การศึกษามีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน ตลาดแรงงาน และ การประกอบอาชีพอิสระ โดยในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนา กำลังคนอาชีวศึกษานั้นจะต้อง สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานอาชีพที่ได้กำหนดให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีทักษะ ความรู้และความสามารถที่เข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ มีการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมถึงมีระบบการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัวที่ทำให้ทุกคนสามารถ เข้าถึงการศึกษาอาชีวศึกษาได้อย่างกว้างขวาง การจัดการอาชีวศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับการมี

ส่วนร่วมของสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ในการจัดการอาชีวศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายดังกล่าว หลักสูตรและการบริหารจัดการศึกษาตามหลักสูตรถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลิตและพัฒนากำลังคน โดยต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ รวมทั้งมาตรฐานอาชีพตามระดับคุณวุฒิ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับคุณวุฒิมีคุณภาพทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ และความรับผิดชอบ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพของประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางานที่ศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สังคมมีความเชื่อมั่นต่อคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาด้วย (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2562)

ภาพที่ 2-2 ความเชื่อมโยงของแผน นโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2562)

2.3.2.1 ความหมายของการจัดการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2551) พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายของการอาชีวศึกษาไว้ว่า การอาชีวศึกษา หมายความว่า กระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี โดยเป็นการเพิ่มพูนความรู้ผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพ และการฝึกทักษะวิชาชีพระยะสั้น หรือระยะยาวทั้งในและนอกสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษา ซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะภายใต้หลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด นอกจากนั้นพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 ให้ความหมายของการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพไว้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ และมาตรา 8 ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้โดยมีรูปแบบ ดังต่อไปนี้

1) การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

2) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน กับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในการศึกษาภาคทฤษฎีในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และศึกษาภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน โดยสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบก็ได้ ทั้งนี้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

เมื่อพิจารณาถึงความหมายของการจัดการอาชีวศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 สรุปได้ว่าการจัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี โดยจัดการอาชีวศึกษาใน 3 รูปแบบประกอบด้วย การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคีตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ (ทล.บ.) ให้มีสมรรถนะคือ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะจนปฏิบัติได้เพื่อตอบสนองความต้องการของภาคส่วนต่าง ๆ

2.3.2.2 ความสำคัญของการจัดอาชีวศึกษา

การจัดอาชีวศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในทุกระดับมีความสำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่สำคัญนี้

- 1) เป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนทำงาน
- 2) เป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้มีความทำงานอย่างยั่งยืน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 3) เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) และเป็นการเตรียมคนให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 4) เป็นการให้โอกาสแก่บุคคลในการเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงเพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา
- 5) นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศ

6) เป็นหนทางในการลดความยากจนของประเทศ

7) เป็นเครื่องมือในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

จากการพิจารณาถึงความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาจะเห็นได้ว่าการจัดการอาชีวศึกษาถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้มีความทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป

2.3.2.3 หลักการจัดการอาชีวศึกษา

ในการจัดอาชีวศึกษามีทั้งหลักการที่เป็นสากล และหลักการในการจัดการอาชีวศึกษาของไทย ดังต่อไปนี้

- 1) หลักการจัดการอาชีวศึกษาที่เป็นสากล ซึ่งประเทศต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการจัดอาชีวศึกษา โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาได้ยึดถือหลักการจัดการอาชีวศึกษาของ ชาลส์ โพรสเซอร์ (Charles Prosser) ซึ่งได้เสนอแนวคิดในการจัดอาชีวศึกษาเอาไว้ดังนี้

1.1) ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาแปรผันกับสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนได้รับการฝึก ซึ่งจำลองสภาพแวดล้อมจริงที่จะต้องประสบเมื่อไปทำงานจริง

1.2) การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อการศึกษาระทำในลักษณะเดียวกันกับงานจริง นั่นคือขั้นตอนการทำงาน เครื่องมือ และเครื่องจักร เช่นเดียวกันกับที่ใช้ในการทำงานจริงในอาชีพนั้น

1.3) ประสิทธิผลการอาชีวศึกษาแปรผันกับการฝึกรายบุคคลโดยตรง และโดยเฉพาะให้มีนิสัยในการคิดและปฏิบัติที่สอดคล้องกับความต้องการสำหรับอาชีพนั้น

1.4) ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาแปรผันกับการจัดการให้ผู้ฝึกรายบุคคลได้ใช้ความสนใจความถนัดมันสมองของผู้นั้นอย่างเต็มที่

1.5) การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิผลของแต่ละอาชีพควรจัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการและได้ใช้ประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น

1.6) การฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ผลจะแปรผันกับการฝึกประสบการณ์เฉพาะหลาย ๆ ครั้งเพื่อสร้างนิสัยที่ถูกต้องในการทำงานและการผลิต จนกระทั่งนิสัยที่ต้องการให้พัฒนาเกิดขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการทำงาน

1.7) การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผลได้ต้องขึ้นอยู่กับครูฝึก ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพในการประยุกต์ทักษะและความรู้ในการปฏิบัติงานและกระบวนการทำงานของสิ่งที่สอน

1.8) สำหรับแต่ละอาชีพผู้ฝึกจะต้องมีความสามารถในการผลิตขั้นต่ำระดับหนึ่ง เพื่อที่จะทำงานและรักษาตำแหน่งไว้ได้ ถ้าการอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้ว ก็จะไม่มีประสิทธิภาพ ทั้งสำหรับรายบุคคลและสำหรับสังคม

1.9) การจัดการอาชีวศึกษาต้องตระหนักถึงสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน และต้องฝึกทักษะรายบุคคลสนองความต้องการของตลาดแรงงานนั้น

1.10) การสร้างนิสัยกระบวนการปฏิบัติงานจะได้ผลดีก็ต่อเมื่อผู้ฝึกได้ทำงานจริงไม่ใช่ทำแบบฝึกหัดหรือทำงานจำลอง

1.11) แหล่งของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกเฉพาะแต่ละอาชีพมาจากแหล่งเดียวกันเท่านั้น คือประสบการณ์ของผู้ชำนาญงานในอาชีพนั้น

1.12) สำหรับแต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาอยู่จำนวนหนึ่งซึ่งเป็นของอาชีพนั้นโดยเฉพาะ และไม่มีคุณค่าในทางปฏิบัติสำหรับอาชีพอื่น

1.13) การอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อให้บริการในเรื่องที่มีคนต้องการในขณะที่กลุ่มนั้นต้องการโดยวิธีการที่กลุ่มนั้นจะได้ประโยชน์มากที่สุด

1.14) การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะแปรผันกับวิธีการสอนและความสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มผู้เรียน

1.15) การบริหารอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพต่อเมื่อมีการจัดการในลักษณะยืดหยุ่นแทนการมีมาตรฐานที่ตายตัวเกินไป

1.16) ขณะที่ควรพยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัวแต่ก็ต้องใช้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่งซึ่งถ้าจ่ายต่ำกว่านี้แล้วจะไม่สามารถจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้ และถ้าไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณขั้นต่ำนี้แล้วก็ไม่ควรที่จะจัดให้มีระบบอาชีวศึกษา

2) หลักการจัดการอาชีวศึกษาไทย มีหลักการสำคัญดังที่ระบุไว้ในมาตรา 10 ของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 ว่าด้วยการจัดการอาชีวศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551)

2.1) การมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบันการอาชีวศึกษา

2.2) การศึกษาในด้านวิชาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียนและวัยทำงาน ตามความถนัดและความสนใจอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องจนถึงระดับปริญญาตรี

2.3) การมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม และสถานประกอบการในการกำหนดนโยบายการผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา

2.4) การศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีระบบเทียบโอนผลการเรียน และระบบเทียบประสบการณ์การทำงานของบุคคลเพื่อเข้ารับการศึกษและการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

2.5) การมีระบบจูงใจให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

2.6) การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐและเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพโดยคำนึงถึงการประสานประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

2.7) การมีระบบการพัฒนาครูและคณาจารย์ของการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

จากการพิจารณาหลักการสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาทั้งที่เป็นหลักการสากลและหลักการจัดการอาชีวศึกษาของไทย พบว่า หลักการที่สำคัญมากประการหนึ่งคือการจัดการอาชีวศึกษาจะต้องฝึกผู้เรียนให้มีประสบการณ์จนสามารถทำงานได้ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของชุมชน สังคม และสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน

2.3.2.4 เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2551) ได้กล่าวถึงเป้าหมายหลักของการจัดอาชีวศึกษาที่สำคัญไว้ 2 ประการ ได้แก่

1) การผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีฐานความรู้วิชาชีพเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาของประเทศให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจโลกและเทคโนโลยี มีผลให้ประเทศไทยต้องเร่งรัดการพัฒนาประเทศให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รัฐมีนโยบายขับเคลื่อนประเทศและสังคมไทยสู่ระบบเศรษฐกิจใหม่ คือ ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน การเตรียมความพร้อมกำลังคนเพื่อเผชิญกับระบบเศรษฐกิจใหม่ที่มีลักษณะโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

2) ใช้การอาชีวศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชน สนองนโยบายของประเทศโดยการทำสงครามกับความยากจนของรัฐบาลโดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาวิชาชีพ เนื่องจากการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเป็นกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ที่มีลักษณะเฉพาะสัมพันธ์กันอย่างชัดเจนกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีในแต่ละภาคเศรษฐกิจ เติมนารมณเพื่อให้บุคคลมีความรู้ มีทักษะในวิชาชีพพื้นฐานและวิชาชีพเฉพาะทาง พร้อมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีสมรรถนะในการประกอบอาชีพ สามารถนำทักษะความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการประกอบอาชีพสร้างผลผลิตและรายได้ให้เกิดการพัฒนาอาชีพอย่างมั่นคงและยั่งยืน จึงถือได้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจที่สำคัญส่งผลต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาให้มีความเข้มแข็ง ทนต่อการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อสนองตอบแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนา คือ ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย

2.3.2.5 วัตถุประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2551) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 ตามนัยของมาตรา 6 ไว้ดังต่อไปนี้

1) เป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ

2) เป็นการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และวิชาชีพระยะสั้น

3) เป็นการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี

4) เป็นการจัดการศึกษาที่ประยุกต์ใช้ความรู้ทางทฤษฎีที่เป็นสากลและภูมิปัญญาไทยไปสู่การปฏิบัติจริง โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพทั้งการจ้างงานและการประกอบอาชีพอิสระ

2.3.2.6 ปรัชญาของการจัดการอาชีวศึกษา

1) จะต้องพิจารณาจัดการอาชีวศึกษาให้กับกลุ่มบุคคลที่ต้องการด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายอันเหมาะสมกับกลุ่มคนเหล่านั้น

2) การจัดการอาชีวศึกษาควรจัดเมื่อผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน ทั้งในเรื่องวุฒิภาวะ ความรับผิดชอบ กำลังกายและกำลังใจ

3) การจัดการอาชีวศึกษาแต่ละสาขานั้นสามารถเลือกดำเนินการได้หลายวิธีที่สอดคล้องกับความเหมาะสมและธรรมชาติของสาขาวิชานั้น ๆ

4) จุดเน้นของการอาชีวศึกษานั้นผลผลิตสุดท้ายคือผู้สำเร็จการศึกษาที่สามารถทำงานได้โดยไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องที่ว่าบุคคลจะแสวงหาความรู้และทักษะอาชีพเหล่านั้นมาได้ด้วยวิธีการอย่างไร

5) ความสำเร็จของการจัดอาชีวศึกษานั้นวัดได้จากความรู้ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาเมื่อเข้าสู่งาน ความพึงพอใจของนายจ้าง ความก้าวหน้าในงานที่ทำ และความพร้อมของสถานศึกษาเอง

6) การจัดการอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะต้องเป็นรูปแบบที่มีความร่วมมือกันทั้งฝ่ายผู้ผลิต ผู้ใช้ และตัวผู้เรียนเอง โดยนำข้อดีของแต่ละฝ่ายมาใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม

7) การจัดการอาชีวศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนตัวเองได้อย่างรวดเร็ว มีความพร้อมที่จะตอบสนองความต้องการกำลังคนในสาขาใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา

8) การจัดการอาชีวศึกษาจะต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนที่จะได้รับ โดยจะต้องขจัดความสิ้นเปลืองทุกรูปแบบ เลือกเทคนิควิธีการจัดการที่มีการลงทุนน้อย คุ่มค่า

จากการศึกษาปรัชญาของการจัดการอาชีวศึกษามาเป็นลำดับสามารถสรุปได้ว่า ปรัชญาของการจัดอาชีวศึกษาเป็นหลักแห่งความจริงที่สำคัญประการหนึ่งคือความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานจริง คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.3 แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2560 - 2579)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2560) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และการฝึกทักษะอาชีพระยะสั้น หรือระยะยาว ได้จัดทำแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ.2560-2579 โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากำลังคนตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.3.1 แนวคิดการจัดการอาชีวศึกษา

1) หลักการจัดการอาชีวศึกษา

การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษา ในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน อ ในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพ ให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากล และภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ประกอบการ หรือประกอบอาชีพอิสระ

2) ภารกิจของการจัดการอาชีวศึกษา

2.1) การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพ ในระดับฝีมือ (ปวช.) ระดับเทคนิค (ปวส.) และระดับเทคโนโลยี (ทล.บ.)

2.2) การฝึกอบรมวิชาชีพเป็นการเพิ่มพูนความรู้และการฝึกทักษะอาชีพ

3) ค่านิยมอาชีวศึกษา

ในการจัดการอาชีวศึกษามีค่านิยมที่เป็นเป้าหมายหลัก 4 ประการ ได้แก่

3.1) คุณธรรม (Merit) หมายถึง ความประพฤติดีงามเพื่อประโยชน์แก่ตนเอง และสังคมซึ่งมีพื้นฐานมาจากหลักศีลธรรมทางศาสนา เป็นค่านิยมทางวัฒนธรรม ประเพณี หลักกฎหมาย และจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.2) คุณภาพ (Quality) หมายถึง ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษามีสมรรถนะ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิการอาชีวศึกษาแต่ละระดับ

3.3) ความร่วมมือ (Collaboration) หมายถึง ความสามารถและทักษะในการจัดการและการพัฒนางานรวมทั้งการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3.4) ความเป็นมืออาชีพ (Professional) หมายถึง ความรู้ ทักษะและความสามารถในด้านวิชาชีพ รวมทั้งการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ ในด้านวิชาชีพเพื่อการประกอบอาชีพอิสระ

2.3.3.2 วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา

ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ มีคุณธรรม คุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ

2.3.3.3 พันธกิจของแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา

1) ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและการประกอบอาชีพอิสระให้มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับสากล

2) ขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพให้กับประชาชนทุกช่วงวัย

3) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอาชีวศึกษาภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยอาศัยเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

4) พัฒนางานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม เทคโนโลยี และสร้างองค์ความรู้เพื่อการจัดการอาชีวศึกษาและพัฒนาวิชาชีพ

5) พัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2.3.3.4 วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา

1) เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพให้มีคุณธรรม คุณภาพ และความเป็นมืออาชีพ

2) เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพให้กับประชาชนทุกช่วงวัย

3) เพื่อนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

4) เพื่อพัฒนางานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม เทคโนโลยี และองค์ความรู้อาชีวศึกษา

5) เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

2.3.3.5 เป้าหมายของผู้สำเร็จการอาชีวศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพมีคุณภาพอย่างน้อย 3 ด้านดังนี้

1) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ พฤติกรรมลักษณะนิสัย และทักษะทางปัญญา

2) ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ได้แก่ การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาการเรียนรู้และการปฏิบัติการ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การประยุกต์ใช้ตัวเลข การจัดการ และการพัฒนางาน

3) ด้านสมรรถนะวิชาชีพ ได้แก่ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ความสามารถในการใช้ทักษะในสาขาวิชาชีพสู่การปฏิบัติจริง และความสามารถในการประยุกต์สู่อาชีพ

2.3.3.6 ยุทธศาสตร์การอาชีวศึกษา

1) การจัดการอาชีวศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

2) การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

3) การพัฒนาศักยภาพกำลังคนด้านการอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะ สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ

4) การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมในด้านการอาชีวศึกษา

5) การจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

6) การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2560 - 2579) สามารถสรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพในระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานโดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะของผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระ โดยได้กำหนดตัวชี้วัดไว้ 3 ด้าน คือ การมีงานทำ ความพึงพอใจของสถานประกอบการ และคุณภาพผู้เรียน โดยทั้งหมดจะต้องตอบสนองนโยบายประเทศไทย 4.0 และการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมของประเทศในอนาคต

2.3.4 การอาชีวศึกษาในต่างประเทศ

การอาชีวศึกษาเป็นการพัฒนาสติปัญญาและศักยภาพบุคลากรไม่ต่างจากการศึกษาประเภทอื่น ๆ เพราะการอาชีวศึกษามีผลต่อการขับเคลื่อนประเทศให้เจริญก้าวหน้า มั่นคง และยั่งยืน

ตามทิศทางที่แต่ละประเทศกำหนดได้ อีกทั้งยังตอบโจทย์ความต้องการบุคลากรระดับฝีมือตรงตามสาขาวิชาชีพที่ภาครัฐและเอกชนต้องการ ซึ่งจะนำพาประเทศให้ก้าวหน้าได้อย่างเป็นรูปธรรม และยั่งยืนไปพร้อม ๆ กัน หลายประเทศทั่วโลกจึงให้ความสำคัญกับการอาชีวศึกษาซึ่งประเทศที่จัดการอาชีวศึกษาได้น่าสนใจ สามารถสรุปได้ดังนี้ (บรรเลง ศรีนิล และคณะ, 2548)

2.3.4.1 ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548) ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเป็นประเทศแรกที่มีการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สืบเนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ทรัพยากรและบุคลากรในภาคอุตสาหกรรมมีอยู่อย่างจำกัด การจัดระบบการเรียนดังกล่าวส่งผลให้สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีสามารถผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศให้สามารถแข่งขันในตลาดการค้าโลกได้อย่างรวดเร็ว จนประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมไม่แพ้ชาติใดในโลก

การจัดการอาชีวศึกษาในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีจะเริ่มต้นเมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาภาคบังคับในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยผู้เรียนสามในสี่ของจำนวนผู้เรียนที่เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสามัญจะเข้ารับการฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นการฝึกอาชีพที่นิยมกันมากในหมู่เยาวชน โดยการฝึกอาชีพในระบบนี้เยาวชนจะต้องไปสมัครเป็นช่างฝึกหัด (Trainee) ในสถานประกอบการ เมื่อมีการทำสัญญากันระหว่างผู้ปกครองและสถานประกอบการแล้วการฝึกจึงเริ่มขึ้นโดยฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการนั้นเป็นหลักประมาณ 3 - 4 วันต่อสัปดาห์ ส่วนเวลาที่เหลืออีก 1 - 2 วัน สถานประกอบการจะส่งช่างฝึกหัดไปเรียนทฤษฎีในโรงเรียนอาชีวศึกษาที่อยู่ใกล้เคียง การฝึกอาชีพลักษณะนี้จะกระทำโดยมีกฎหมายรองรับและใช้เวลาประมาณ 3 ปี ขึ้นอยู่กับแต่ละสาขา

ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มุ่งเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ซึ่งอาจแบ่งเป็นแบบเรียนเต็มเวลาในโรงเรียน หรือเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูงเพื่อออกไปประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา หรือบางส่วนจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อไป

2.3.4.2 ประเทศอิสราเอล

ศิริพรรณ ชุมชุม (2543) ได้สรุปสาระสำคัญของระบบการจัดการอาชีวศึกษาของประเทศอิสราเอล ว่ามี 3 ระดับ ดังนี้

- 1) การจัดการอาชีวศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจัดเป็นวิชาเลือกด้านเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และจัดโดยตรงในโรงเรียนมัธยมปลายสายอาชีพ ซึ่งมี 2 ประเภท คือ โรงเรียนเกษตรและโรงเรียนเทคโนโลยี

เปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพเทคนิคและวิชาชีพทั่วไป กลุ่มผู้เรียนวิชาชีพ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่คะแนนวิชาสามัญสูง เรียกว่าสายมัธยมอาชีวศึกษา (Vocational Secondary Track) จะเรียนวิชาสามัญเป็นหลัก เรียนวิชาชีพเป็นพื้นฐาน และมีสิทธิ์สอบประกาศนียบัตรเพื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา กลุ่มที่คะแนนวิชาสามัญปานกลาง เรียกว่าสายอาชีวศึกษาปกติ (Regular Vocational Track) จะเรียนวิชาชีพเป็นหลักและเรียนวิชาสามัญเป็นพื้นฐาน และกลุ่มที่คะแนนสามัญค่อนข้างต่ำ เรียกว่าสายอาชีวศึกษาปฏิบัติการ (Practical Vocational Diploma) เน้นการฝึกภาคปฏิบัติเป็นหลัก

2) การจัดการอาชีวศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีหลักสูตรต่อเนื่องจากมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ 1 ปี เรียกว่าประกาศนียบัตรช่างเทคนิค หลักสูตร 2 ปี เรียกว่าวิศวกรปฏิบัติการ และหลักสูตรปริญญาตรีที่สอนในมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยต่าง ๆ

3) เยาวชนอายุ 14 - 18 ปี ที่ไม่ได้ศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เยาวชนกลุ่มนี้ต้องเข้าฝึกอาชีพตามกฎหมายช่างฝึกหัดโดยใช้เวลาประมาณ 3 - 4 ปี เรียนไปด้วยและทำงานไปด้วย การอบรมวิชาชีพให้แก่เยาวชนในภาวะเสี่ยงเช่น กลุ่มที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน

2.3.4.3 ประเทศแคนาดา

สวส์ดี อุดมโภชน (2551) ได้นำเสนอข้อค้นพบเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาของประเทศแคนาดาสามารถสรุปได้ดังนี้

1) ระบบการศึกษา การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศแคนาดา มีจุดเน้นการจัดที่ระดับอุดมศึกษาหรือหลังมัธยมศึกษาตอนปลาย

2) การจัดการอาชีวศึกษาระดับวิทยาลัย เช่น วิทยาลัยอาชีพ วิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยเทคนิค หรือสถาบันเทคโนโลยี ตลอดจนในวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถานการศึกษาอาชีวระดับอุดมศึกษา (Non-University Post-Secondary Education Institute) ซึ่งเป็นวิทยาลัยสถานการศึกษาอาชีพ ศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพ และศูนย์วิจัยอาชีพของชุมชนหรือท้องถิ่น โปรแกรมการศึกษาของวิทยาลัยได้แก่ โปรแกรมการศึกษาอาชีพหลักสูตรสั้นกว่า 1 ปี ได้รับประกาศนียบัตร โปรแกรมหลักสูตร 2 ปี ได้รับอนุปริญญาเข้าสู่งานหรือศึกษาต่อ และโปรแกรม หลักสูตร 4 ปี ได้รับปริญญาในสายวิชาชีพและสายเทคโนโลยี นอกจากนั้นยังจัดฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย และระยะยาวในลักษณะของช่างฝึกหัดงาน หรือลักษณะโรงเรียนในโรงงาน เช่น โครงการช่างฝึกหัด (Apprenticeship) หรือการฝึกหัดระบบทวิภาคี (Dual Training) หรือโครงการฝึกอบรมที่จัดขึ้นเฉพาะเรื่องเฉพาะกลุ่ม หรือจัดให้แก่ผู้ว่างงาน ผู้ตกงาน ผู้ต้องการเปลี่ยนอาชีพ รวมทั้งผู้ที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ที่วิทยาลัยอาจจัดสอนวิชาพื้นฐานเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่โปรแกรมการศึกษาอาชีพ หรือโปรแกรมมหาวิทยาลัย วิทยาลัยดังกล่าวจึงเปรียบเสมือนเป็น

ศูนย์กลางการศึกษาอาชีพที่มีกฎหมายเป็นของตนเองในการชี้นำและแก้ปัญหาด้านอาชีพให้แก่สังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม

3) การจัดการอาชีวศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นเพียงวิชาเลือก เพื่อเตรียมการหรือเตรียมตัว (Career Preparation) ให้แก่ผู้ที่เน้นทางวิชาชีพ หรือเลือกเรียนเป็นวิชาอาชีวศึกษาหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว

2.3.4.4 ประเทศสหรัฐอเมริกา

สวัสดี อุดมโกชน (2543ข) สามารถสรุปสาระสำคัญของระบบการจัดการอาชีวศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาดังนี้ ประเทศสหรัฐอเมริกาจัดให้ผู้สนใจเรียนสายอาชีพได้เริ่มเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในชั้นปีที่ 9 - 12 โดยให้ผู้สนใจเข้าเรียนที่โรงเรียนเตรียมเทคนิคศึกษา หรือการเข้าสู่ระบบช่างฝึกหัด (Apprenticeship) ของเยาวชนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว บางกลุ่มสนใจสมัครเข้าเป็นช่างฝึกหัดงานในสถานประกอบการที่ได้รับการจดทะเบียนจากรัฐ และร่วมมือกับสถานศึกษาโดยกำหนดให้ฝึกหัดงานในสถานประกอบการ และใช้เวลาบางส่วนเรียนทฤษฎีในสถานศึกษาโดยใช้เวลา 2 - 3 ปี จึงจบหลักสูตร ช่างฝึกหัด สามารถเข้าทำงานในสถานประกอบการได้แต่สำหรับผู้ที่ไม่จบมัธยมศึกษาตอนปลายก็อาจเข้าสู่ระบบนี้โดยเรียนวิชาชีพระยะสั้นจนอายุครบ 18 ปี จึงเข้าทำงานได้ เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ที่ต้งงาน หรืออยากเปลี่ยนอาชีพก็อาจเรียนลักษณะฝึกอาชีพระยะสั้นได้เช่นกัน

2.3.4.5 ประเทศอังกฤษ

ภูวเรศ อับดุลสตา และวรรณดี สุทธิธินากร (2559) กล่าวว่า ประเทศอังกฤษมีระบบการจัดการศึกษาและฝึกอบรมให้แก่ประชาชน 3 กลุ่ม คือ

1) การอาชีวศึกษาสำหรับเยาวชนอายุ 14 ปีขึ้นไป ใช้หลักสูตรเพิ่มพูนทักษะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษาที่สอดคล้องกับโลกของงาน การสร้างประสบการณ์ในการทำงาน และการจัดหลักสูตรแบบกว้างตามโครงการวิทยาลัยเทคโนโลยีในเมือง

2) การอาชีวศึกษาสำหรับเยาวชนอายุ 16 ปีขึ้นไป มีการจัดหลักสูตรอย่างยืดหยุ่น ผู้เรียนมีทางเลือกหลายทาง หลักสูตรวิชาชีพส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรที่นำไปสู่การทดสอบเพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปในระดับต่าง ๆ เช่น หลักสูตรขององค์การวิชาชีพ เป็นหลักสูตร 1 - 2 ปี จัดในสถานศึกษาต่อเนื่องไปจนถึงระดับอุดมศึกษา

3) หลักสูตรต่อเนื่อง 4 ปี คือ ศึกษาในวิทยาลัย 2 ปี และในมหาวิทยาลัยอีก 2 ปีเพื่อรับปริญญาตรี และหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพดำเนินการร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการร่วมกันกำหนด

มาตรฐานวิชาชีพ หลักสูตร และคุณวุฒิวิชาชีพ การแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูลการจัดโปรแกรม การศึกษา และการฝึกอบรมตามความต้องการของผู้เรียน

2.3.4.6 ประเทศออสเตรเลีย

บรรเลง ศรีนิล และคณะ (2548) ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับการอาชีวศึกษาในประเทศออสเตรเลียสรุปได้ดังนี้

1) การศึกษาวิชาชีพจะเริ่มตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (เกรด 11 - 12) ซึ่งพ้นจากการศึกษาภาคบังคับ (เกรด 1 - 10) การเรียนอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม มีทั้งที่ดำเนินการโดยรัฐและส่วนที่ดำเนินการโดยเอกชน ส่วนที่ดำเนินการโดยรัฐส่วนใหญ่จัดในวิทยาลัยเทคนิคและการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐจำนวนมากกว่า 270 แห่ง กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ เป็นหน่วยงานการศึกษาวิชาชีพที่ใหญ่ที่สุด ส่วนการฝึกอบรมวิชาชีพจะจัดในสถานประกอบการ สมาคม และองค์กรอื่น ๆ

2) การจัดการอาชีวศึกษาของประเทศออสเตรเลีย ได้นำระบบช่างฝีมือ (Apprenticeship) จากประเทศอังกฤษมาใช้และได้ขยายการจัดการศึกษาในระบบนี้มาอย่างต่อเนื่อง โดยได้จัดตั้งสถาบันช่างเทคนิคในวิทยาลัยเทคนิค สถาบันการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม และมีการพัฒนาเรื่อยมา มีการตั้งวิทยาลัยเทคนิคและการศึกษาต่อเนื่อง (Technical and Further Education : TAFE) ตั้งศูนย์วิจัยอาชีวศึกษา มีการใช้ระบบการฝึกอบรมแบบอิงสมรรถนะ ตั้งสำนักงานการฝึกอบรมแห่งชาติประเทศออสเตรเลีย จัดตั้งกรอบคุณวุฒิวิชาชีพของประเทศออสเตรเลีย พัฒนาชุดฝึกอบรมวิชาชีพ (Training Packages) สำหรับอุตสาหกรรมหลายสาขาและได้จัดตั้งวิทยาลัยเทคนิคให้กระจายอยู่ทั่วประเทศในท้องถิ่นที่ขาดแคลนกำลังคนเพื่อฝึกอบรมวิชาชีพให้เยาวชนในระดับ เกรด 11 - 12 ในลักษณะ School-Based Apprenticeship ป้อนให้กับตลาดแรงงานที่มีความต้องการสูง

2.3.4.7 ประเทศสิงคโปร์

บรรเลง ศรีนิล และคณะ (2548) ได้กล่าวถึงการอาชีวศึกษาในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐสิงคโปร์กำหนดให้เด็กทุกคนต้องอยู่ในระบบ โรงเรียนอย่างน้อย 10 ปี คือประถมศึกษา 6 ปี และมัธยมศึกษา 4 ปี ส่วนการศึกษาหลังมัธยมศึกษาเน้นมีการจัดการศึกษาก่อนเข้ามหาวิทยาลัย การศึกษาทางด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา และการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย เนื่องจากประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีขนาดเล็ก มีทรัพยากรธรรมชาติค่อนข้างจำกัด จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ รวมถึงการอาชีวศึกษา เทคนิคศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพเป็นอย่างมาก ในปี พ.ศ.2552 กระทรวงแรงงานของประเทศสิงคโปร์ได้ประกาศแผนกำลังคนที่เรียกว่า Manpower 21 Plan โดยมีวิสัยทัศน์ในการ

พัฒนากำลังคนที่สามารถทำงานได้ตลอดชีวิต สิงคโปร์มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาและฝึกอบรมด้าน อาชีวะและเทคนิคศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ วิทยาลัยเทคนิค (Polytechnic) และ สถาบันการศึกษาทางด้านเทคนิค (Institute of Technical Education : ITE) ทั้งสองหน่วยงานอยู่ ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนากำลังคนให้มีความรู้และทักษะตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและพร้อมทำงาน ดังนั้นการจัดการศึกษาและฝึกอบรมในสถานศึกษา ทั้ง 2 ประเภท จึงเน้นการฝึกภาคปฏิบัติเป็นหลัก นักเรียนที่จบมัธยมศึกษาที่มีความสามารถสูง ประมาณร้อยละ 25 จะเข้าศึกษาต่อใน Junior College ซึ่งเป็นจัดการศึกษาสายสามัญเพื่อเตรียม ศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย นักเรียนที่มีความสามารถ รองลงไปและสนใจด้านอาชีพ ประมาณร้อยละ 40 จะเข้าศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค (Polytechnic) ในหลากหลายหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติเพื่อ เป็นกำลังคนระดับกลาง และผู้จัดการ ส่วนผู้เรียนที่เหลือ ร้อยละ 25 ที่มีความสามารถรองลงมาจะ เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพในสถาบัน ITE ในส่วนของวิทยาลัยเทคนิคจัดการศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะเฉพาะทางแต่ละสาขาอาชีพ และเอื้อให้ผู้สำเร็จการศึกษาทางอาชีวะและ เทคนิคศึกษาที่มีความสามารถสูงสามารถศึกษาต่อในสาขาที่ตนสนใจถึงระดับปริญญา โดยปกติผู้ที่ เข้าศึกษาตามหลักสูตรนี้ต้องมีประสบการณ์การทำงานในสาขาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 2 ปี การจัดการ เรียนการสอนเป็นการศึกษาแบบโมดูล ใช้เวลาเรียน 2 ปี เน้นการประยุกต์และปฏิบัติซึ่งแตกต่างจาก การศึกษาในมหาวิทยาลัยสายสามัญ และเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพสูงและตรงกับ ความต้องการของตลาดแรงงานวิทยาลัยเทคนิคได้มีความร่วมมือกับอุตสาหกรรมในการจัดการศึกษา การ วิจัยและพัฒนา เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามสภาพจริง ให้นักศึกษาสาขาธุรกิจสถานพยาบาล และการท่องเที่ยวซึ่งนอกจากทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากสภาพจริงแล้วยังช่วยให้วิทยาลัยเทคนิคมี ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับภาคอุตสาหกรรม ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยเทคนิคจึงเป็นผู้มี ความรู้ประสบการณ์และทักษะปฏิบัติ ซึ่งส่วนใหญ่เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะเข้าทำงานในสถาน ประกอบการมีส่วนน้อยที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่วนสถาบันเทคนิคศึกษา (ITE) เป็นหน่วยงาน ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ บริหารงานในรูปคณะกรรมการระดับชาติ ประกอบด้วยตัวแทนจาก ภาครัฐบาล สหภาพแรงงาน และภาคอุตสาหกรรม กลุ่มเป้าหมายในการให้การศึกษาและฝึกอบรม ของสถาบัน ITE คือ ผู้ที่ไม่สามารถเข้าศึกษาต่อใน Junior College หรือวิทยาลัยเทคนิคได้ โดย กำหนดพันธกิจ ในการสร้างโอกาสสำหรับผู้ที่ย่อจากกระบวนการศึกษาและนักศึกษาผู้ใหญ่ให้ได้รับ ความรู้ ทักษะ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการศึกษามีทั้งแบบเต็มเวลาโดยจัดในเวลาทำงาน 5 วัน และการจัดการศึกษาแบบฝึกอบรมวิชาชีพเป็นบางเวลา (Part Time) สำหรับหลักสูตรการศึกษา แบบเต็มเวลา เป็นหลักสูตรที่อิงสมรรถนะและมาตรฐานร้อยละ 70 ของระยะเวลาในหลักสูตรเป็น

การปฏิบัติ ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 30 เป็นทฤษฎี ผู้เรียนจึงมีทักษะในการปฏิบัติสูง การจัดการเรียนการสอนเป็นลักษณะโมดูล และเพื่อให้มีพื้นฐานที่เข้มแข็งในทักษะทางเทคนิคและมีความสามารถในการทำงาน จึงจัดให้ ร้อยละ 80 ของระยะเวลาในหลักสูตร เป็นโมดูลร่วมในสาขาอาชีพที่ผู้สำเร็จการศึกษาจะนำไปประกอบอาชีพ ร้อยละ 15 ของระยะเวลาเป็นโมดูลที่เกี่ยวกับทักษะชีวิต เพื่อให้มีทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การคิดและการแก้ปัญหา กีฬาและสุขภาพ การพัฒนาอาชีพ และการวางแผนและการบริการลูกค้า การจัดการศึกษาเช่นนี้ทำให้นักศึกษาเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถปรับตัวในตลาดแรงงานได้อย่างเหมาะสม ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 5 เป็นโมดูลเฉพาะทาง หรืออาจเป็นโมดูลสาขา ส่วนการจัดฝึกอบรมแบบ Part Time สถาบัน ITE จัดการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรบางเวลาในลักษณะต่าง ๆ ที่จะสนองตอบความต้องการของแรงงานในหลากหลายอาชีพทั้งด้านทักษะและด้านวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาในต่างประเทศ สามารถสรุปได้ว่า ในแต่ละประเทศมีการจัดอาชีวศึกษาในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในประเทศของตนโดยมีเป้าประสงค์หลักในการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีศักยภาพตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานเป็นสำคัญ และที่เห็นได้ชัดเจนคือมีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการอาชีวศึกษาภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนในรูปของสถานประกอบการ องค์กรวิชาชีพต่าง ๆ กับสถานศึกษา ซึ่งผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ทั้งด้านทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์สามารถปฏิบัติงานได้ทันทีหลังจากสำเร็จการศึกษา

2.3.5 อาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารอาชีวศึกษาจังหวัด และอาชีวศึกษาภาค พ.ศ.2559 กำหนดให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวมถึงโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาในแต่ละจังหวัดรวมกันเป็นกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดเรียกโดยย่อว่า อศจ. ต่อท้ายด้วยชื่อจังหวัดนั้น ๆ โดยให้อำนาวยการวิทยาลัยในจังหวัดคัดเลือกผู้อำนวยการวิทยาลัยในจังหวัดเพื่อเสนอเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหนึ่งคน รองประธานกรรมการสองคน และให้ประธานกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัด ซึ่งกำหนดให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี การศึกษา มีหน้าที่ในการกำหนดยุทธศาสตร์และรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัย พัฒนา แผนกำลังคนอาชีวศึกษาในระดับจังหวัด ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ประสานส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับสถานประกอบการในการร่วมจัดการอาชีวศึกษา และการ

ฝึกอบรมวิชาชีพของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนในพื้นที่จังหวัด ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และส่วนราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในจังหวัดให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ของจังหวัด (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2559)

อาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการรวมกลุ่มของสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชนรวมทั้งสิ้นจำนวน 11 สถานศึกษา แบ่งเป็นสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐจำนวน 4 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกสมุทรปราการ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ และวิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ และโรงเรียนเอกชนในระบบประเภทอาชีวศึกษา จำนวน 7 สถานศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีสมุทรปราการ (ช.เทค) โรงเรียนเกริกวิทยาลัย วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ วิทยาลัยเกวลิ้นบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสุวรรณภูมิบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยโกบอลบริหารธุรกิจ และวิทยาลัยเทคโนโลยีไทย - ไต้หวัน (บีดีไอ)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

อภิรดี จิริยารังษีโรจน์ (2562) ได้นำเสนอกลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ตามแนวคิดแรงงานที่มีนวัตกรรมในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยได้กำหนดกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง โดยผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของอาชีวศึกษาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของอาชีวศึกษา ในภาพรวมมีอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงแนวคิดคุณลักษณะแรงงานที่มีนวัตกรรมในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ซึ่งประกอบด้วย 9 คุณลักษณะดังนี้

1) กล้ารับความเสี่ยง จากการดำเนินการที่พิจารณาอย่างรอบคอบ (Be willing to take calculated risks) หมายถึง ผู้ที่กล้าที่จะกระทำใด ๆ โดยมีการพิจารณาแล้วว่าสิ่งที่จะกระทำนั้นนำมาสู่ผลลัพธ์ได้

2) เชื้อมั่นในตนเอง และแสดงออกถึงศักยภาพของตัวเอง (Be confident and expresses themselves at their highest potential) หมายถึง ผู้ที่มีความมั่นใจกับความสามารถของตนและกล้าที่จะนำความสามารถของตนนั้นแสดงออกมาให้กับบุคคลอื่นรับทราบ

3) สามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และไม่กลัวปัญหาที่ซับซ้อน (Be able to solve complicated problems) หมายถึง ผู้ที่ชื่นชอบและมุ่งมั่นที่จะหาวิธีแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง แม้ว่าปัญหามีความซับซ้อน

4) มีแรงกระตุ้นในการทำงานจากภายใน และสามารถจูงใจ หรือชักนำผู้อื่นให้เกิดการทำงานร่วมกันได้ (Be self-motivated and able to convince others to work collaboratively) หมายถึง ผู้ที่กระทำการใดด้วยความหลงใหลที่เกิดขึ้นจากแรงขับภายในของตนเอง มีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาสิ่งต่าง ๆ รอบตัวจากความพยายามและความต้องการของตน รวมทั้งเป็นผู้ที่สามารถพูดหรือกระทำที่เป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคคลอื่นได้

5) สามารถวิเคราะห์ตนเองได้ว่าไม่รู้อะไร ใฝ่รู้และแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ตลอดชีวิต (Be a life-long learner) หมายถึง ผู้ที่ยอมรับความสามารถของตนเอง และสามารถบอกได้ว่าสิ่งใดคือสิ่งที่ตนไม่รู้ และมีความอยากรที่จะเรียนรู้และหาคำตอบให้กับสิ่งใหม่ที่ตนไม่รู้อยู่เสมอ

6) อดทน มุ่งมั่น และพากเพียรในการกระทำ (Be persistence and perseverant) หมายถึง ผู้ที่มีความทนทานในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ไม่ล้มเลิกการกระทำง่าย ๆ มีความขยัน และพากเพียรในการกระทำ

7) มีจินตนาการและคิดสร้างสรรค์ (Be Imaginative and Creative) หมายถึง ผู้ที่ริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ สิ่งแปลกและแตกต่างจากเดิม มีความสามารถในการสร้างความคิดใหม่ ๆ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ

8) สามารถควบคุมอารมณ์และมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ (Displays emotional stability and positive attitude towards their own career) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการอารมณ์ที่ดี เมื่อประสบกับความท้าทายหรือความเครียดใด ๆ จะรู้สึกว่าการได้รับการเติมพลังมีความสุขกับความท้าทายเหล่านั้น

9) มีภาวะผู้นำในการทำงานและสามารถเป็นผู้นำทีมได้ (Equips with leadership skills and can be team leader) หมายถึง ผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการกำกับตนเอง และกำกับผู้อื่น มุ่งมั่นถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

ณัชฌิชา โพธิ์ใจ และวาริรัตน์ แก้วอุไร (2562) ได้พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบตามแนวคิดคุณลักษณะศึกษาของลิโคไคโน สำหรับนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาตอนต้น กล่าวว่าหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ ตามแนวคิด คุณลักษณะศึกษาธิคโคนาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีองค์ประกอบดังนี้ 1) ความเป็นมาของหลักสูตร 2) หลักการ 3) จุดหมาย 4) เนื้อหาสาระ 5) กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ 5 ขั้น คือการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เชิงจริยธรรม การเก็บจำตัวแบบ การแก้ปัญหาเชิงจริยธรรม สะท้อนคิดเชิงเหตุผล และการสร้างคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 7) การวัดผลประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมระดับมาก และผลการทดลองนำร่อง ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

พิมภักตรา ไคว่ถาวร (2562) ได้นำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชบุรี 4 ตามแนวคิดนักคิดเชิงออกแบบ ดังนี้ แนวทางที่ 1 พัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนักคิดเชิงออกแบบ แนวทางย่อยที่ 1.1 พัฒนาการกำกับติดตามประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนลงมือทำ แนวทางย่อยที่ 1.2 พัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มพื้นที่นักประดิษฐ์ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการลงมือทำ แนวทางที่ 2 ปรับปรุงการดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนโดยเน้นคุณลักษณะนักคิดเชิงออกแบบ แนวทางย่อยที่ 2.1 สนับสนุนการวัดและประเมินผลผู้เรียนโดยเน้นการประเมินความคิดสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยปฏิบัติจริง แนวทางที่ 3 พัฒนาหลักสูตรโดยเน้นส่งเสริมคุณลักษณะนักคิดเชิงออกแบบ แนวทางย่อยที่ 3.1 พัฒนาหลักสูตรโดยกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยเน้นคุณลักษณะนักคิดเชิงออกแบบด้านความคิดสร้างสรรค์ แนวทางย่อยที่ 3.2 พัฒนาหลักสูตรโดยการกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นคุณลักษณะนักคิดเชิงออกแบบด้านการเข้าอกเข้าใจผู้อื่น แนวทางที่ 4 พัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นส่งเสริมคุณลักษณะนักคิดเชิงออกแบบ แนวทางย่อยที่ 4.1 สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นลงมือทำ

วิฑูรย์ รุ่งเรืองผล กฤษฎารัตน์ วัฒนสุวรรณ และสุรัตน์ ทิระมาภิบาล (2562) เสนอว่าควรปรับเปลี่ยนวิธีการวัดผลให้เป็นไปในเชิงของการนำไปใช้จริง และเชิงความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น ปรับการให้คะแนน เกรด โดยผู้เรียนที่สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ และสามารถนำไปใช้ได้จริง ควรได้รับคะแนน เกรดที่สูง ไม่ใช่แค่การวัดจากการตอบข้อสอบ หรือรายงานด้วยเอกสาร

ณัฐพงษ์ โตมัน (2561) ได้ศึกษาองค์ประกอบของนิสยอุตสาหกรรมสำหรับนักศึกษาครูศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จากผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าสาขาวิชา ครูผู้สอน เจ้าของสถานประกอบการ และหัวหน้าแผนกหรือหัวหน้างานของสถานประกอบการต่าง ๆ จำนวน 446 คน พบว่า นิสยอุตสาหกรรมสำหรับนักศึกษาครูศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่สำคัญมี 8 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับงานและ

ผู้ร่วมงาน และการให้ความสำคัญกับลูกค้า 2) ความมีวินัยและรับผิดชอบ 3) ความสามารถในการทำงาน เป็นหมู่คณะได้อย่างประหยัดและปลอดภัย 4) ความโปร่งใส เสียสละ และการงดเว้นจากอบายมุข 5) ความใฝ่รู้ 6) ความอดทน 7) ความคิดสร้างสรรค์ และ 8) ความละเอียดรอบคอบ

วิธาน มณีงาม (2561) ได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะช่างอุตสาหกรรม (กลุ่มปีโตรเคมี) เพื่อรองรับโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยได้ศึกษาคุณลักษณะ ช่างอุตสาหกรรมที่พึงประสงค์จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน จาก 10 บริษัทในกลุ่มปีโตรเคมี แบ่งออกเป็น 6 ด้าน โดยด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย 5 ข้อ ได้แก่ 1) ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม 2) มีทัศนคติที่ดี และภูมิใจต่ออาชีพของตน ซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ 3) เสียสละเพื่อส่วนรวมให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร 4) รักษาความลับสัญญา ส่งมอบงานที่มีคุณภาพในกรอบเวลาที่กำหนด และ 5) กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องทำงานโดยเสมอภาคไม่ยึดติดกับสถาบัน

วิภาดา เกษตรเอี่ยม (2559) ได้ศึกษาคุณลักษณะของแรงงานที่พึงประสงค์สำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ จังหวัดอุบลราชธานี โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 400 คน ประกอบด้วย เจ้าของธุรกิจ ผู้จัดการในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ โดยใช้แบบสอบถาม โดยผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะแรงงานที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คุณลักษณะที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านความรู้

พงษ์ลิขิต เพชรผล (2559) ได้นำเสนอกลยุทธ์การบริหารห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อ เสริมสร้างคุณภาพของความเป็นพลเมือง โดยกล่าวว่าจุดอ่อนของการบริหารห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมือง คือ การวัดและประเมินผลการศึกษา ผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษา ต้องตระหนักถึงความสำคัญของแนวทางการวัดและประเมินผล ทั้งในระดับห้องเรียน และภาพรวมของ สถานศึกษา โดยผู้บริหารควรหาวิธีการที่ถูกต้องและนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลการศึกษา และ การพัฒนาครูผู้สอนให้รู้จักวิธีการที่ถูกต้อง และนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลมาปรับปรุงสภาพ การจัดการเรียนการสอนของห้องเรียนและสถานศึกษา ให้ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนที่มี คุณภาพ

นวลอนงค์ ธรรมเจริญ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาและประเมิน ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการ

ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย ด้านความร่วมมือและการจัดองค์กร ด้านหลักสูตร ด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านงบประมาณ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่ารูปแบบและองค์ประกอบทุกรายการมีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนผลการพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมตามรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการ ประกอบด้วย 1) คู่มือการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการ 2) หลักสูตรฝึกอบรมเทคนิคการสอนงานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงาน และเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการสอนงานของครูฝึกในสถานประกอบการ ซึ่งประกอบด้วย หัวข้อเรื่อง 7 หัวข้อ ใช้เวลาในการฝึกอบรม 3 วัน ผลจากการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมทุกรายการมีผลการประเมินเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหลักสูตรมีประสิทธิภาพ

ดวงนภา มกรานุรักษ์ (2554) ได้ศึกษาอนาคตภาพของการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2554 - 2564) จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 27 ท่าน พบว่า แนวโน้มด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาภายใน 10 ปีข้างหน้า ประกอบด้วย 1) ด้านความสามารถทางทักษะวิชาชีพ 2) ด้านความรู้ 3) ด้านความสามารถทางเทคโนโลยี 4) ด้านทักษะชีวิต 5) นิสัยอุตสาหกรรม และ 6) มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน โดยการอาชีวศึกษาไทยภายใน 10 ปีข้างหน้า มีแนวโน้มที่ควรพัฒนา 8 ด้าน คือ 1) ด้านคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถทางทักษะวิชาชีพ มีความรู้ ทักษะชีวิต นิสัยอุตสาหกรรม และทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรต้องสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน มีความหลากหลายทั้งในระบบและนอกระบบ ระบบทวิภาคี เทียบโอนประสบการณ์ และระบบทางไกล วิธีการเรียนการสอนต้องยืดหยุ่นตามเทคโนโลยี 3) ด้านครูผู้สอนต้องรู้ศักยภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคล 4) ด้านความร่วมมือต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกับสถานประกอบการ 5) ด้านมาตรฐานต้องมีการจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพเพื่อกำหนดมาตรฐานวิชาชีพที่จะเป็นบันไดความก้าวหน้าในแต่ละสาขาอาชีพ 6) ด้านการสนับสนุนของรัฐบาล 7) ด้านค่านิยมในการเรียนอาชีวศึกษา และ 8) ด้านการบริหารจัดการต้องมีความเป็นอิสระ

โชติรส ดำรงศานติ และวาสิตา บุญสาธ (2553) ได้นำเสนอแนวคิดความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนองค์กร ซึ่งเกิดจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทางตะวันตก และตะวันออก โดยสรุปว่า ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนองค์กรประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ประการ ดังนี้

1) ความรักและปรารถนาจะเป็นสมาชิกขององค์กร (Intent to Stay) หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำงานอยู่กับองค์กรต่อไปเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

2) การทุ่มเทสร้างผลงานที่เป็นเลิศ (Striving for Excellence) หมายถึง ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามในการปฏิบัติงานเพื่อองค์กร ซึ่งบุคคลจะอุทิศกำลังกายกำลังใจเพื่อปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายสูงสุดขององค์กร และสร้างสรรค์ผลงานที่ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

3) การระลึกถึงองค์กรในทางบวก (Organizational Endorsement) หมายถึง เจตคติทางบวกที่บุคคลมีต่อองค์กรโดยการให้ความสำคัญต่อความเชื่อถือ การยอมรับเป้าหมาย และค่านิยมขององค์กร มีความกลมกลืนกับสมาชิกคนอื่น ๆ ต้องการยึดเป็นหลักปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กรอย่างเต็มที่ รวมทั้งกล่าวถึงองค์กรในแง่บวกต่อบุคคลอื่น อาทิ เพื่อนร่วมงาน ครอบครัว และลูกค้าขององค์กร

4) ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (Exertion and Never Giving Up) หมายถึง ความเพียร ความขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ท้อถอย การใช้เวลาในการทำงานอย่างเต็มที่ ทุ่มเท และรอบคอบ

5) การมุ่งมั่นพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Eagerness to Learn) หมายถึง การไตร่ตรอง หมั่นใช้สติปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง

มณีรัตน์ นุชชาติ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยได้กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนและการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนนอกจากเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นการพัฒนาพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะให้แก่เด็กนักเรียนไปในตัว

อังคณา อ่อนธานี (2551) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเป็นผู้นำความสะดวกในการเรียนรู้โดยอิงแนวคิดการจัดการความรู้สำหรับนิสิตครู โดยได้สรุปความหมายของการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ไว้ว่าหมายถึง ผู้สอนที่ทำหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะ แนะนำ จัดสภาพการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้น และส่งเสริมด้วยเทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงในการเรียนรู้อย่างมีความหมาย และทำให้การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นครูจึงควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้

ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถสรุปบทบาทที่สำคัญได้เป็น 3 ส่วนคือ

1) การวางแผนการเรียนรู้ ผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้มีบทบาทในการศึกษาหลักสูตร ศึกษาความแตกต่างระหว่างผู้เรียน จัดทำแผนการเรียนรู้ส่วนบุคคล และจัดทำปฏิทินการเรียนรู้ โดยกำหนดเป้าหมาย ภาระงาน วางแผนยุทธศาสตร์การเรียนรู้ของกลุ่มผู้เรียน และสร้างทางเลือกใหม่เป็นแผนการเรียนรู้ของกลุ่ม จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และวัสดุอุปกรณ์ตามความจำเป็น

2) การดำเนินการจัดการเรียนรู้ เข้าชั้นเรียนการเรียนรู้ร่วมกัน ตามวัน เวลา และสถานที่ที่สถานศึกษาหรือกลุ่มกำหนด และศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อตอบคำถาม

3) การประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยใช้การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงทั้งรายบุคคล และกลุ่ม เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งเมื่อผู้เรียนลงมือปฏิบัติย่อมต้องการทราบผลการกระทำของตน

ธวัชชัย ผ่องสุภาพ (2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีนิสัยอุตสาหกรรมของลูกจ้างแรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานของสถานประกอบการในเขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 296 คน เก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม โดยได้แบ่งคุณลักษณะออกเป็น 2 ส่วน คือ ลักษณะทางจิต จำนวน 4 ลักษณะ ได้แก่ ทัศนคติต่อการทำงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคต และการควบคุมตนเอง ส่วนอีกลักษณะหนึ่งคือ ลักษณะนิสัยอุตสาหกรรม จำนวน 5 ลักษณะ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความอดทน ความขยันและตรงต่อเวลา

ปัญญณี อัยเนื่อง (2541) ศึกษาเรื่องการศึกษาความรู้ และนิสัยอุตสาหกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างนิสัยอุตสาหกรรมของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคใต้ตอนบน จ.สุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ที่ส่งเสริมการเตรียมเข้าสู่การปฏิบัติงานในระบบอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นหลังจากผ่านการฝึกอบรม แต่ความรู้ในด้านกฎหมายแรงงานยังต้องมีการปรับปรุงส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้นในด้านนิสัยอุตสาหกรรม จากกระบวนการฝึกอบรมช่วยพัฒนาให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้านการตรงต่อเวลาเด่นชัดที่สุด ส่วนครูผู้สอนและผู้ประกอบการมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีนิสัยอุตสาหกรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต รองลงมาคือ มารยาทอันดีงาม และความรับผิดชอบตามลำดับ

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ซูอาร์ตา (Suarta, 2017) ได้นำเสนอทักษะที่มีผลต่อการได้งานทำที่จำเป็นสำหรับสถานประกอบการแห่งศตวรรษที่ 21: การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะที่มีผลต่อได้งานทำของผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อเข้าสู่แรงงานตามการรับรู้ของนายจ้างผ่านการทบทวนวรรณกรรม ในสถานประกอบการแห่งศตวรรษที่ 21 ทักษะด้านอาชีพไม่เพียงพอสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานอีกต่อไป ในปัจจุบันแรงงานจำเป็นต้องมีทักษะและคุณลักษณะเพิ่มเติมที่เรียกว่าทักษะในการได้งานทำ (Employability Skills) ที่กลายเป็นประเด็นที่สำคัญมากในตลาดแรงงานระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ผลจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าคุณลักษณะของทักษะในการได้งานทำที่ผู้สำเร็จการศึกษาจำเป็นต้องมีในการเข้าทำงาน ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills) ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Problem-Solving and Decision-Making Skills) และทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork Skills) เป็นคุณลักษณะของทักษะในการได้งานทำที่มีระดับความสำคัญสูงสุด ผู้สำเร็จการศึกษายังถูกคาดหวังให้มีคุณสมบัติส่วนบุคคลหลายประการ ได้แก่ ความตระหนักในตนเอง (Self-Awareness) ความมั่นใจในตนเอง (Self-Confidence) ความเป็นอิสระ (Independence) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Flexibility and Adaptability) ความอดทนต่อความเครียด (Stress Tolerance) ความคิดสร้างสรรค์และความคิดริเริ่ม (Creativity and Initiative) ความเต็มใจที่จะเรียนรู้ (Willingness to Learn) การไตร่ตรอง (Reflectiveness) การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และพฤติกรรมที่เป็นมืออาชีพ (Professional Behavior)

โควาน (Cowan, 1984) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประเมินความพึงพอใจของนายจ้าง และลูกจ้าง ซึ่งอบรมที่โรงเรียนเทคนิคในพื้นที่หุบเขาแคนาเดียน จุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อประเมินความพึงพอใจของนายจ้างและลูกจ้าง ที่เกี่ยวกับโครงการอาชีพด้านอุตสาหกรรม ความสามารถ 8 ด้าน คือ ทักษะงานฝีมือ ความรู้ด้านช่างเทคนิค ความสามารถทางคณิตศาสตร์ ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ความสามารถในการอ่าน การตีความ ความสามารถในการทำความเข้าใจ และแก้ปัญหา ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยความรู้ด้านช่าง ทักษะในการฝีมือ และมนุษยสัมพันธ์ ได้รับความสนใจมากเป็นพิเศษทั้งนายจ้าง และลูกจ้าง

วิลเลียม และโรเบิร์ต (Williams & Robert, 2000) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Student Work Habits: An Educational Imperative. โดยได้กล่าวว่า ปัญหาที่สำคัญของแรงงานชาวอเมริกันคือ การขาดงาน ไม่กระตือรือร้น พฤติกรรมส่วนบุคคล และความสามารถในการทำงานเป็นทีม ดังนั้นจึงต้องให้

ความสำคัญกับการศึกษาที่ส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน โดยให้ครู และ นักจิตวิทยาของโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งนิสัยการทำงานของ นักเรียนที่สามารถนำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นคือ การเข้าเรียนอย่าง สม่าเสมอ ทำงานเสร็จตรงเวลา การจัดอุปกรณ์การเรียนอย่างเป็นระเบียบ มีความวิริยะอุตสาหะในการ ทำงาน และการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิผล โดยกลยุทธ์ในการส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานเหล่านี้ได้แก่ การสร้างแบบจำลองนิสัยการทำงานที่มีประสิทธิผลของครู การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อพฤติกรรมการทำงาน ที่ดี การเสริมแรงและการประเมินพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบ

เอโดกโปโล และอิม่าฟิดอน (Edokpolor J.E., Imafidond A., 2017) ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐกับเอกชนในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมทางด้าน เทคนิคและวิชาชีพ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชน (Public -Private Partnerships : PPP) ในการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาและเทคนิค ศึกษา ในศตวรรษที่ 21 วิธีการสอบถามที่ต้องการคือการออกแบบการวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยครั้งนี้ ใช้อาจารย์จำนวน 44 คนจากภาควิชาอาชีวศึกษาและเทคนิคมหาวิทยาลัยเบนิเนและมหาวิทยาลัย แอมโบรสอัลลี เครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีโครงสร้างซึ่งตรวจสอบโดย ผู้เชี่ยวชาญสองคน ใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือของ เครื่องมือ ซึ่งให้ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.87 ผู้วิจัยตอบแบบสอบถาม 20 ข้อ เครื่องมือที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูลคือค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบคือ t-test ผลการวิจัยพบว่า การสร้างการมี ส่วนร่วมกับภาคเอกชน สามารถมีอิทธิพลในระดับสูงต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของทรัพยากรทาง การเงินการจัดหากำลังคนที่มีคุณภาพการพัฒนาหลักสูตรและการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่ ทันสมัยโดยไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเบนิเนและมหาวิทยาลัยแอมโบรสอัลลีเกี่ยวกับอิทธิพลของการสร้างการมีส่วนร่วมกับ ภาคเอกชน ที่มีต่อการจัดการที่มีประสิทธิภาพของในการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาและ เทคนิคศึกษาในศตวรรษที่ 21 สิ่งนี้บ่งชี้ว่าอาจารย์ในทั้งสองสถาบันต่างมีความเข้าใจเกี่ยวกับอิทธิพล ของการสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชนที่มีต่อการจัดการในการจัดการเรียนการสอนด้าน อาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา จากการค้นพบเหล่านี้มีข้อค้นพบ 4 ข้อ โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า 1) การสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชน ส่งผลต่อการจัดหากำลังคนที่มีคุณภาพในระดับสูงสำหรับ การส่งมอบโปรแกรม TVET ที่มีประสิทธิภาพ 2) การสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชน ส่งผลต่อใน การจัดหาทรัพยากรวัสดุเพื่อการจัดการอาชีวศึกษา ที่มีประสิทธิภาพในระดับมาก 3) การสร้างการมี ส่วนร่วมกับภาคเอกชน สามารถมีอิทธิพลในระดับสูงมากการพัฒนาหลักสูตรสำหรับการส่งมอบ โปรแกรม TVET ที่มีประสิทธิภาพ และ 4) การสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชน สามารถตอบสนอง ต่อการบริหารจัดการที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม 2) เสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

3.1.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

3.1.1.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 4 วิทยาลัย ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ และวิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์

2) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูในสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 353 คน

3) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูในสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 186 คน โดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie Morgan ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3.1.1.2 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ จำนวน 1 ชุด คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา ซึ่งมีลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists)

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม จำนวน 60 ข้อ ซึ่งมีลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งมีลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended questions)

2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวิธีการสร้างแบบสอบถาม โดยได้นำผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดกรอบข้อคำถามของแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข โดยแบบสอบถามมีจำนวน 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม จำนวน 60 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านการวัดและประเมินผล และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 4 ข้อ

2.1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วมาทำการตรวจสอบ

คุณภาพเครื่องมือ ด้านภาษาที่ใช้ ความครอบคลุมในเนื้อหา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของจำนวนข้อคำถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

2.1.1) นักวิชาการด้านบริหารการศึกษา จำนวน 1 ท่าน

2.1.2) นักวิชาการด้านสถิติ และการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 1 ท่าน

2.1.3) นักวิชาการด้านการอาชีวศึกษา จำนวน 1 ท่าน

โดยผู้วิจัยนำผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence : IOC) โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540)

- +1 เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าสอดคล้อง และสามารถวัดได้ตามนิยามศัพท์
- 0 เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง และสามารถวัดได้ตามนิยามศัพท์
- 1 เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าไม่สอดคล้อง และสามารถวัดได้ตามนิยามศัพท์

$$\text{วิเคราะห์โดยใช้สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละข้อคำถาม

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ซึ่งแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทุกข้อคำถามมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 1.0

2.2) การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำผลมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's reliability coefficient alpha) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) มีค่ามากกว่า 0.7 ถือได้ว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความน่าเชื่อถือ (Cronbach, 1990) ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

- เมื่อ α หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
 k หมายถึง จำนวนข้อคำถาม
 s_i^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ i
 s_t^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนรวม t

โดยแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ และรายด้าน รายละเอียดดังตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือในการวิจัย

ขอบข่ายการบริหารวิชาการ	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	0.83
ด้านการจัดการเรียนการสอน	0.86
ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	0.82
ด้านการวัดและประเมินผล	0.82
รวมทั้งฉบับ	0.90

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1) จัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม จำนวน 4 ฉบับ

3.2) นำหนังสือขอความร่วมมือฯ ส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นประชากร พร้อมทั้งนำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ให้กับผู้ให้ข้อมูล

3.3) เก็บรวบรวมแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กับผู้ให้ข้อมูล จำนวน 186 ฉบับ และเก็บรวบรวมด้วยตนเอง โดยเก็บคืนมาได้ 186 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม มาวิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยใช้แนวคิด นักคิดเชิงออกแบบ Priority Needs Index แบบปรับปรุง ($PNI_{Modified}$) ซึ่งเป็นดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

$$\text{วิเคราะห์โดยใช้สูตร } PNI_{Modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ $PNI_{Modified}$ หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่พึงประสงค์

D หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพปัจจุบัน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม มีลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended questions) ใช้การวิเคราะห์โดย การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการแจกแจงความถี่ (Frequency)

3.1.2 ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

3.1.2.1 ร่างแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

ผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรมมาจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Question) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการร่างแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

3.1.2.2 ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

1) ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1.1) นักวิชาการด้านบริหารการศึกษา จำนวน 2 ท่าน

1.2) นักวิชาการด้านการอาชีวศึกษา จำนวน 3 ท่าน

2) เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม ซึ่งมีลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) ว่าแต่ละแนวทางมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้หรือไม่

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งมีลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended Questions)

2.2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1) นำ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาคีในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม ที่พัฒนาขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข

2.2.2) สร้างแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

2.2.3) นำ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาคีในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม และแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาคีในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1) จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาคีในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม จำนวน 5 ฉบับ

2.3.2) นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมด้วย (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม และแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ด้วยตนเอง และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

2.3.3) เก็บรวบรวมแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรมด้วยตนเอง

2.4) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม ที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มาวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา และแปลความหมาย ดังนี้

ด้านความเหมาะสม $n \geq 3$ หมายถึง มีความเหมาะสม

$n < 3$ หมายถึง ไม่มีความเหมาะสม

ด้านความเป็นไปได้ $n \geq 3$ หมายถึง มีความเป็นไปได้

$n < 3$ หมายถึง ไม่มีความเป็นไปได้

เมื่อ n แทนจำนวนของผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

3.1.3 นำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

3.1.3.1 นำผลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม

3.1.3.2 นำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม ที่มีความเหมาะสม และเป็นไปได้

ผู้วิจัยได้สรุปวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินการวิจัย รายละเอียดดังตารางที่ 3-2

ตารางที่ 3-2 วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย	การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง	การออกแบบเครื่องมือวัด	การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์
1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม	<p>ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 4 วิทยาลัย ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ 2. วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกสมุทรปราการ 3. วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ 4. วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ <p>ผู้ให้ข้อมูล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้อำนวยการ 2. รองผู้อำนวยการ 3. ครู 	<p>เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม</p> <p>ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่</p> <p>ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป</p> <p>ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์</p> <p>ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</p>	<p>ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป</p> <p>สถิติ ความถี่ ร้อยละ</p> <p>ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์</p> <p>สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน</p> <p>ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</p> <p>สถิติ การวิเคราะห์เนื้อหา</p>	<p>สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม</p>

ตารางที่ 3-2 วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

วัตถุประสงค์การวิจัย	การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง	การออกแบบเครื่องมือวัด	การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์
2. เพื่อเสนอแนวทาง พัฒนาการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิตย อุตสาหกรรม				
2.1 (ร่าง) แนวทาง พัฒนาการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิด นิตยอุตสาหกรรม	แหล่งข้อมูล ได้แก่ 1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของ สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ใน จังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิด นิตยอุตสาหกรรม		การวิเคราะห์เนื้อหา	(ร่าง) แนวทางพัฒนาการ บริหารวิชาการของ สถานศึกษาอาชีวศึกษา ภาครัฐ ในจังหวัด สมุทรปราการ ตามแนวคิด นิตยอุตสาหกรรม

ตารางที่ 3-2 วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

วัตถุประสงค์การวิจัย	การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง	การออกแบบเครื่องมือวัด	การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์
2.2 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิด นියัตยอุตสาหกรรม	ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ 1. นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 ท่าน 2. นักวิชาการด้านการอาชีวศึกษา จำนวน 3 ท่าน	แบบประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหาร วิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัด สมุทรปราการ ตามแนวคิด นียัตยอุตสาหกรรม		แนวทางพัฒนา การบริหารวิชาการ ของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิด นียัตยอุตสาหกรรม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม 2) เสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

4.3 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม ที่ได้จากแบบสอบถาม

4.4 (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม โดยผู้วิจัย

4.5 ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

4.6 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม ที่มีความเหมาะสม และเป็นไปได้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 186 ฉบับ ซึ่งจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ			
	1) ชาย	117	62.90
	2) หญิง	68	36.56
	3) ไม่ระบุ	1	0.54
	รวม	186	100.00
2. อายุ			
	1) ต่ำกว่า 30 ปี	21	11.29
	2) 30 - 39 ปี	42	22.58
	3) 40 - 49 ปี	56	30.11
	4) ตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไป	67	36.02
	รวม	186	100.00
3. ระดับการศึกษา			
	1) ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	94	50.54
	2) ปริญญาโท	88	47.31
	3) ปริญญาเอก	4	2.15
	รวม	186	100.00
4. ตำแหน่ง			
	1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา	2	1.07
	2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	9	4.84
	3) หัวหน้าแผนกวิชา / หัวหน้างาน	51	27.42
	4) ครูผู้สอน	124	66.67
	รวม	186	186
5. ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาแห่งนี้			
	1) น้อยกว่า 1 ปี	3	1.61
	2) 1 - 4 ปี	18	9.68
	3) 5 - 8 ปี	63	33.87
	4) 8 ปี ขึ้นไป	102	54.84
	รวม	186	100.00

จากตารางที่ 4-1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 62.90 เพศหญิง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 36.56 และ ไม่ระบุ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.54 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไป จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 36.02 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 40 - 49 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 30.11 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 30 - 39 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 22.58 และอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 11.29 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 50.54 รองลงมา คือ ปริญญาโท จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 47.31 และระดับปริญญาเอก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.15 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีตำแหน่งเป็น ครูผู้สอน จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ หัวหน้าแผนกวิชา/หัวหน้างาน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 27.42 รองลงมา คือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.84 และผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.08 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 8 ปีขึ้นไป จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 54.84 รองลงมา คือ 5 - 8 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 33.87 รองลงมา คือ 1 - 4 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.68 และน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.61 ตามลำดับ

4.2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรมจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 186 ฉบับ รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4-2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร
วิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิด
นัยอุตสาหกรรม ในภาพรวม

การบริหารวิชาการ	ประเด็น	นัยอุตสาหกรรม				เฉลี่ยรวม	แปลผล	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
		มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน	ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม	สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม	มีความรับผิดชอบต่อสังคม			
1. การพัฒนาหลักสูตร	D	3.55	3.65	3.54	3.60	3.59	มาก	(2)
	I	4.66	4.55	4.67	4.50	4.58	มากที่สุด	
	PNI _{Modified}	0.313	0.247	0.319	0.250	0.276		
	ลำดับ	(2)	(4)	(1)	(3)			
2. การจัดการเรียนการสอน	D	3.60	3.58	3.61	3.63	3.60	มาก	(1)
	I	4.58	4.66	4.60	4.63	4.61	มากที่สุด	
	PNI _{Modified}	0.272	0.302	0.274	0.275	0.281		
	ลำดับ	(4)	(1)	(3)	(2)			
3. การฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ	D	3.58	3.62	3.67	3.64	3.63	มาก	(4)
	I	4.63	4.60	4.57	4.56	4.59	มากที่สุด	
	PNI _{Modified}	0.293	0.271	0.245	0.253	0.264		
	ลำดับ	(1)	(2)	(4)	(3)			
4. การวัดและประเมินผล	D	3.66	3.64	3.60	3.59	3.62	มาก	(3)
	I	4.59	4.56	4.64	4.63	4.60	มากที่สุด	
	PNI _{Modified}	0.254	0.253	0.289	0.290	0.271		
	ลำดับ	(3)	(4)	(2)	(1)			
สรุปผลในภาพรวม	D	3.59	3.61	3.61	3.62	3.61	มาก	
	I	4.59	4.60	4.62	4.59	4.60	มากที่สุด	
	PNI _{Modified}	0.279	0.274	0.280	0.268	0.274		
	ลำดับ	(2)	(3)	(1)	(4)			

หมายเหตุ : D หมายถึง Degree of Success (สภาพปัจจุบัน)

I หมายถึง Importance (สภาพที่พึงประสงค์)

จากตารางที่ 4-2 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.12) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามขอบข่ายการบริหารวิชาการพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.22) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่าองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.30) รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.15) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่าองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.29) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.17) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.20) และด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.21) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่าองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.40) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมในภาพรวม อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามขอบข่ายการบริหารวิชาการพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.16) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่าองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.19) รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.21) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่าองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.34) รองลงมาคือ ด้านการฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.21) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่าองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.44) และด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.19) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่าองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.40) ตามลำดับ

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจำแนกตามขอบข่ายการบริหารวิชาการพบว่า ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified} = 0.281$) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่า องค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ($PNI_{Modified} = 0.302$)

รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{Modified} = 0.276$) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่า องค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.319$) รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{Modified} = 0.271$) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่า องค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ($PNI_{Modified} = 0.290$) รองลงมาคือ ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($PNI_{Modified} = 0.264$) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่า องค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน ($PNI_{Modified} = 0.293$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-3 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ข้อ	การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร									
1. สถานศึกษามี <u>การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน</u> ต่อไปนี้นาน้อยเพียงใด									
1)	มีความตรงต่อเวลา ชยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	3.62	0.55	มาก	4.56	0.50	มากที่สุด	0.260	2
2)	มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย	3.48	0.52	มาก	4.71	0.46	มากที่สุด	0.353	1
3)	มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	3.55	0.59	มาก	4.51	0.50	มากที่สุด	0.270	3
เฉลี่ย		3.55	0.43	มาก	4.66	0.36	มากที่สุด	0.313	
2. สถานศึกษามี <u>การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม</u> ต่อไปนี้นาน้อยเพียงใด									
1)	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต	3.74	0.44	มาก	4.52	0.50	มากที่สุด	0.209	3
2)	มีความรับผิดชอบ	3.58	0.53	มาก	4.67	0.48	มากที่สุด	0.304	1
3)	มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	3.65	0.57	มาก	4.46	0.54	มากที่สุด	0.222	2
เฉลี่ย		3.65	0.40	มาก	4.55	0.41	มากที่สุด	0.247	

ตารางที่ 4-3 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิด นิสัยอุตสาหกรรม ด้านการพัฒนาหลักสูตร (ต่อ)

ข้อ	การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
3. สถานศึกษามี <u>การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด									
1)	ผู้เรียนรู้ มีจินตนาการ และคิดสร้างสรรค์	3.67	0.52	มาก	4.72	0.45	มากที่สุด	0.304	3
2)	กล้ารับความเสี่ยง สามารถแก้ไข ปัญหาได้ด้วยตนเอง	3.47	0.52	ปานกลาง	4.66	0.47	มากที่สุด	0.339	1
3)	เชื่อมั่นในตนเอง มีภาวะผู้นำใน การทำงาน	3.54	0.50	มาก	4.62	0.49	มากที่สุด	0.313	2
เฉลี่ย		3.54	0.40	มาก	4.67	0.40	มากที่สุด	0.319	
4. สถานศึกษามี <u>การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความรับผิดชอบต่อสังคม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด									
1)	มีจิตสาธารณะ	3.92	0.53	มาก	4.50	0.51	มากที่สุด	0.148	3
2)	มีความตระหนักรู้ ใช้ทรัพยากร อย่างรู้คุณค่า	3.48	0.53	ปานกลาง	4.58	0.49	มากที่สุด	0.316	1
3)	มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนา ชุมชน สังคม	3.42	0.49	ปานกลาง	4.41	0.49	มาก	0.289	2
เฉลี่ย		3.60	0.32	มาก	4.50	0.46	มากที่สุด	0.250	
เฉลี่ยรวม		3.59	0.21	มาก	4.58	0.19	มากที่สุด	0.276	

จากตารางที่ 4-3 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ด้านการพัฒนาหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.21) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.40) และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.40)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ด้านการพัฒนาหลักสูตร ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.19) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.40) และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การมีความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.46)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ด้านการพัฒนาหลักสูตร ในภาพรวม ($PNI_{Modified} = 0.276$) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม พบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.319$) และองค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือ การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ($PNI_{Modified} = 0.247$)

ตารางที่ 4-4 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร วิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิด นิสัยอุตสาหกรรม ด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อ	การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน									
5. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด									
1)	มีความตรงต่อเวลา ชยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	3.76	0.43	มาก	4.62	0.49	มากที่สุด	0.229	3
2)	มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย	3.50	0.50	มาก	4.52	0.50	มากที่สุด	0.291	1
3)	มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	3.62	0.50	มาก	4.58	0.50	มากที่สุด	0.265	2
เฉลี่ย		3.63	0.36	มาก	4.57	0.46	มากที่สุด	0.259	
6. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด									
1)	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต	3.67	0.47	มาก	4.62	0.49	มากที่สุด	0.259	3
2)	มีความรับผิดชอบ	3.52	0.51	มาก	4.71	0.46	มากที่สุด	0.338	1
3)	มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	3.53	0.50	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด	0.326	2
เฉลี่ย		3.57	0.28	มาก	4.67	0.39	มากที่สุด	0.308	

ตารางที่ 4-4 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร
วิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิด
นิสยอุตสาหกรรม ด้านการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

ข้อ	การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
7. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด									
1)	ไม่เรียนรู้ มีจินตนาการ และคิดสร้างสรรค์	3.69	0.49	มาก	4.58	0.50	มากที่สุด	0.241	3
2)	กล้ารับความเสี่ยง สามารถแก้ไข ปัญหาได้ด้วยตนเอง	3.47	0.51	ปานกลาง	4.64	0.48	มากที่สุด	0.337	1
3)	เชื่อมั่นในตนเอง มีภาวะผู้นำใน การทำงาน	3.62	0.51	มาก	4.62	0.49	มากที่สุด	0.276	2
เฉลี่ย		3.59	0.43	มาก	4.61	0.46	มากที่สุด	0.284	
8. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความรับผิดชอบต่อสังคม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด									
1)	มีจิตสาธารณะ	3.78	0.42	มาก	4.55	0.50	มากที่สุด	0.204	3
2)	มีความตระหนักรู้ ใช้ทรัพยากร อย่างรู้คุณค่า	3.53	0.50	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด	0.303	1
3)	มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนา ชุมชน สังคม	3.61	0.50	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด	0.269	2
เฉลี่ย		3.64	0.39	มาก	4.58	0.45	มากที่สุด	0.258	
เฉลี่ยรวม		3.61	0.16	มาก	4.61	0.12	มากที่สุด	0.277	
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน									
9. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด									
1)	มีความตรงต่อเวลา ขยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	3.65	0.48	มาก	4.55	0.50	มากที่สุด	0.247	3
2)	มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ โดย คำนึงถึงความปลอดภัย	3.48	0.50	ปานกลาง	4.63	0.48	มากที่สุด	0.330	1
3)	มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้	3.57	0.52	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด	0.283	2
เฉลี่ย		3.57	0.45	มาก	4.59	0.45	มากที่สุด	0.286	

ตารางที่ 4-4 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม ด้านการจัดการเรียนการสอน (ต่อ)

ข้อ	การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
10.	สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม</u> ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด								
1)	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต	3.67	0.47	มาก	4.61	0.49	มากที่สุด	0.256	3
2)	มีความรับผิดชอบ	3.49	0.50	มาก	4.65	0.48	มากที่สุด	0.332	1
3)	มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	3.58	0.49	มาก	4.66	0.47	มากที่สุด	0.302	2
	เฉลี่ย	3.58	0.27	มาก	4.64	0.45	มากที่สุด	0.296	
11.	สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม</u> ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด								
1)	ใฝ่เรียนรู้ มีจินตนาการ และคิดสร้างสรรค์	3.72	0.46	มาก	4.59	0.49	มากที่สุด	0.234	3
2)	กล้ารับความเสี่ยง สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	3.64	0.49	มาก	4.62	0.49	มากที่สุด	0.269	2
3)	เชื่อมั่นในตนเอง มีภาวะผู้นำในการทำงาน	3.53	0.52	มาก	4.54	0.50	มากที่สุด	0.286	1
	เฉลี่ย	3.63	0.43	มาก	4.58	0.46	มากที่สุด	0.262	
12.	สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความรับผิดชอบต่อสังคม</u> ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด								
1)	มีจิตสาธารณะ	3.82	0.40	มาก	4.64	0.48	มากที่สุด	0.215	3
2)	มีความตระหนักรู้ ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	3.45	0.50	ปานกลาง	4.73	0.45	มากที่สุด	0.371	1
3)	มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน สังคม	3.56	0.51	มาก	4.66	0.48	มากที่สุด	0.309	2
	เฉลี่ย	3.61	0.29	มาก	4.67	0.40	มากที่สุด	0.294	
	เฉลี่ยรวม	3.60	0.24	มาก	4.62	0.14	มากที่สุด	0.283	
	เฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.60	0.17	มาก	4.61	0.12	มากที่สุด	0.281	

จากตารางที่ 4-4 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม ด้านการจัดการเรียนการสอนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.17) ซึ่งมี 2 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.24) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.635$, S.D. = 0.45) และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.45) และองค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.16) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม พบว่าองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.39) และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.28)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.12) ซึ่งมี 2 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.14) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.40) และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.46) ส่วนองค์ประกอบที่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.12) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.39) และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.46)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวม เท่ากับ 0.281 ($PNI_{Modified} = 0.281$) ซึ่งมี 2 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.283$) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม พบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ($PNI_{Modified} = 0.296$) และองค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.262$) ส่วนองค์ประกอบที่ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($PNI_{Modified} = 0.277$) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม พบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ มั่นในคุณธรรมจริยธรรม ($PNI_{Modified} = 0.308$) และองค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ($PNI_{Modified} = 0.258$)

ตารางที่ 4-5 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร
วิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิด
นิสยอุตสาหกรรม ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ข้อ	การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ									
13. สถานศึกษามี <u>การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน</u> ต่อไปนี้นาน้อยเพียงใด									
1)	มีความตรงต่อเวลา ชยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	3.69	0.51	มาก	4.70	0.47	มากที่สุด	0.274	3
2)	มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย	3.48	0.53	มาก	4.54	0.55	มากที่สุด	0.305	2
3)	มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	3.55	0.53	มาก	4.66	0.48	มากที่สุด	0.313	1
เฉลี่ย		3.58	0.46	มาก	4.63	0.44	มากที่สุด	0.293	
14. สถานศึกษามี <u>การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม</u> ต่อไปนี้นาน้อยเพียงใด									
1)	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต	3.74	0.51	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด	0.230	3
2)	มีความรับผิดชอบ	3.59	0.49	มาก	4.69	0.47	มากที่สุด	0.306	1
3)	มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	3.54	0.50	มาก	4.52	0.55	มากที่สุด	0.277	2
เฉลี่ย		3.62	0.45	มาก	4.60	0.38	มากที่สุด	0.271	
15. สถานศึกษามี <u>การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม</u> ต่อไปนี้นาน้อยเพียงใด									
1)	ใฝ่เรียนรู้ มีจินตนาการ และคิดสร้างสรรค์	3.85	0.49	มาก	4.56	0.50	มากที่สุด	0.184	3
2)	กล้ารับความเสี่ยง สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	3.53	0.50	มาก	4.51	0.50	มากที่สุด	0.278	2
3)	เชื่อมั่นในตนเอง มีภาวะผู้นำในการทำงาน	3.62	0.50	มาก	4.65	0.48	มากที่สุด	0.285	1
เฉลี่ย		3.67	0.30	มาก	4.57	0.34	มากที่สุด	0.245	

ตารางที่ 4-5 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (ต่อ)

ข้อ	การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
16. สถานศึกษามี <u>การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความรับผิดชอบต่อสังคม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด									
1)	มีจิตสาธารณะ	3.67	0.47	มาก	4.55	0.50	มากที่สุด	0.240	3
2)	มีความตระหนักรู้ ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	3.54	0.52	มาก	4.66	0.51	มากที่สุด	0.316	1
3)	มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน สังคม	3.61	0.49	มาก	4.48	0.54	มาก	0.241	2
เฉลี่ย		3.64	0.42	มาก	4.56	0.47	มากที่สุด	0.253	
เฉลี่ยรวม		3.63	0.22	มาก	4.59	0.21	มากที่สุด	0.264	

จากตารางที่ 4-5 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.242) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสยอุตสาหกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.30) และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.46)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.21) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสยอุตสาหกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.44) และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.47)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาพรวม (PNI_{Modified} = 0.264) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสยอุตสาหกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน (PNI_{Modified} = 0.293) และองค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม (PNI_{Modified} = 0.245)

ตารางที่ 4-6 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร
วิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิด
นิสัยอุตสาหกรรม ด้านการวัดและประเมินผล

ข้อ	การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ									
17. สถานศึกษามี <u>การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด									
1)	มีความตรงต่อเวลา ขยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	3.88	0.42	มาก	4.62	0.50	มากที่สุด	0.191	3
2)	มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย	3.47	0.50	มาก	4.54	0.50	มากที่สุด	0.308	1
3)	มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	3.62	0.49	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด	0.271	2
เฉลี่ย		3.66	0.29	มาก	4.59	0.41	มากที่สุด	0.254	
18. สถานศึกษามี <u>การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด									
1)	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต	3.84	0.40	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด	0.198	3
2)	มีความรับผิดชอบ	3.56	0.50	มาก	4.55	0.51	มากที่สุด	0.278	2
3)	มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	3.53	0.50	มาก	4.52	0.50	มากที่สุด	0.280	1
เฉลี่ย		3.64	0.38	มาก	4.56	0.37	มากที่สุด	0.253	
19. สถานศึกษามี <u>การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด									
1)	ใฝ่เรียนรู้ มีจินตนาการ และคิดสร้างสรรค์	3.73	0.62	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด	0.241	3
2)	กล้ารับความเสี่ยง สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	3.42	0.50	ปานกลาง	4.60	0.49	มากที่สุด	0.345	1
3)	เชื่อมั่นในตนเอง มีภาวะผู้นำในการทำงาน	3.65	0.49	มาก	4.69	0.46	มากที่สุด	0.285	2
เฉลี่ย		3.60	0.32	มาก	4.64	0.34	มากที่สุด	0.289	

ตารางที่ 4-6 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ด้านการวัดและประเมินผล (ต่อ)

ข้อ	การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
20. สถานศึกษามี <u>การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความรับผิดชอบต่อสังคม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด									
1)	มีจิตสาธารณะ	3.78	0.62	ปานกลาง	4.63	0.48	มากที่สุด	0.225	3
2)	มีความตระหนักรู้ ใช้ทรัพยากร อย่างรู้คุณค่า	3.44	0.50	ปานกลาง	4.72	0.46	มากที่สุด	0.372	1
3)	มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนา ชุมชน สังคม	3.54	0.51	ปานกลาง	4.52	0.54	มากที่สุด	0.277	2
เฉลี่ย		3.59	0.45	มาก	4.63	0.43	มากที่สุด	0.290	
เฉลี่ยรวม		3.62	0.15	มาก	4.60	0.21	มากที่สุด	0.271	

จากตารางที่ 4-6 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.15) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.29) และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.45)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.43) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.34) และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.37)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวม (PNI_{Modified} = 0.271) และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม พบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ มีความรับผิดชอบต่อสังคม (PNI_{Modified} = 0.290) และองค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม (PNI_{Modified} = 0.253)

ตารางที่ 4-7 สรุปลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษา
อาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม

การบริหารวิชาการ		นิสยอุตสาหกรรม				เฉลี่ยรวม
		ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน	ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม	สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม	มีความรับผิดชอบต่อสังคม	
1. การพัฒนาหลักสูตร	1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	0.313	0.247	0.319 (1)	0.253	0.276
2. การจัดการเรียนการสอน	2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	0.259	0.308 (1)	0.284	0.258	0.277
	2.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	0.286	0.296 (1)	0.262	0.294	0.283
3. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	3.1 การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	0.293 (1)	0.271	0.245	0.253	0.264
4. การวัดและประเมินผล	4.1 การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ	0.254	0.253	0.289	0.290 (1)	0.271
เฉลี่ยรวม		0.279	0.274	0.280	0.268	0.274
ลำดับความต้องการจำเป็น		2	3	1	4	

จากตารางที่ 4-7 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามลำดับ

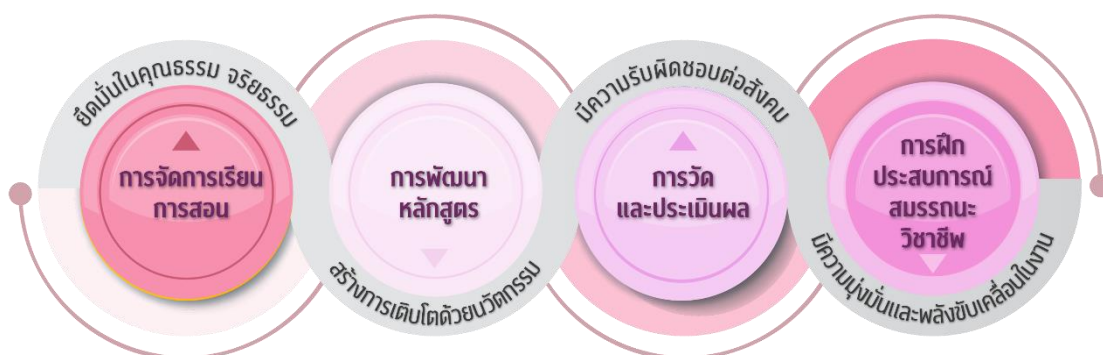
เมื่อพิจารณารายด้านจำแนกตามขอบข่ายการบริหารวิชาการ พบว่า ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified} = 0.281$) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.283$) เมื่อจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรมคือ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม ความมุ่งมั่นและ

พลังขับเคลื่อนในงาน และสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ตามลำดับ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ($PNI_{Modified} = 0.277$) เมื่อจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม คือ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ตามลำดับ

รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{Modified} = 0.276$) เมื่อจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน มีความรับผิดชอบต่อสังคม และยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ

รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{Modified} = 0.271$) และเมื่อจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมคือ มีความรับผิดชอบต่อสังคม สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ

รองลงมาคือ ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($PNI_{Modified} = 0.264$) และเมื่อจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมคือ ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ตามลำดับ โดยผู้วิจัยได้สรุปเป็นแผนภาพได้ดังภาพที่ 4-1

ภาพที่ 4-1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

4.3 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ที่ได้จากแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Question) จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 186 คน รายละเอียดดังตารางที่ 4-8

ตารางที่ 4-8 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ที่ได้จากแบบสอบถาม

ข้อคำถาม	แนวทางการพัฒนา	ความถี่		
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
1. แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม				
1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	1) สถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย และมีความท้าทาย ผู้เรียน ร่วมกับสถานประกอบการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยสอดคล้องแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม	3	3	6
	2) กำหนดคุณลักษณะนิสัยอุตสาหกรรมเป็นหนึ่งในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้ครูนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	-	3	3
	3) ควรมีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจและวางแผนการดำเนินงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนอย่างเป็นระบบในการนำแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมสู่การปฏิบัติ	2	-	2
	4) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม	1	-	1
	5) สถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถต่อยอดคุณลักษณะนิสัยอุตสาหกรรมกับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันได้	2	2	4
	6) การพัฒนาหลักสูตรต้องมีความยืดหยุ่น ง่ายต่อการปรับเปลี่ยนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี	1	-	1
	7) ควรออกแบบหลักสูตรให้สามารถประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาขาวิชา	2	-	2
2. แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม				
2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1) ควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้บูรณาการการเรียนรู้รวมกับการทำงาน (Work integrated Learning : WIL) ทั้งด้านทักษะฝีมือ และคุณลักษณะนิสัยอุตสาหกรรม	2	2	4
	2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยครูเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator)	3	2	5
	3) ครูผู้สอนควรคิดค้น และออกแบบนวัตกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะนิสัยอุตสาหกรรม	1	-	1

ตารางที่ 4-8 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ที่ได้จากแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อคำถาม	แนวทางการพัฒนา	ความถี่		
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
	4) เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานได้จริง	-	1	1
	5) ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีคุณภาพ และประสิทธิภาพในทุกมิติ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาที่ทันสมัย	2	1	3
	6) มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสะท้อนให้เห็นคุณภาพของกระบวนการ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพในระดับที่สูงขึ้น	1	1	2
	7) ครูควรกำหนดปัญหาที่ท้าทาย และเป็นไปได้ในชีวิตจริง เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีอิสระทางความคิด อภิปรายทดลอง และลงมือปฏิบัติ รวมถึงเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียน	-	1	1
	8) ควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน (Competency-based) สามารถบูรณาการองค์ความรู้ข้ามศาสตร์ได้	2	-	2
3. แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม				
3.1 การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	1) ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ (Professional) ในอาชีพนั้นโดยตรงในสถานประกอบการ โดยผู้เชี่ยวชาญจะเป็น role model ที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ในประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ และคุณลักษณะนิสัยอุตสาหกรรมให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3	2	5
	2) สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของครูฝึกในสถานประกอบการ และครูนิเทศก์ ในการร่วมกันพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน	2	-	2
	3) ครูนิเทศ และครูฝึกในสถานประกอบการควรร่วมกันจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของผู้เรียนโดยมีการวิเคราะห์สมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และกำหนดให้นิสัยอุตสาหกรรมเป็นคุณลักษณะที่ผู้เรียนต้องฝึกให้เกิดขึ้นในสถานประกอบการ	5	3	8
	4) จัดระบบนิเทศติดตามผู้เรียนอย่างใกล้ชิด	1	3	4

ตารางที่ 4-8 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ที่ได้จากแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อคำถาม		แนวทางการพัฒนา	ความถี่		
			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
4. แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม					
4.1 การประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ	1) เปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายที่ร่วมจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวัดและประเมินคุณลักษณะนิสัยอุตสาหกรรมของผู้เรียน	2	-	2	
	2) ครูผู้สอนควรเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ	2	1	3	
	3) ต้องมีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจนโดยผู้เรียนควรได้รับรู้และมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล	3	2	5	
	4) ควรกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผลคุณลักษณะนิสัยอุตสาหกรรมของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม	-	2	2	
	5) ครูควรใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลข้อมูลที่หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน	4	3	7	

จากตารางที่ 4-8 พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมที่ได้จากแบบสอบถาม ด้านการพัฒนาหลักสูตร ประเด็นที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย และมีความท้าทายผู้เรียน ร่วมกับสถานประกอบการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยสอดคล้องแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม (ความถี่ = 6) รองลงมา คือ สถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถต่อยอดคุณลักษณะนิสัยอุตสาหกรรมกับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันได้ (ความถี่ = 4) และกำหนดคุณลักษณะนิสัยอุตสาหกรรมเป็นหนึ่งในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้ครูนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ความถี่ = 3) ตามลำดับ

ด้านการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประเด็นที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 ลำดับแรก คือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยครูเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) (ความถี่ = 5) รองลงมา คือ ควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้บูรณาการการเรียนรู้ร่วมกับการทำงาน (Work integrated Learning : WIL) ทั้งด้านทักษะฝีมือและคุณลักษณะนิสัยอุตสาหกรรม (ความถี่ = 4) และควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่

หลากหลาย มีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกมิติ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาที่ทันสมัย (ความถี่ = 3) ตามลำดับ

ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ องค์ประกอบด้านการจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประเด็นที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ครูนิเทศ และครูฝึกในสถานประกอบการควรร่วมกันจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของผู้เรียนโดยมีการวิเคราะห์สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และกำหนดให้นิสัยอุตสาหกรรมเป็นคุณลักษณะที่ผู้เรียนต้องฝึกให้เกิดขึ้นในสถานประกอบการ (ความถี่ = 8) รองลงมา คือ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ (Professional) ในอาชีพนั้นโดยตรงในสถานประกอบการ โดยผู้เชี่ยวชาญจะเป็น role model ที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ในประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ และคุณลักษณะนิสัยอุตสาหกรรมให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ความถี่ = 5) และจัดระบบนิเทศติดตามผู้เรียนอย่างใกล้ชิด (ความถี่ = 4) ตามลำดับ

ด้านการวัดและประเมินผล ประเด็นที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ครูควรใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้ครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน (ความถี่ = 7) รองลงมา คือ ต้องมีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน โดยผู้เรียนควรได้รับรู้ และมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล (ความถี่ = 5) และครูผู้สอนควรเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ (ความถี่ = 3) ตามลำดับ

4.4 (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม โดยผู้วิจัย

จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุดในแต่ละด้านจำแนกตามขอบข่ายการบริหารวิชาการทั้งและพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม และข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามจำนวน 186 ฉบับ ผู้วิจัยจึงได้นำมายกร่างแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม รายละเอียดดังตารางที่ 4-9

ตารางที่ 4-9 (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิตยอุตสาหกรรม

ลำดับ	การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิตยอุตสาหกรรม			การสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	(ร่าง)	
	ความต้องการ จำเป็น	ขอบข่าย การบริหาร วิชาการ	การบริหาร วิชาการ ตามแนวคิด นิตยอุตสาหกรรม		แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิตยอุตสาหกรรม	
1	การจัดการเรียน การสอน (PNI _{Modified} = 0.281) <u>ประเด็นย่อย</u> การจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน (PNI _{Modified} = 0.283) การจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน (PNI _{Modified} = 0.277)	การจัดการเรียน การสอนที่เสริมสร้าง นิตยการยึดมั่นใน คุณธรรมจริยธรรม (PNI _{Modified} = 0.308) และการมี ความ รับผิดชอบต่อสังคม (PNI _{Modified} = 0.275)	1) จัดกิจกรรมการเรียน การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติจริง โดยครูเปลี่ยน บทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) 2) ให้ความสำคัญใน การจัดกิจกรรมการเรียนการ สอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ บูรณาการเรียนรู้ร่วมกับ การทำงานในรูปแบบ WIL (Work integrated Learning) ทั้งด้านทักษะฝีมือ และ คุณลักษณะนิตยอุตสาหกรรม	ปรับปรุงแบบการจัดการเรียน การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง ซึ่งครูควรเปลี่ยน บทบาทจากครูผู้สอนมาเป็น โค้ช และผู้อำนวยความสะดวก ทำหน้าที่ให้คำแนะนำให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ด้วยการค้นคว้า อย่างอิสระในกิจกรรมการ เรียนรู้แบบ PBL (Problem- Based Learning) ส่งเสริมให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้แนวคิดการเรียนการสอน แบบ Teach Less, Learn More (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2559)	<u>แนวทางที่ 1</u> พัฒนาการจัดการเรียนการ สอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติจริงเพื่อเสริมสร้างนิตย การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่อ สังคมให้กับผู้เรียน โดยครูทำ หน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้ <u>แนวทางย่อย</u> 1.1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนที่มุ่งพัฒนา คุณภาพผู้เรียน ให้มีสมรรถนะ และนิตยการยึดมั่นในคุณธรรม	<u>วิธีดำเนินการ</u> 1) จัดประชุมผู้บริหาร และ ครูผู้สอน เพื่อสร้างความเข้าใจ และวางแนวทางร่วมกันในการ บูรณาการแนวคิดนิตยอุตสาหกรรม สู่การปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างนิตย การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่อ สังคมให้กับผู้เรียน 2) จัดอบรมให้ความรู้แก่ ครูผู้สอน ในออกแบบการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ การจัดกิจกรรมการเรียนการ สอนสมัยใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนให้มีนิตยการยึดมั่นใน

ตารางที่ 4-9 (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม (ต่อ)

ลำดับ	การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม			การสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	(ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม	
	ขอขยาย การบริหาร วิชาการ	การบริหาร วิชาการ ตามแนวคิด นิสยอุตสาหกรรม	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากแบบสอบถาม			
ความ ต้องการ จำเป็น			3) ควรส่งเสริมให้มีการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่ หลากหลาย มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพในทุกมิติ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและ นวัตกรรมทางการศึกษาที่ ทันสมัย		จริยธรรม และการมีความ รับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบ PBL (Problem-Based Learning) 1.2 พัฒนาครูให้มีความรู้ และความสามารถในการ ออกแบบกิจกรรมการเรียนการ สอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้าง นิสัยการยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และการมีความ รับผิดชอบต่อสังคมให้กับ ผู้เรียน โดยการประยุกต์ใช้ นวัตกรรมทางการศึกษาที่ทันสมัย	คุณธรรมจริยธรรม และการมี ความรับผิดชอบต่อสังคม 3) จัดระบบนิเทศติดตาม การจัดการเรียนการสอนของ ครู ในการเสริมสร้างนิสัยการ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่อ สังคมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ 4) นำผลการนิเทศติดตาม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของครูมาพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนการ สอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตารางที่ 4-9 (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม (ต่อ)

การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม				(ร่าง)		
ลำดับ	ขอบข่าย การบริหาร วิชาการ	การบริหาร วิชาการ ตามแนวคิด นิสัยอุตสาหกรรม	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากแบบสอบถาม	การสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม	
2	การพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{Modified} = 0.276$)	การกำหนดจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร เพื่อ เสริมสร้างนิสัยการ สร้างการเติบโต ด้วยนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.319$) และมีความมุ่งมั่น และพลังขับเคลื่อน ในงาน ($PNI_{Modified} = 0.313$)	1) สถานศึกษาควรพัฒนา หลักสูตรให้ทันสมัยและมี ความท้าทายผู้เรียน ร่วมกับ สถานประกอบการและผู้มี ส่วนได้ ส่วนเสีย โดย สอดคล้องกับแนวคิด นิสัย อุตสาหกรรม 2) สถานศึกษาควรพัฒนา หลักสูตรให้สอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษาโดย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถต่อ ยอด คุณ ลั ก ษณะ นิสัย อุตสาหกรรมกับการ เปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ ปัจจุบันได้	การพัฒนาหลักสูตรที่ ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้มี คุณลักษณะตามเป้าหมาย ต้อง อาศัยหลักสูตรสถานศึกษาที่ เหมาะสม ออกแบบอย่างดี มีเป้าหมายและกระบวนการ ดำเนินงานที่เป็นระบบด้วย ความร่วมมือของบุคลากรทุก ฝ่ายในสถานศึกษา รวมถึงการมี ส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการ พัฒนาหลักสูตร (Anderson, Calahan and Gooding, 2017) การพัฒนาหลักสูตรควรมี การดำเนินการพัฒนาร่วมกับ	<u>แนวทางที่ 2</u> พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อเสริมสร้างนิสัยการสร้างการ เติบโตด้วยนวัตกรรมและการมี ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน ในงานของผู้เรียน ให้ทันสมัย และมีความท้าทาย สามารถปรับ ประยุกต์และต่อยอดกับการ เปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ ปัจจุบัน ร่วมกับสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย <u>แนวทางย่อย</u> 2.1 ยกย่องความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษากับสถาน ประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	<u>วิธีดำเนินการ</u> 1) จัดประชุมผู้บริหาร ครู ผู้แทนสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อ ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรและแนวทางการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ มุ่งเน้นการเสริมสร้างนิสัยการ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม และการมีความมุ่งมั่นและ พลังขับเคลื่อนในงานให้ ผู้เรียน 2) ส่งเสริมให้ครูผู้สอน ปลูกฝังนิสัยการสร้างการ เติบโตด้วยนวัตกรรมและการ

ตารางที่ 4-9 (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม (ต่อ)

ลำดับ	การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม			การสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	(ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม	
	ขอขยาย การบริหาร วิชาการ	การบริหาร วิชาการ ตามแนวคิด นิสยอุตสาหกรรม	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากแบบสอบถาม			
ความ ต้องการ จำเป็น						
			3) กำหนดคุณลักษณะ นิสยอุตสาหกรรมเป็นหนึ่งใน จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้ครูนำไปใช้เป็น แนวทางในการพัฒนาผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	สถานประกอบการ เพราะจะได้ สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานในสาขาวิชานั้นๆ (สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา, 2561)	ในการพัฒนาหลักสูตรที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยการ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม และการมีความมุ่งมั่นและพลัง ขับเคลื่อนในงานที่ตอบสนองต่อ ความต้องการของตลาดแรงงานใน พื้นที่อย่างแท้จริง	มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน ในงานให้ผู้เรียน โดยบูรณาการ ในเนื้อหารายวิชา 3) จัดระบบนิเทศติดตาม การจัดประสิทธิภาพการ เรียนรู้ที่บูรณาการคุณลักษณะ นิสัยการสร้างการเติบโตด้วย นวัตกรรมและการมีความ มุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนใน งานของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ
					2.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรให้ผู้เรียนมีนิสัยการสร้าง การเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมี ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนใน งาน เพื่อให้ครูนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการออกแบบการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ	4) นำผลที่ได้จากการ นิเทศติดตาม มาเป็นแนวทาง ในการพัฒนาหลักสูตรให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น

ตารางที่ 4-9 (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม (ต่อ)

ลำดับ	การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม			การสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	(ร่าง)	
	ขอบข่าย การบริหาร วิชาการ	การบริหาร วิชาการ	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากแบบสอบถาม		แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม	
		ตามแนวคิด นัยอุตสาหกรรม				
3	การวัดและประเมินผล ($PNI_{Modified} = 0.271$)	การประเมินผล ตามสภาพจริงจาก กระบวนการปฏิบัติ ที่เสริมสร้างให้ ผู้เรียนมีนิสัยมี ความรับผิดชอบต่อ สังคม ($PNI_{Modified} = 0.290$) และการสร้างการ เติบโตด้วย นวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.289$)	1) ครูควรใช้เครื่องมือใน การวัดและประเมินผลข้อมูล ที่หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุม พฤติกรรมทุกด้าน 2) ต้องมีเกณฑ์การวัดและ ประเมินผลที่ชัดเจน โดย ผู้เรียนควรได้รับรู้ และมีส่วน ร่วมในการกำหนดเกณฑ์การ วัดและประเมินผล 3) ครูผู้สอนควรเน้นการ วัดและประเมินผลตามสภาพ จริงจากกระบวนการปฏิบัติ	การดำเนินการวัดและ ประเมินคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียน ต้องอาศัย การบริหารจัดการและการมี ส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการ ดำเนินการพัฒนาทั้งในและนอก ห้องเรียน โดยมอบหมาย ภารกิจในการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ให้ครูผู้สอนเป็น ผู้รับผิดชอบ โดยสอดคล้องใน กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) เป้าประสงค์ที่สำคัญที่สุด ของกระบวนการเรียนการสอน	<u>แนวทางที่ 3</u> พัฒนากระบวนการวัดและ ประเมินผลนัยการมีความ รับผิดชอบต่อสังคมและการ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ของผู้เรียนตามสภาพจริงใน รูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ ครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียน ในทุกมิติ <u>แนวทางการย่อย</u> 3.1 พัฒนาครูผู้สอน ให้มีความรู้ความสามารถใน การออกแบบการวัดและ ประเมินผลนัยการมีความ รับผิดชอบต่อสังคม และการสร้าง	<u>วิธีดำเนินการ</u> 1) จัดประชุมผู้บริหาร และ ครูผู้สอน เพื่อร่วมกัน วิเคราะห์ พฤติกรรมและวางแผนทางการ วัดและประเมินผลนัยการมี ความรับผิดชอบต่อสังคมของ ผู้เรียน 2) จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนา ครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถ ในการออกแบบกระบวนการ วัดและประเมินผลตามสภาพ จริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วน ร่วมในการกำหนดพฤติกรรม ที่คาดหวังรวมถึงกำหนดเกณฑ์

ตารางที่ 4-9 (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม (ต่อ)

ลำดับ	การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม			การสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	(ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม	
	ขอขยาย การบริหาร วิชาการ	การบริหาร วิชาการ ตามแนวคิด นิสัยอุตสาหกรรม	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากแบบสอบถาม			
ความ ต้องการ จำเป็น				คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของผู้เรียนให้เป็นไปตามที่ กำหนดไว้ในจุดประสงค์ของ การเรียนรู้ ซึ่งการที่จะทราบว่า ผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปจน เกิดเป็นความรู้ความสามารถ ทักษะ รวมทั้งคุณธรรมที่ ต้องการหรือไม่นั้นต้องอาศัย การวัดและประเมินตามสภาพ จริงอย่างต่อเนื่อง (กิตติ กิตติศัพท์, 2547)	การเติบโตด้วยนวัตกรรม ตาม สภาพจริงด้วยวิธีการที่ หลากหลายอย่างต่อเนื่อง 3.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วน ร่วมในการกำหนดพฤติกรรมที่ คาดหวังรวมถึงกำหนดเกณฑ์ การวัดและประเมินผลนิสัยการ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและ การสร้างการเติบโตด้วย นวัตกรรมของผู้เรียน	การวัดและประเมินผลนิสัย การมีความรับผิดชอบต่อ สังคมและการสร้างการเติบโต ด้วยนวัตกรรมของผู้เรียน 3) จัดระบบนิเทศติดตาม กระบวนการวัดและประเมิน นิสัยการมีความรับผิดชอบต่อ สังคมและการสร้างการเติบโต ด้วยนวัตกรรมของผู้เรียนตาม สภาพจริงอย่างต่อเนื่องและ เป็นระบบ 4) นำผลการนิเทศ ติดตามมาพัฒนากระบวนการ วัดและประเมินผลตามสภาพ จริงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตารางที่ 4-9 (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม (ต่อ)

ลำดับ	การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม			การสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	(ร่าง)	
	ความ ต้องการ จำเป็น	ขอบข่าย การบริหาร วิชาการ	การบริหาร วิชาการ ตามแนวคิด นัยอุตสาหกรรม		แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม	
4	การฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ ($PNI_{Modified} = 0.264$)	การจัดทำแผนการ ฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ เพื่อ เสริมสร้างนัยการ มีความมุ่งมั่นและ พลังขับเคลื่อนใน งาน ($PNI_{Modified} = 0.293$) และ ยึดมั่นใน คุณธรรมจริยธรรม ($PNI_{Modified} = 0.271$)	1) ครูนิเทศ และครูฝึกใน สถานประกอบการ ควร ร่วมกันจัดทำแผนการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพของ ผู้เรียนโดยมีการวิเคราะห์ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของผู้เรียน และ กำหนดให้นัยอุตสาหกรรม เป็นคุณลักษณะที่ผู้เรียนต้อง ฝึกให้ เกิด ขึ้นในสถาน ประกอบการ 2) ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ผู้เชี่ยวชาญ (Professional) ในอาชีพนั้นโดยตรงในสถาน ประกอบการ โดยผู้เชี่ยวชาญ	เมื่อครูนิเทศ และครูฝึกใน สถานประกอบการได้วิเคราะห์ ลักษณะงาน และเลือกรูปแบบ ที่จะ จัด ฝึก ประสบการณ์ วิชาชีพพร้อมกันแล้ว จะต้อง จัดทำแผนการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพตลอดภาคเรียน รวมถึง กำหนดวิธีการ เครื่องมือวัดและ ประเมินผล เพื่อนำไปใช้ในการ ฝึกผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะ และมี ประสบการณ์ การทำงานตาม วัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษา และวิชาชีพ, 2562)	<u>แนวทางที่ 4</u> จัดทำแผนการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพของผู้เรียนรายบุคคล เพื่อ เสริมสร้างนัยการมีความมุ่งมั่น และพลังขับเคลื่อนในงาน และ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม โดย ยกระดับความร่วมมือ ระหว่าง สถานศึกษาและสถานประกอบการ ในการร่วมกันวิเคราะห์สมรรถนะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน <u>แนวทางการย่อย</u> 4.1 กำหนดให้นัยการมี ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน ในงาน และการยึดมั่นในคุณธรรม	<u>วิธีดำเนินการ</u> 1) จัดประชุมสัมมนาครู ฝึกในสถานประกอบการ และ ครูนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของแต่ละ ฝ่ายเพื่อร่วมกันออกแบบการ จัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้กับผู้เรียน 2) สนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญ ในสถานประกอบการใน สาขาวิชาชีพนั้น ๆ ร่วมเป็นพี่ เลี้ยง หรือครูฝึกในสถาน ประกอบการ เพื่อให้ผู้เรียน ได้ เกิด การ เร็ ย ู้ จาก ผู้เชี่ยวชาญโดยตรง

ตารางที่ 4-9 (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม (ต่อ)

ลำดับ	การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม			การสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	(ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม	
	ขอบข่าย การบริหาร วิชาการ	การบริหาร วิชาการ ตามแนวคิด นัยอุตสาหกรรม	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากแบบสอบถาม			
ความ ต้องการ จำเป็น			จะเป็น role model ที่ดีที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ในประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ และคุณลักษณะนัยอุตสาหกรรมให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	กระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในอาชีพนั้นมาช่วยสอน ฝึก และแนะนำ เพราะครูผู้สอนเพียงอย่างเดียวไม่สามารถที่จะให้ข้อมูลที่ทันสมัยสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มอาชีพนั้น ๆ เนื่องจากประสบการณ์ในการทำงานจริงสำคัญมากกว่าองค์ความรู้ในชั้นเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)	จริยธรรมเป็นนัยที่ผู้เรียนต้องฝึกให้เกิดขึ้นในสถานประกอบการ 4.2 เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาชีพของผู้เรียน โดยผู้เชี่ยวชาญจะเป็น role model ที่ดีในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม	3) จัดระบบนิเทศติดตาม ประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เน้นให้ผู้เรียนมีนิสัยการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ
					4) นำผลที่ได้จากการนิเทศติดตาม มาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของผู้เรียนรายบุคคลให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมากขึ้น	

4.5 ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน จำแนกตามขอบข่ายการบริหารวิชาการ 4 ด้าน และจัดลำดับความสำคัญการจำเป็นซึ่งประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รายละเอียดดังตารางที่ 4-10

ตารางที่ 4-10 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	(ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหาร วิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัด สมุทรปราการ ตามแนวคิด นิตยอุตสาหกรรม	ผลการประเมินระดับ ความเหมาะสม (คน)		ผลการประเมินระดับ ความเป็นไปได้ (คน)		ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม (ความถี่)	ไม่เหมาะสม (ความถี่)	เป็นไปได้ (ความถี่)	เป็นไปได้ (ความถี่)	
1.	แนวทางที่ 1 พัฒนาการจัดการเรียนการ สอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ จริงเพื่อเสริมสร้างนิสัยการยึดมั่นใน คุณธรรมจริยธรรม และการมีความ รับผิดชอบต่องานให้กับผู้เรียน โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้	5	-	5	-	
1.1	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มี สมรรถนะและนิสัยการยึดมั่นใน คุณธรรม จริยธรรม และการมีความ รับผิดชอบต่องาน โดยใช้กิจกรรม การเรียนรู้แบบ PBL (Problem- Based Learning)	5	-	5	-	

ตารางที่ 4-10 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของ
สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนියุตสาหกรรม
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อ	(ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหาร วิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐ ในสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิด นิตยอุตสาหกรรม	ผลการประเมินระดับ ความเหมาะสม (คน)		ผลการประเมินระดับ ความเป็นไปได้ (คน)		ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม (ความถี่)	ไม่เหมาะสม (ความถี่)	เป็นไปได้ (ความถี่)	เป็นไปได้ (ความถี่)	
1.2	พัฒนาครูให้มีความรู้และความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย เพื่อเสริมสร้างนิสัยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับผู้เรียน โดยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่ทันสมัย	5	-	5	-	
2.	<u>แนวทางที่ 2</u> พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อเสริมสร้างนิสัยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงานของผู้เรียน ให้ทันสมัย และมีความท้าทาย สามารถปรับประยุกต์และต่อยอดกับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบัน ร่วมกับสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	5	-	5	-	
2.1	ยกระดับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม และการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่อย่างแท้จริง	5	-	5	-	

ตารางที่ 4-10 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของ
สถานศึกษาอาชีวศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนี่ยุทธศาสตร์
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อ	(ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหาร วิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐ ในสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิด นี่ยุทธศาสตร์	ผลการประเมินระดับ ความเหมาะสม (คน)		ผลการประเมินระดับ ความเป็นไปได้ (คน)		ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปไม่ได้	
		(ความถี่)	(ความถี่)	(ความถี่)	(ความถี่)	
2.2	กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ผู้เรียนมีนิสัยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน เพื่อให้ครูนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	5	-	5	-	
3.	<u>แนวทางที่ 3</u> พัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมของผู้เรียนตามสภาพจริงในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนในทุกมิติ	5	-	5	-	
3.1	พัฒนาครู ผู้สอนให้ มีความรู้ความสามารถในการออกแบบการวัดและประเมินผลนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อสังคม และการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง	5	-	5	-	
3.2	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังรวมถึงกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมของผู้เรียน	5	-	5	-	

ตารางที่ 4-10 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของ
สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนี่ยุทธศาสตร์
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อ	(ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหาร วิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐ ในสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิด นี่ยุทธศาสตร์	ผลการประเมินระดับ ความเหมาะสม (คน)		ผลการประเมินระดับ ความเป็นไปได้ (คน)		ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้	
		(ความถี่)	(ความถี่)	(ความถี่)	(ความถี่)	
4.	แนวทางที่ 4 จัดทำแผนการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพของผู้เรียนรายบุคคล เพื่อ เสริมสร้างนี่ยการมีความมุ่งมั่นและ พลังขับเคลื่อนในงาน และยึดมั่นใน คุณธรรมจริยธรรม โดยยกระดับความ ร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถาน ประกอบการในการร่วมกันวิเคราะห์ สมรรถนะ และพฤติกรรมที่พึง ประสงค์ให้ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน	5	-	5	-	
4.1	กำหนดให้นี่ยการมีความมุ่งมั่น และพลังขับเคลื่อนในงาน และการ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมเป็น นี่ยที่ผู้เรียนต้องฝึกให้เกิดขึ้นใน สถานประกอบการ	5	-	5	-	
4.2	เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์ วิชาชีพในสถานประกอบการ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ตรงตามสาขา วิชาชีพของผู้เรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ จะเป็น role model ที่ดีในการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่น และพลังขับเคลื่อนในงาน และ การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม	5	-	5	-	

จากตารางที่ 4-10 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง)
แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตาม

แนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจำแนกตามขอบข่ายการบริหาร วิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า เหมาะสม (ความถี่ = 5) และเป็นไปได้ (ความถี่ = 5) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า เหมาะสม (ความถี่ = 5) และเป็นไปได้ (ความถี่ = 5) ด้านการวัดและประเมินผล ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่า เหมาะสม (ความถี่ = 5) และเป็นไปได้ (ความถี่ = 5) และด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า เหมาะสม (ความถี่ = 5) และเป็นไปได้ (ความถี่ = 5)

4.6 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมที่มีความเหมาะสม และเป็นไปได้

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 คน มาจัดทำแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม จำแนกตามขอบข่ายการบริหารวิชาการทั้ง 4 ด้าน และเรียงตามลำดับความต้องการจำเป็น ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รายละเอียดดังตารางที่ 4-11

ตารางที่ 4-11 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

การบริหาร วิชาการ	แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของ สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัด สมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม	วิธีดำเนินการ
การจัดการ เรียนการสอน	แนวทางที่ 1 พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อเสริมสร้างนิสัย การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมี ความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับผู้เรียน โดยครู ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการ เรียนรู้	1) จัดประชุมผู้บริหาร และครูผู้สอน เพื่อ สร้างความเข้าใจและวางแนวทางร่วมกันใน การ บูรณาการแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม สู่การ ปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างนิสัยการยึดมั่นใน คุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่อ สังคมให้กับผู้เรียน
	แนวทางย่อย 1.1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งพัฒนาคุณภาพ	2) จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอน ใน ออกแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสมัยใหม่ เพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีนิสัยการยึดมั่นในคุณธรรม

ตารางที่ 4-11 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนั้ยอุตสาหกรรรม (ต่อ)

การบริหาร วิชาการ	แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของ สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัด สมุทรปราการตามแนวคิดนั้ยอุตสาหกรรรม	วิธีดำเนินการ
	<p>ผู้เรียน ให้มีสมรรถนะและนั้ยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต้อสังคม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ PBL (Problem-Based Learning)</p> <p>1.2 พัฒนาครูให้มีความรู้ และความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ หลากหลายเพื่อเสริมสร้างนั้ยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต้อสังคมให้กับผู้เรียน โดยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่ทันสมัย</p>	<p>จริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต้อสังคม</p> <p>3) จัดระบบนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู ในการเสริมสร้างนั้ยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมและการมีความรับผิดชอบต้อสังคมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ</p> <p>4) นำผลการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูมาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น</p>
การพัฒนา หลักสูตร	<p>แนวทางที่ 2</p> <p>พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อเสริมสร้างนั้ยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงานของผู้เรียน ให้ทันสมัย และมีความท้าทาย สามารถปรับประยุกต์และต่อยอดกับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันร่วมกับสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย</p> <p>แนวทางย่อย</p> <p>2.1 ยกระดับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนั้ยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน ในงานที่ตอบสนองต้อความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่อย่างแท้จริง</p> <p>2.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ผู้เรียนมีนั้ยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน เพื่อให้ครูนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ</p>	<p>1) จัดประชุมผู้บริหาร ครู ผู้แทนสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างนั้ยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงานให้ผู้เรียน</p> <p>2) ส่งเสริมให้ครูผู้สอนปลูกฝังนั้ยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงานให้ผู้เรียน โดยบูรณาการในเนื้อหารายวิชา</p> <p>3) จัดระบบนิเทศติดตามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ บูรณาการคุณลักษณะ นั้ยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงานของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ</p> <p>4) นำผลที่ได้จากการนิเทศติดตาม มาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น</p>

ตารางที่ 4-11 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม (ต่อ)

การบริหาร วิชาการ	แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของ สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัด สมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม	วิธีดำเนินการ
การวัดและ ประเมินผล	<p>แนวทางที่ 3</p> <p>พัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลนิสัย การมีความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้าง การเติบโตด้วยนวัตกรรมของผู้เรียนตามสภาพ จริงในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุม พฤติกรรมของผู้เรียนในทุกมิติ</p> <p>แนวทางย่อย</p> <p>3.1 พัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถ ในการออกแบบการวัดและประเมินผลนิสัยการ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และการสร้างการ เติบโตด้วยนวัตกรรม ตามสภาพจริงด้วยวิธีการ ที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ กำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังรวมถึงกำหนด เกณฑ์การวัดและประเมินผลนิสัยการมีความ รับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างการเติบโต ด้วยนวัตกรรมของผู้เรียน</p>	<p>1) จัดประชุมผู้บริหาร และครูผู้สอน เพื่อ ร่วมกัน วิเคราะห์พฤติกรรมและวางแผนทางการวัด และประเมินผลนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อ สังคมของผู้เรียน</p> <p>2) จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครูผู้สอนให้มี ความรู้ความสามารถ ในการออกแบบกระบวนการ วัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่ หลากหลาย โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การกำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังรวมถึงกำหนด เกณฑ์การวัดและประเมินผลนิสัย การมีความ รับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างการเติบโตด้วย นวัตกรรมของผู้เรียน</p> <p>3) จัดระบบนิเทศติดตามกระบวนการวัด และประเมินนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อ สังคมและการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ของผู้เรียนตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่องและเป็น ระบบ</p> <p>4) นำผลการนิเทศติดตามมาพัฒนา กระบวนการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น</p>
การฝึก ประสบการณ์ วิชาชีพ	<p>แนวทางที่ 4</p> <p>จัดทำแผนการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพของ ผู้เรียนรายบุคคล เพื่อเสริมสร้างนิสัยการมีความ มุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และ ยึดมั่นใน คุณธรรมจริยธรรม โดยความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษาและสถานประกอบการในการ ร่วมกันวิเคราะห์สมรรถนะ และพฤติกรรมที่พึง ประสงค์ให้ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน</p>	<p>1) จัดประชุมสัมมนาครูฝึกในสถาน ประกอบการ และครูนิเทศ เพื่อสร้างความ เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายเพื่อ ร่วมกันออกแบบการจัดฝึกประสบการณ์ วิชาชีพให้กับผู้เรียน</p> <p>2) สนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญในสถาน ประกอบการในสาขาวิชานั้น ๆ ร่วมเป็นพี่ เลี้ยง หรือครูฝึกในสถานประกอบการ เพื่อให้ ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญโดยตรง</p>

ตารางที่ 4-11 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนั้สยอุตสาหกรรรม (ต่อ)

การบริหาร วิชาการ	แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของ สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัด สมุทรปราการตามแนวคิดนั้สยอุตสาหกรรรม	วิธีดำเนินการ
	แนวทางย่อย	3) จัดระบบนิเทศติดตามประเมินผลการฝึก ประสบการณ์ วิชาชีพที่เน้นให้ผู้เรียนมีนั้สยการมี ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และยึดมั่น จริยธรรมเป็นนั้สยที่ผู้เรียนต้องฝึกให้เกิดขึ้นใน สถานประกอบการ
	4.1 กำหนดให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นและ พลังขับเคลื่อนในงาน และการยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมเป็นนั้สยที่ผู้เรียนต้องฝึกให้เกิดขึ้นใน สถานประกอบการ	4) นำผลที่ได้จากการนิเทศติดตาม มาเป็น แนวทางในการพัฒนาการจัดทำแผนการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพของผู้เรียนรายบุคคลให้มี ประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมากขึ้น
	4.2 เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์ วิชาชีพในสถานประกอบการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ตรงตามสาขาวิชาชีพของผู้เรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ จะเป็น role model ที่ดีในการส่งเสริมให้ ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนใน งาน และการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม	

จากตารางที่ 4-11 พบว่าแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนั้สยอุตสาหกรรรม ที่มีความเหมาะสม และเป็นไปได้ รายละเอียดดังนี้

แนวทางที่ 1 พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อเสริมสร้างนั้สยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่องังคคให้กับผู้เรียน โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

1.1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีสมรรถนะและนั้สยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่องังคค โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ PBL (Problem-Based Learning)

1.2 พัฒนาครูให้มีความรู้ และความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างนั้สยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่องังคคให้กับผู้เรียน โดยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่ทันสมัย

แนวทางที่ 2 พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อเสริมสร้างนั้สยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงานของผู้เรียน ให้ทันสมัย และมีความท้าทาย สามารถปรับประยุกต์และต่อยอดกับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันร่วมกับสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.1 ยกระดับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน ในงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่อย่างแท้จริง

2.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ผู้เรียนมีนิสัยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน เพื่อให้ครูนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 3 พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อสังคม และการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมของผู้เรียนตามสภาพจริงในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนในทุกมิติ

3.1 พัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถ ในการออกแบบการวัดและประเมินผลนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อสังคม และการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง

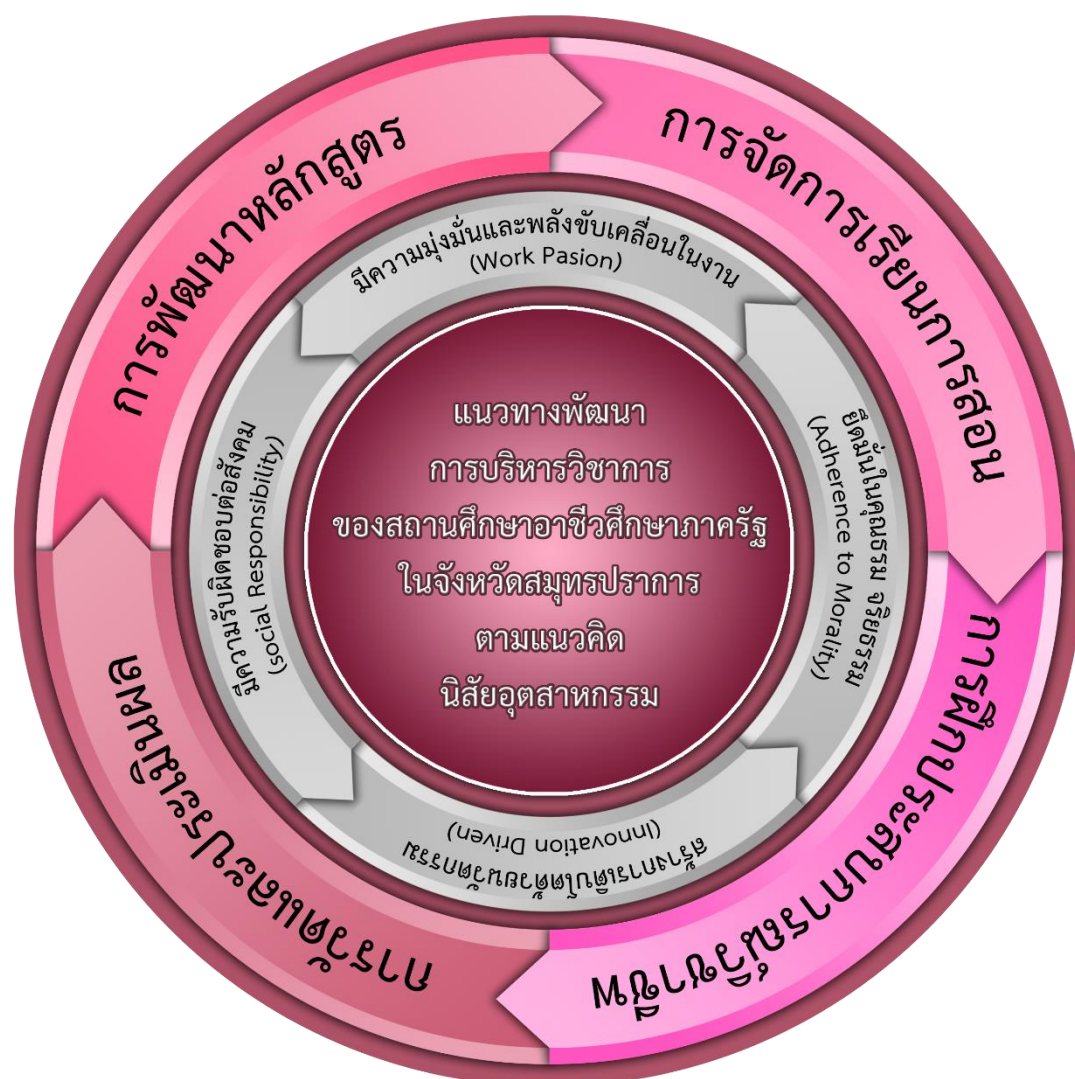
3.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังรวมถึงกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมของผู้เรียน

แนวทางที่ 4 จัดทำแผนการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพของผู้เรียนรายบุคคล เพื่อเสริมสร้างนิสัยการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการร่วมกันวิเคราะห์สมรรถนะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน

4.1 กำหนดให้นิสัยการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมเป็นนิสัยที่ผู้เรียนต้องฝึกให้เกิดขึ้นในสถานประกอบการ

4.2 เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาของผู้เรียน โดยผู้เชี่ยวชาญจะเป็น role model ที่ดีในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ประกอบกับข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยเป็นแผนภาพ รายละเอียดดังภาพที่ 4-2

ภาพที่ 4-2 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอชีวศึกษาภาครัฐ
ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิตยอุตสาหกรรม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม 2) เสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 9 คน หัวหน้าแผนกวิชา / หัวหน้างาน จำนวน 51 คน และครู จำนวน 124 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม และแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : $PNI_{Modified}$) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมในภาพรวม ($PNI_{Modified} = 0.274$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจำแนกตามขอบข่ายการบริหารวิชาการ พบว่า ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified} = 0.281$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{Modified} = 0.276$) รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{Modified} = 0.271$) และด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($PNI_{Modified} = 0.264$) ตามลำดับ

5.1.1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified} = 0.281$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ($PNI_{Modified} = 0.302$) และด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือ มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน ($PNI_{Modified} = 0.272$)

5.1.1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ด้านการพัฒนาหลักสูตรในภาพรวม เท่ากับ 0.276 ($PNI_{Modified} = 0.276$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.319$) และองค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ($PNI_{Modified} = 0.247$)

5.1.1.3 ด้านการวัดและประเมินผล

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ด้านการวัดและประเมินผลในภาพรวม เท่ากับ 0.271 ($PNI_{Modified} = 0.271$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ($PNI_{Modified} = 0.290$) และองค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ($PNI_{Modified} = 0.253$)

5.1.1.4 ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาพรวม เท่ากับ 0.264 ($PNI_{Modified} = 0.264$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน ($PNI_{Modified} = 0.293$) และองค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.245$)

5.1.2 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสสัยอุตสาหกรรม

5.1.2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน

แนวทางที่ 1 พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อเสริมสร้างนิสัยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับผู้เรียน โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

1.1) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีสมรรถนะและนิสัยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ PBL (Problem-Based Learning)

1.2) พัฒนาครูให้มีความรู้ และความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างนิสัยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับผู้เรียน โดยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่ทันสมัย

5.1.2.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร

แนวทางที่ 2 พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อเสริมสร้างนิสัยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงานของผู้เรียน ให้ทันสมัย และมีความท้าทาย สามารถปรับประยุกต์และต่อยอดกับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันร่วมกับสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.1) ยกระดับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน ในงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่อย่างแท้จริง

2.2) กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ผู้เรียนมีนิสัยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน เพื่อให้ครูนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

5.1.2.3 ด้านการวัดและประเมินผล

แนวทางที่ 3 พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลนิสสัยการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมของผู้เรียนตามสภาพจริงในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนในทุกมิติ

3.1) พัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถ ในการออกแบบการวัด และประเมินผลนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อสังคม และการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง

3.2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมที่คาดหวัง รวมถึงกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมของผู้เรียน

5.1.2.4 ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

แนวทางที่ 4 จัดทำแผนการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพของผู้เรียนรายบุคคล เพื่อเสริมสร้างนิสัยการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการร่วมกันวิเคราะห์สมรรถนะ และ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน

4.1) กำหนดให้นิสัยการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมเป็นนิสัยที่ผู้เรียนต้องฝึกให้เกิดขึ้นในสถานประกอบการ

4.2) เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ตรงตามสาขาวิชาชีพของผู้เรียน โดยผู้เชี่ยวชาญจะเป็น role model ที่ดีในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ประเด็นที่มีลำดับความต้องการจำเป็น สูงสุดจำแนกตามขอบข่ายการบริหารวิชาการ คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และเมื่อพิจารณา จำแนกตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการ จำเป็นสูงสุดคือ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ประเด็นที่มีลำดับความต้องการจำเป็นรองลงมาคือ ด้าน การพัฒนาหลักสูตร และเมื่อพิจารณาจำแนกตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่า ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ประเด็นที่มีลำดับความ ต้องการจำเป็นรองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล และเมื่อพิจารณาจำแนกตามองค์ประกอบ ของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ มีความ รับผิดชอบต่อสังคม และประเด็นที่มีลำดับความต้องการจำเป็นรองลงมาคือ ด้านการฝึกประสบการณ์

วิชาชีพ และเมื่อพิจารณาจำแนกตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสยอุตสาหกรรมพบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน ตามลำดับ

5.2.1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดในด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาจำแนกตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสยอุตสาหกรรมพบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งให้เห็นว่าผู้บริหารและครูผู้สอนควรให้ความสำคัญในออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายโดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดนิสยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมจากการได้ลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรสิทธิ์ มีสมสาร (2561) ได้กล่าวว่าการอาชีวศึกษาเป็นจัดการศึกษาสายอาชีพที่เน้นการลงมือปฏิบัติและการฝึกอบรมวิชาชีพ ดังนั้นจึงเน้นการบริหารวิชาการในด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับงานวิจัยของ อภิรติ จริยารังษีโรจน์ (2562) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษาจะต้องนำเทคโนโลยีที่ใช้ได้จริงในอุตสาหกรรมมาประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับเทคโนโลยีที่ใช้จริงและเมื่อออกไปปฏิบัติงานจะได้มีความสามารถในการปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีนั้นได้อย่างคล่องแคล่ว ทั้งนี้เนื่องจากการที่ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในงานอาชีพได้นั้นจำเป็นที่จะต้องมียุติกรรมที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเสียสละ มีความจริงใจ อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ประพฤติตนตามกฎเกณฑ์และจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น สอดคล้องกับ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (2564) ได้กำหนดให้การสร้างพลังความดีเป็นหนึ่งในค่านิยมร่วมของกลุ่ม ปตท. โดยมุ่งเน้นให้พนักงานทำงานอย่างถูกต้อง โปร่งใส ปฏิบัติตนเป็นพนักงานที่ดีขององค์กร ประพฤติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตั้งอยู่ในจริยธรรม อันดีงาม ในขณะที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2554) กล่าวว่าสถานประกอบการต้องตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนากำลังแรงงานด้วยการปลูกฝังคุณลักษณะและทัศนคติในการทำงาน รวมทั้งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานของลูกจ้าง โดยเน้นการสร้างพฤติกรรมความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ความซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่น ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน และผลของการมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงาน

5.2.1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดในด้านการพัฒนาหลักสูตรเมื่อพิจารณาจำแนกตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสยอุตสาหกรรมพบว่า

องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันที่เป็นสังคมยุคดิจิทัลได้ให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณลักษณะการเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมหรือนวัตกรรมให้กับผู้เรียน ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นหัวใจของกระบวนการจัดการศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ร่วมกับสถานประกอบการอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2562) ได้กล่าวว่าการพัฒนาหลักสูตรการอาชีวศึกษาต้องอาศัยการพัฒนาในรูปแบบอาศัยแรงขับเคลื่อนจากผู้ใช้ “Demand Driven” ภายใต้ความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา อาชีวศึกษากับสถานประกอบการซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใช้ผลผลิตของอาชีวศึกษา ประกอบกับ Williamson B. และ Payton S. (2009) กล่าวว่า หลักสูตรคือสิ่งที่แสดงให้เห็นวิสัยทัศน์ของสังคมที่เราต้องการในอนาคต เพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ว่าผู้เรียนจะเรียนรู้อะไรบ้าง ความสำเร็จของการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นสำคัญ โดยคุณลักษณะการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ถือเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้จริง สอดคล้องกับ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (2564) ที่ได้กำหนดให้การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมเป็นหนึ่งในค่านิยม SPIRIT โดยมุ่งเน้นให้พนักงานมีทัศนคติเชิงบวก แสวงหาโอกาส แนวคิดใหม่ ๆ กล้าคิดอย่างสร้างสรรค์ และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานพร้อมทั้งเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) (2563) ก็ได้กำหนดนโยบาย Our way เป็นแนวทางด้านพฤติกรรมที่จะทำให้บริษัทฯ เติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นแนวคิดที่ตัวแทนพนักงานทุกระดับเห็นร่วมกันว่าเป็นเรื่องสำคัญและต้องสร้างให้เกิดขึ้นจริง ประกอบด้วย การเชื่อใจ โค้ชชิง นวัตกรรม ขยัน ทำตลาดคิด และจิตสาธารณะ

5.2.1.3 ด้านการวัดและประเมินผล

ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดในด้านวัดและประเมินผลเมื่อพิจารณาจำแนกตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรมพบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งให้เห็นว่าในการจัดการอาชีวศึกษามีการพูดถึงการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับผู้เรียนอยู่บ่อยครั้ง แต่ครูผู้สอนยังขาดกระบวนการวัดและประเมินผลที่เป็นรูปธรรม ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผล ให้สามารถประเมินตามผล

สภาพจริงจากการปฏิบัติและแสดงออกทางพฤติกรรมของผู้เรียนได้ทุกมิติ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2562) ได้กล่าวว่าการวัดและประเมินผลการอาชีวศึกษาจะเน้นการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน ตามสภาพความเป็นจริงของผู้เรียน โดยการดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่องด้วยเทคนิควิธีการและเครื่องมือประเมินที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร บัวทอง (2560) ได้กล่าวว่าการวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นการวัดและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของนักเรียน โดยยึดการปฏิบัติเป็นสำคัญและสัมพันธ์กับการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในทุกบริบททั้งในและนอกห้องเรียน ในขณะที่ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (2559) ก็ได้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะในการมีความรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงาน โดยได้กำหนดให้การถ่อมในความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นหนึ่งในอุดมการณ์ SCG ที่พนักงานทุกระดับต้องยึดถือปฏิบัติ และให้ความสำคัญอย่างสม่ำเสมอ โดยมุ่งให้พนักงานทุกระดับได้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี โดยคำนึงถึงหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม มีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า รักษาสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มจากที่บ้านและขยายผลสู่ภายนอก

5.2.1.4 ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดในด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เมื่อพิจารณาจำแนกตามองค์ประกอบของแนวคิดนิสยอุตสาหกรรมพบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตลอดภาคเรียนที่จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนร่วมกับครูฝึกในสถานประกอบการเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการฝึกผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะวิชาชีพ และมีประสบการณ์การทำงานตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ระวีวรรณ วุฒิยศ (2552) ที่ได้กล่าวว่าการศึกษาคควรจัดประชุมครูฝึกในสถานประกอบการ และครูนิเทศ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจตรงกันในความรับผิดชอบต่อของแต่ละฝ่ายตามแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่กำหนดไว้ ซึ่งสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2562) ได้กล่าวว่าการเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษากำหนดให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้งานวิชาชีพจากสภาพการปฏิบัติงานจริงโดยความร่วมมือกับสถานประกอบการ เนื่องจากกระบวนการพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาต้องเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยการปฏิบัติจริง ซึ่งพฤติกรรมการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงานเป็นพฤติกรรมที่จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถประสบความสำเร็จในงานอาชีพได้ โดย Zigarmi, Deea., Nimon, Kim.,

Houson, Dobie., Witt, David., & Diehl, Jim. (2009) ได้นำเสนอแนวคิดและคำจำกัดความของความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงานว่าเป็นความไม่ย่อท้อ เป็นความรู้สึกในเชิงบวก หรือสถานะที่เป็นสุขของบุคคลอันเกิดจากการประเมินสถานการณ์ในการทำงานผ่านกระบวนการทางด้านอารมณ์ความรู้สึกและด้านกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่ความตั้งใจในการทำงานและพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ ประกอบกับ วาสิตา บุญสาธ (2556) ได้กล่าวว่าความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงานเปรียบเสมือน น้ำมันหล่อลื่นในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจจากระบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เนื่องจากการที่บุคคลได้ทำในสิ่งที่รักและมีความสุขกับสิ่งที่ทำย่อมก่อให้เกิดความสุขและยังสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างเต็มความสามารถ

5.2.2 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

5.2.2.1 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน

แนวทางที่ 1 พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อเสริมสร้างนิสัยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับผู้เรียน โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ประกอบด้วยแนวทางย่อยจำนวน 2 แนวทาง ได้แก่ 1) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีสมรรถนะและนิสัยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ PBL (Problem-Based Learning) และ 2) พัฒนาครูให้มีความรู้ และความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างนิสัยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับผู้เรียน โดยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่ทันสมัย สอดคล้องกับ อังคณา อ่อนธานี (2551) ที่ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้โดยอิงแนวคิดการจัดการความรู้สำหรับนิสิตครู โดยได้กล่าวว่า การอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นั้นเป็นบทบาทและหน้าที่สำคัญยิ่งของครู ดังนั้นครูจึงควรได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.2.2 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

แนวทางที่ 2 พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อเสริมสร้างนิสัยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงานของผู้เรียน ให้ทันสมัย และมีความท้าทาย สามารถปรับประยุกต์และต่อยอดกับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันร่วมกับสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วยแนวทางย่อยจำนวน 2 แนวทาง ได้แก่ 1) ยกระดับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการ

พัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน ในงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่อย่างแท้จริง และ 2) กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ผู้เรียนมีนิสัยการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมและการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน เพื่อให้ครูนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2562) ได้กล่าวว่าการพัฒนาหลักสูตรการอาชีวศึกษาต้องอาศัยการพัฒนาในรูปแบบอาศัยแรงขับเคลื่อนจากผู้ใช้ “Demand Driven” ภายใต้อาชีพความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา กับสถานประกอบการซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใช้ผลผลิตของอาชีวศึกษา

5.2.2.3 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล

แนวทางที่ 3 พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมของผู้เรียนตามสภาพจริงในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนในทุกมิติ ประกอบด้วยแนวทางย่อยจำนวน 2 แนวทาง ได้แก่ 1) พัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถ ในการออกแบบการวัดและประเมินผลนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อสังคม และการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง และ 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมที่คาดหวัง รวมถึงกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลนิสัยการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรมของผู้เรียน สอดคล้องกับสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (2562) ที่ได้กล่าวว่าการวัดและประเมินผลการอาชีวศึกษาจะเน้นการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานตามสภาพความเป็นจริงของผู้เรียน โดยการดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่องด้วยเทคนิควิธีการและเครื่องมือประเมินที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

5.2.2.4 แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

แนวทางที่ 4 จัดทำแผนการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพของผู้เรียนรายบุคคล เพื่อเสริมสร้างนิสัยการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการร่วมกันวิเคราะห์สมรรถนะ และ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน ประกอบด้วยแนวทางย่อยจำนวน 2 แนวทาง ได้แก่ 1) กำหนดให้นิสัยการมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมเป็นนิสัยที่ผู้เรียนต้องฝึกให้เกิดขึ้นในสถานประกอบการ และ 2) เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ตรงตามสาขาวิชาชีพของผู้เรียน โดยผู้เชี่ยวชาญจะเป็น role model ที่ดีในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน และการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม

ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ เจมส์ เอโดคโพลอร์ และอาเดซุวา อิมาฟิดอนด์ (Edokpolor, James E. & Imafidond, Adesuwa, 2017: 21-32) โดยผลการวิจัยเรื่องประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐกับเอกชนในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมทางด้านเทคนิคและวิชาชีพ พบว่า 1) การสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชน ส่งผลต่อการจัดหากำลังคนที่มีคุณภาพในระดับสูงสำหรับการจัดการอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 2) การสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชน ส่งผลต่อในการจัดหาทรัพยากรวัสดุเพื่อการจัดการอาชีวศึกษา ที่มีประสิทธิภาพในระดับมาก 3) การสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชน สามารถมีอิทธิพลในระดับสูงมากการพัฒนาหลักสูตรสำหรับการจัดการอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และ 4) การสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชน สามารถตอบสนองต่อการบริหารจัดการที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ควรจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เพื่อสร้างความใจเกี่ยวกับการนำแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการตามคตินิสัยอุตสาหกรรมสู่การปฏิบัติ

5.3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนควรร่วมกันยกระดับความร่วมมือในด้านวิชาการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน รวมถึงสถานประกอบการ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์สมรรถนะ และคุณลักษณะของผู้เรียนตามแนวนิตินิสัยอุตสาหกรรมเพื่อนำไปกำหนดเป็นสมรรถนะที่ผู้เรียนต้องฝึกให้เกิดขึ้นจริงในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

5.3.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ควรจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ครูผู้สอนสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้ และออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวนิตินิสัยอุตสาหกรรม ผ่านกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในด้านการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมสู่การปฏิบัติ เนื่องจากผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวนิตินิสัยอุตสาหกรรม พบว่าการจัดการเรียนการสอนในด้านการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม มีลำดับความ

ต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้นการนำแนวทางลงไปสู่การปฏิบัติจึงเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการยกระดับความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ ในการพัฒนาหลักสูตรและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากผลการศึกษการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่าสถานศึกษาอาชีวศึกษามุ่งผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

รายการอ้างอิง

- กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา. (2550, 16 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. (เล่ม 124 ตอนที่ 24ก, น. 29-36).
- กรมการจัดหางาน. (2552). *คุณสมบัติของลูกจ้างที่นายจ้างต้องการ : ศึกษาเฉพาะกรณีนายจ้างที่เข้าร่วมงานนัดพบแรงงานวันเสาร์บริเวณกระทรวงแรงงาน ในเดือนกุมภาพันธ์และเดือนมีนาคม 2552*. สืบค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2564, จาก <http://research.mol.go.th/2013/rsdat/Data/doc/LHULTW1.pdf>
- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. (2540) *รายงานผลการปฏิบัติงาน งานพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน*. กรุงเทพฯ.
- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. (2554). *หลักสูตรฝึกอบรมระดับฝีมือ 9 พฤติกรรม 9 สู่ความสำเร็จ*. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2564, จาก <http://www.dsd.go.th/DSD/TrainingOcc/DocumentType>
- กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2555, 13 กุมภาพันธ์). ความสำคัญและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษา. *ไทยรัฐออนไลน์*. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/content/237956>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กิตติ กิตติศัพท์. (2547, ตุลาคม-ธันวาคม). การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment). *วารสารโรงเรียนนายเรือ*. 4(4), 8-18.
- กิริติ ยศยิ่งยง. (2552). *องค์กรแห่งนวัตกรรม แนวคิด กระบวนการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- โกศล มีความดี. (2547). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจ (ปริญญาณิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- คณิศ แสงสุพรรณ. (2558, 20 พฤศจิกายน). 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย: กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต. *ไทยพับลิก้า*. สืบค้นจาก <https://thaipublica.org/2015/11/kanis-boi/>
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2561). *การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์านิ สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีแนวปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.

- จารุกิตต์ สิริยานนท์. (2559). แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามแนวคิดพลเมืองโลกศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ชนิดา ลีลาสุวรรณศิริ. (2556). การพัฒนาอุปนิสัยหลักในการทำงานสำหรับผู้ปฏิบัติงานในธุรกิจ อุตสาหกรรม(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ. กรุงเทพฯ: วิพริทธิ์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2545). การบริหารงานวิชาการ. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี.
- ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา. (2559). กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- โชติรส ดำรงสานติ และวาสิตา บุญสาธ. (2557, กรกฎาคม-กันยายน). ความสำคัญและแนวคิดการ เสริมสร้างความมุ่งมั่นพลังขับเคลื่อนองค์กรในยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์. วารสารพัฒนบริหาร ศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 54(3), 125-151.
- ณัชณิชา โพธิ์ใจ และวาริรัตน์ แก้วอุไร. (2562, กรกฎาคม-กันยายน). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้าง คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ ตามแนวคิดคุณลักษณะศึกษาของลิตโคนา สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 21(3), 61-76.
- ณัฐพงษ์ โทมัย. (2561, มกราคม-มีนาคม). การวิเคราะห์องค์ประกอบนิสัยอุตสาหกรรม สำหรับ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. วารสารพัฒนา เทคนิคศึกษา, 30(105), 82-88.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2559, เมษายน-มิถุนายน). การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 13(61), 11-20.
- ดวงนภา มกรานุรักษ์. (2554). อนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พศ.2554-2564). (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ทิตนา แหมมณี. (2557). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 21), กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ธวัชชัย ผ่องสุภาพ. (2545). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีนิสัยอุตสาหกรรมของลูกจ้างแรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ.
- ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ. (2561, กรกฎาคม-ธันวาคม). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพแรงงานไทยในอุตสาหกรรมการผลิตไทย. *วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 26(2), 1-40.
- นวลอนงค์ ธรรมเจริญ. (2558). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.
- นิจิรา บำรุงกิจ, ชญาพิมพ์ อุสาโห และ พงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2562, มกราคม-มีนาคม). การบริหารวิชาการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาคูณลักษณะผู้ประกอบการของนักศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 47(1), 144-162.
- บรรเลง ศรีนิล และคณะ. (2548). *รายงานการวิจัยเส้นทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน). (2563). *รายงานประจำปี 2563*. (แบบ 56-1 One Report). กรุงเทพฯ, ม.ป.พ.
- บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน). (2564). *รายงานประจำปี 2564*. (แบบ 56-1 One Report). กรุงเทพฯ, ม.ป.พ.
- บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน). (2564). *จรรยาบรรณเอสซีจี*. กรุงเทพฯ, ม.ป.พ.
- ปัญญา อัยแจ้ง. (2541). *การศึกษาคำรู้ และนิสัยอุตสาหกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างนิสัย อุตสาหกรรม ของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาคใต้ตอนบน จังหวัดสุราษฎร์ธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ปานเดชา ทองเลิศ. (2558). *แนวคิดการบริหารวิชาการ*. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/590165>
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- เปรมวดี สิงห์พรหมวงศ์. (2539). *ความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูอุตสาหกรรมในด้านลักษณะนิสัยในการทำงาน วิชา ง 013 งานช่างพื้นฐาน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.

- พงษ์ลิขิต เพชรผล. (2559). การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของความเป็นพลเมือง(วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พรรณีอร อินทราเวช. (2560). แนวทางการบริหารวิชาการในโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดสะเต็มศึกษา: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พรรษา จดดาบุตร. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาศรีราชา สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี (งานนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พันธุ์อาจ ชัยรัตน์. (2547). การจัดการนวัตกรรมการสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- พานิช จิตรแจ้ง. (2535). รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างนิสัยอุตสาหกรรมของผู้รับการฝึกหลักสูตรเตรียมเข้าทำงาน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2545). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์ทรา ไคว์ถาวร. (2562) แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชบุรี 4 ตามแนวคิดนักคิดเชิงออกแบบ (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พีรสิขณ์ มีสมสาร. (2561). กลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา(วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2550). การจัดและการบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- มณีนรัตน์ นุชชาติ. (2553). ปัจจัยสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- มารุต พัฒนาผล. (2562). แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ. (2550, 25 กรกฎาคม).

ราชกิจจานุเบกษา. (เล่ม 124 ตอนพิเศษ 88 ก, น. 1-4).

รัชตรา สุวรรณษา และสาคม อัจฉกร. (2563, พฤษภาคม-มิถุนายน). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 39(3), 9-19.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2555). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 7).

สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.

วาสิตา บุญสาธ. (2556, มกราคม). การสร้างความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนเพื่อนำประเทศไทยไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์. *วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ สถาบันพัฒนศาสตร์*. 7(1), 307-355.

วิกานดา เกษตรเอี่ยม. (2559, ตุลาคม-ธันวาคม). คุณลักษณะของแรงงานที่พึงประสงค์สำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารสุทธิปริทัศน์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*. 30(96), 71-81.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อาร์แอนด์ปริ้นท์.

วิทวัส รุ่งเรืองผล กฤษฎารัตน์ วัฒนสุวรรณ และสุรัตน์ ทิรมาภิบาล. (2562, มกราคม-มีนาคม). การพัฒนาหลักสูตรและแนวทางการสอนเพื่อสร้างนักการตลาดสู่ประเทศไทย 4.0. *วารสารสังคมวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 1(1), 1-27.

วิธาน มณีงาม. (2561). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะข้างอุตสาหกรรม (กลุ่มปิโตรเคมี) ที่พึงประสงค์เพื่อรองรับโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (ดัชนีนวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์บัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

ไววุฒิ ธนบัตร. (2560). สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการตามแนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. *An Online Journal of Education*, 13(1), 444-454. Retrieved from <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/164872>

ศศิธร บัวทอง. (2560, พฤษภาคม-สิงหาคม). การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ไรศตวรรษที่ 21. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร (มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ)*, 10(2), 1856-1867. สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org>

- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพรรณ ชุมชุม. (2543). *รายงานผลการวิจัยการปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพประเทศอิสราเอล*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2560). 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (NEW ENGINE OF GROWTH). สืบค้นจาก <http://eec.vec.go.th/en-us/เกี่ยวกับ-EEC/10-อุตสาหกรรมเป้าหมาย/>
- สมชาย หาญหิรัญ. (2564, 18 กันยายน). EEC: ความท้าทายสภาพแรงงานแห่งอนาคต. *กรุงเทพธุรกิจออนไลน์*. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/business/960594>
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2553, ตุลาคม-ธันวาคม). นวัตกรรม: ความหมาย ประเภท และความสำคัญต่อการเป็นผู้ประกอบการ. *วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 33(128), 49-65.
- สมาน อัครภูมิ. (2551). *การบริหารการศึกษายุคใหม่: แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซต.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์เกษตรกรแห่งประเทศไทย.
- สวัสดี อุดมโภชน (2543). *รายงานการวิจัยเอกสาร การปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศสหรัฐอเมริกา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- สวัสดี อุดมโภชน. (2551). *รายงานการวิจัยเอกสาร การปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพประเทศแคนาดา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). *พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2552). *ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2552*.

- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2559). ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารอาชีวศึกษาจังหวัดและอาชีวศึกษาภาค พ.ศ.2559.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). อาชีวศึกษาพัฒนาชาติ : บทเรียนจากสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). รายงานการวิจัย อนาคตภาพของการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2562). หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2555, พฤษภาคม-สิงหาคม). แนวคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 14(2), 117-128.
- สุนีย์ ชัยสุขสังข์. (2557). กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนทางเลือก (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุรศักดิ์ ศิริ. (2550). รายงานการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- สุราษฎร์ พรหมจันทร์. (2552). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชา (พิมพ์ครั้งที่ 2), กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวภา นิสม์โกมล. (2558). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2547). การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หลักการและแนวปฏิบัติ. ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

เหมวดี ภายใหญ่. (2565). ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ. สืบค้นจาก https://manage.lru.ac.th/th/?page_id=264.

อรุณรัตน์ วงศ์ฉายา. (2552). การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการคิดและจิตสาธารณะในวิชา กิจกรรมการใช้ห้องสมุดของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อังคณา อ่อนธานี. (2552). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้โดยอิงแนวคิดการจัดการความรู้สำหรับนิสิตครู (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฌ์บัณฑิต), มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

อดุลย์ ทวีกาญจน์ และสจ๊ววรรณ ทรรพพสุ. (2558, กรกฎาคม-ธันวาคม). รูปแบบการบริหารงาน วิชาการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 6(1), 235-247.

อำภา บุญช่วย. (2537). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 3), กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮาส์.

อภิรดี จริยาธิ์โรจน์. (2562). กลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ตามแนวคิด แร่งงานที่มีนวัตกรรมในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (วิทยานิพนธ์ปริญญา คุชฌ์บัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ภาษาอังกฤษ

Anderson, J., Calahan, C.F., Gooding, H. (2017, April) Applying Design Thinking to Curriculum Reform, *Academic Medicine*, 92(4), p 427.

Bellinghen, S.V. (2017). *What are habits of industry engaged by successful people?*. Retrieved from www.quora.com/What-are-habits-of-industry-engaged-by-successful-people.

Chang, R. (2011). *Richard Change Associates*. Retrieved from <http://www.thepassionplan.com/>.

Cowan, E.W. (1984). *Assessing Employer-Employee Satisfaction with Training at Canadian Valley Area Vocational-Technical School* (Doctoral dissertation, Oklahoma State University, OK: USA). Retrieved from <https://www.proquest.com/openview/019697317d2c767356def51372219b35/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>

Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.) New York : Harper Collins.

- DTI. (2004). *Succeeding Through Innovation, Creating Competitive Advantage Through Innovation: A Guide for Small and Medium Sized Businesses*. London: Department of Trade and Industry.
- Edokpolor, J.E., Imafidond, A. (2017). *Public Policy Making*. USA: Longman.
- Finch, C.R. and Crunkilton, J.R. (1999) *Curriculum Development in Vocational and Technical Education*. Pearson.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. 4th ed. New York: McGraw-Hill Book.
- Herkema, S. (2003). A Complex Adaptive Perspective on Learning within Innovation Project. *The Learning Organization*. 10(6), 340-346.
- Inomori, K. (1995). *A Passion for Success: Practical, Inspiration, and spiritual insight from Japan's Leadership Entrepreneur*. McGraw-Hill Education.
- Krathwohl, D.R., Bloom, B.S., & Masia, B.B. (1973). *Taxonomy of Educational Objectives. The Classification of Education Goals*. Handbook II: Affective Domain. New York: David McKay.
- Roger, E.M. (1983). *Diffusion of Innovations*. 3rd ed. New York: A Division of Macmillan Publishing.
- Saylor, J.G. and Alexander W.M. (1974). *Planning Curriculum for School*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Schilling, M.A. (2008). *Strategic Management of Technological Innovation*. 2nd ed. New York: McGraw-Hill Education.
- Suarta, I.M. (2017). *Employability Skills Required by the 21st Century Workplace: A Literature Review of Labor Market Demand*. Proceedings of The International Conference on Technology And Vocational Teachers (ICTV 2017). Retrieved from <https://www.atlantis-press.com/proceedings/ictvt-17/25884538>
- Taba. H. (1962). *Curriculum Development Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brance and World.
- Tulgan, B. (2021). *8 Good Work Habits That Really Matter*. Retrieved 29 December 2021. from <https://www.td.org/insights/8-good-work-habits-that-really-matter>.
- Williams, Robert L.; Oh, Eun Jung.(2000).*Student Work Habits: An Educational Imperative*. Educational Psychology, The University of Tennessee, Knoxville.

- Williamson, B. and Payton, S. (2009). *Curriculum and Teaching Innovation Transforming Classroom Practice and Personalization*, Future Lab Handbook.
- Zigarmi, D., Nimon, K., Houson, D., Witt, D., & Diehl, J. (2009). *From Engagement to Work Passion: A Deeper Understanding of the Work Passion Framework*. UK: The Ken Blanchard.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและผลการวิเคราะห์ค่า IOC

เอกสารสำหรับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย)	แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม
ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ)	APPROACHES FOR ACADEMIC DEVELOPMENT OF GOVERNMENT VOCATIONAL EDUCATION COLLEGES SAMUT PRAKAN PROVINCE BASED ON THE CONCEPT OF INDUSTRIAL HABITS
เสนอโดย	นายรัตนภูมิ เรืองสอาด
ภาควิชา	นโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย	อาจารย์ ดร.พงษ์ลิขิต เพชรผล

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ในช่วงปี พ.ศ. 2549 - 2557 เป็นต้นมา ประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของการลงทุนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 2 ต่อปี และมีอัตราการขยายตัวของ GDP เฉลี่ยเพียงร้อยละ 3.4 ต่อปี ซึ่งอัตราการขยายตัวดังกล่าวอยู่ในระดับที่ต่ำ ไม่เพียงพอที่จะขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะถัดไปได้ นอกจากนี้หากต้องการให้ประเทศไทยสามารถหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว จำเป็นต้องมีการกำหนดกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ชัดเจน รวมทั้งมีมาตรการสนับสนุนเพื่อชักจูงการลงทุนในประเทศไทยด้วย (ศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2560) คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบเกี่ยวกับข้อเสนอ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) โดยเป็นมาตรการระยะยาวที่จะกำหนดทิศทางการปรับโครงสร้างด้านการผลิตทั้งเกษตร อุตสาหกรรม และบริการของประเทศให้มีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการแข่งขัน มีการสร้างคุณภาพและมีการสนับสนุนเศรษฐกิจภูมิภาคอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และยั่งยืน โดยแบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ First s-curve ซึ่งเป็นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วในประเทศ และ New S-curve ที่เป็นรูปแบบการลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งเชื่อกันว่าทั้ง 2 ส่วนนี้จะสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้อย่างก้าวกระโดด และช่วยต่อยอดอุตสาหกรรมเดิมเพื่อเพิ่มรายได้ของประชากรได้มากขึ้นอีกด้วย (คณิศ แสงสุพรรณ, 2558)

แผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 เป็นกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะในการทำงาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการนำประเทศเข้าสู่สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 และเป็นประเด็นหลักที่ได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์

ประเทศไทย 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ดังนั้นการอาชีวศึกษาจึงเป็นจุดเน้นที่สำคัญประการหนึ่งที่จะต้องพัฒนาให้เอื้อต่อการเตรียมความพร้อมกำลังคนทั้งด้านความรู้ ทักษะ สมรรถนะที่จำเป็นให้สามารถปรับตัว และรู้เท่าทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีพลวัต และการแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดน เพราะการอาชีวศึกษามีผลต่อการขับเคลื่อนประเทศให้เจริญก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืน ตามกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต และทิศทางของการพัฒนาประเทศ อีกทั้งยังตอบโจทย์ความต้องการกำลังคนของภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะนำพาประเทศให้ก้าวหน้าได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม และยั่งยืนไปพร้อม ๆ กัน

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยในสังคมที่เป็นยุคดิจิทัล ส่งผลให้ค่านิยมในสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว วัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เป็นรากเหง้าของคนไทยถูกกลืนโดยวิถีชีวิตแบบใหม่ มีค่านิยมยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม รักสนุก และความสบาย เชื่อข่าวลือ ขาดความอดทน ขาดวินัย วัตถุนิยม ยอมรับคนที่ฐานะมากกว่า คนดีมีคุณธรรม ขาดทักษะในการคัดกรอง และเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีจากต่างประเทศมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการวางรากฐานการปรับเปลี่ยนให้คนมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าคนไทยยังมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา ที่ต้องก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีคุณภาพและเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศ ประกอบกับการทำงานให้ประสบความสำเร็จในสถานการณ์ปัจจุบันไม่ใช่แค่ทำงานให้เสร็จไปวันๆเท่านั้น แต่ต้องอาศัยการวางแผนการทำงานล่วงหน้าพร้อมกับสร้างนิสัยการทำงานที่ดีควบคู่กันไป ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการแรงงานของสถานประกอบการนอกเหนือจากความต้องการในด้านความรู้ และทักษะของแรงงานแล้ว ยังมีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะอื่นๆ จากแรงงานด้วย ซึ่งคุณลักษณะที่สถานประกอบการต้องการนี้เรียกว่า “นิสัยอุตสาหกรรม” ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมการผลิต การท่องเที่ยว การบริการ หรืออื่น ๆ เนื่องจากรูปแบบการทำงานในภาคอุตสาหกรรมจะเน้นการทำงานตามมาตรฐานที่กำหนด และให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพการผลิตสูง แรงงานต้องใส่ใจและให้ความร่วมมือต่อระบบการผลิตตามความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งจากการวิจัยเกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพแรงงานไทยในอุตสาหกรรมการผลิตไทยได้ค้นพบประเด็นปัญหาที่สำคัญของแรงงานไทยได้แก่ “นิสัยอุตสาหกรรม” ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับการทำงานในภาคอุตสาหกรรมแต่แรงงานไทยยังขาดคุณลักษณะนี้อยู่มาก ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความขยันอดทน และความมีระเบียบวินัย (ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ, 2561) นิสัยอุตสาหกรรมจึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่

ต้องการของนายจ้าง ซึ่งถ้าบุคคลปราศจากนิสัยอุตสาหกรรมแล้วก็ไม่สามารถทำงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และไม่ประสบความสำเร็จในที่สุด

การปลูกฝังให้ผู้เรียนอาชีวศึกษามีนิสัยอุตสาหกรรมไม่ได้จัดเป็นภารกิจในการจัดการเรียนการสอนของครูเท่านั้น หากแต่เป็นภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้เกิดขึ้นผ่านกระบวนการบริหารวิชาการ ซึ่งเป็นกระบวนการในการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ การนิเทศ และการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย มีความรู้ ทักษะ มีจิตอาสา มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่า

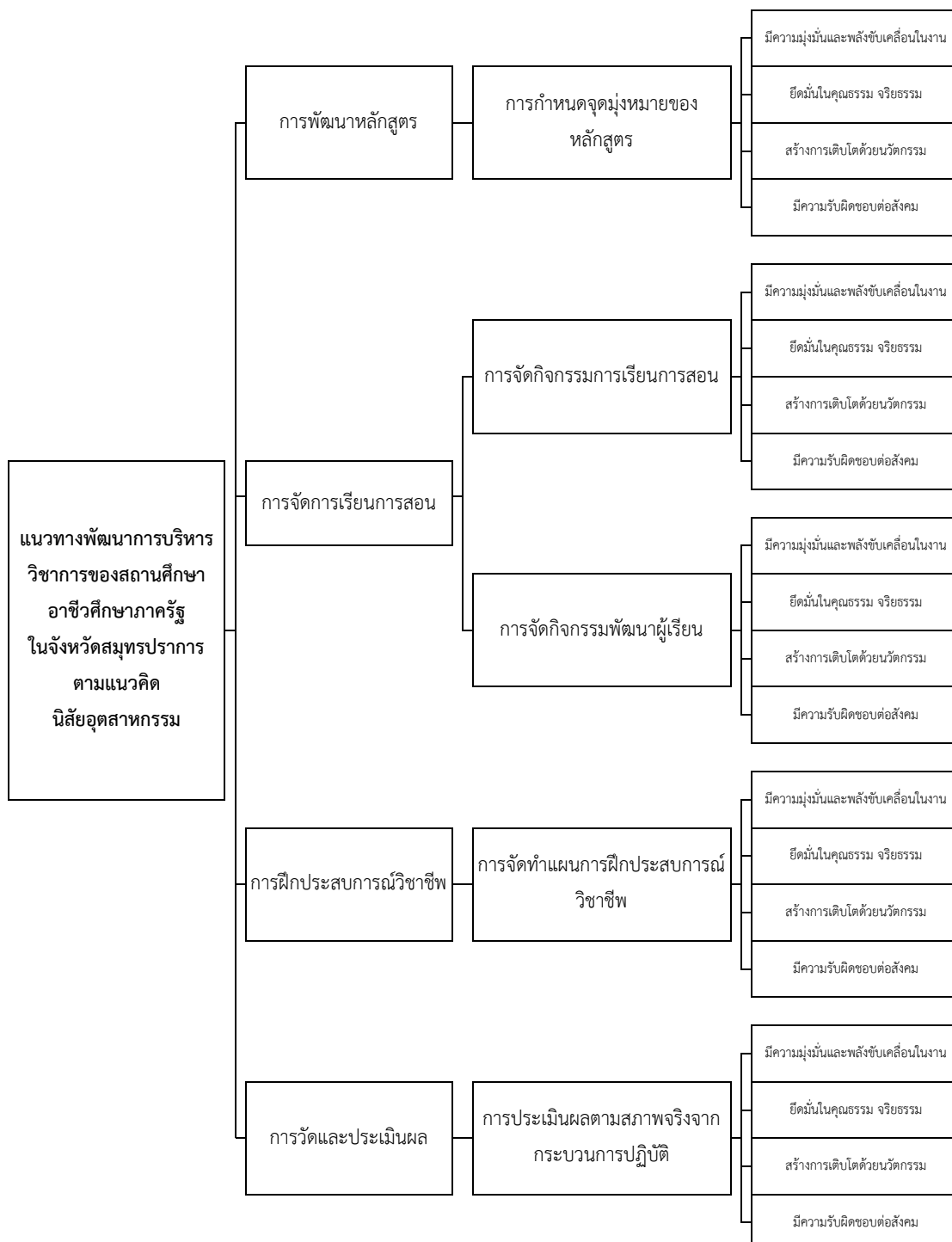
อาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการเป็นกลุ่มสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชน ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ที่ตั้งอยู่ใกล้ศูนย์กลางของประเทศ และยังเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ทำให้การขนส่งวัตถุดิบและสินค้าจากโรงงานอุตสาหกรรมมีความสะดวก จึงมีส่วนสนับสนุนให้นักลงทุนเข้ามาประกอบกิจการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้อาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการมีบทบาทสำคัญในการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากล และภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติมีสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์จนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551)

จากที่มาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการบริหารวิชาการถือเป็นจุดเน้นสำคัญประการหนึ่งที่จะต้องพัฒนาให้เอื้อต่อการเตรียมคนที่มีทักษะให้พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งในการเตรียมความพร้อมดังกล่าวต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการวางรากฐานการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมไทย ผ่านกระบวนการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

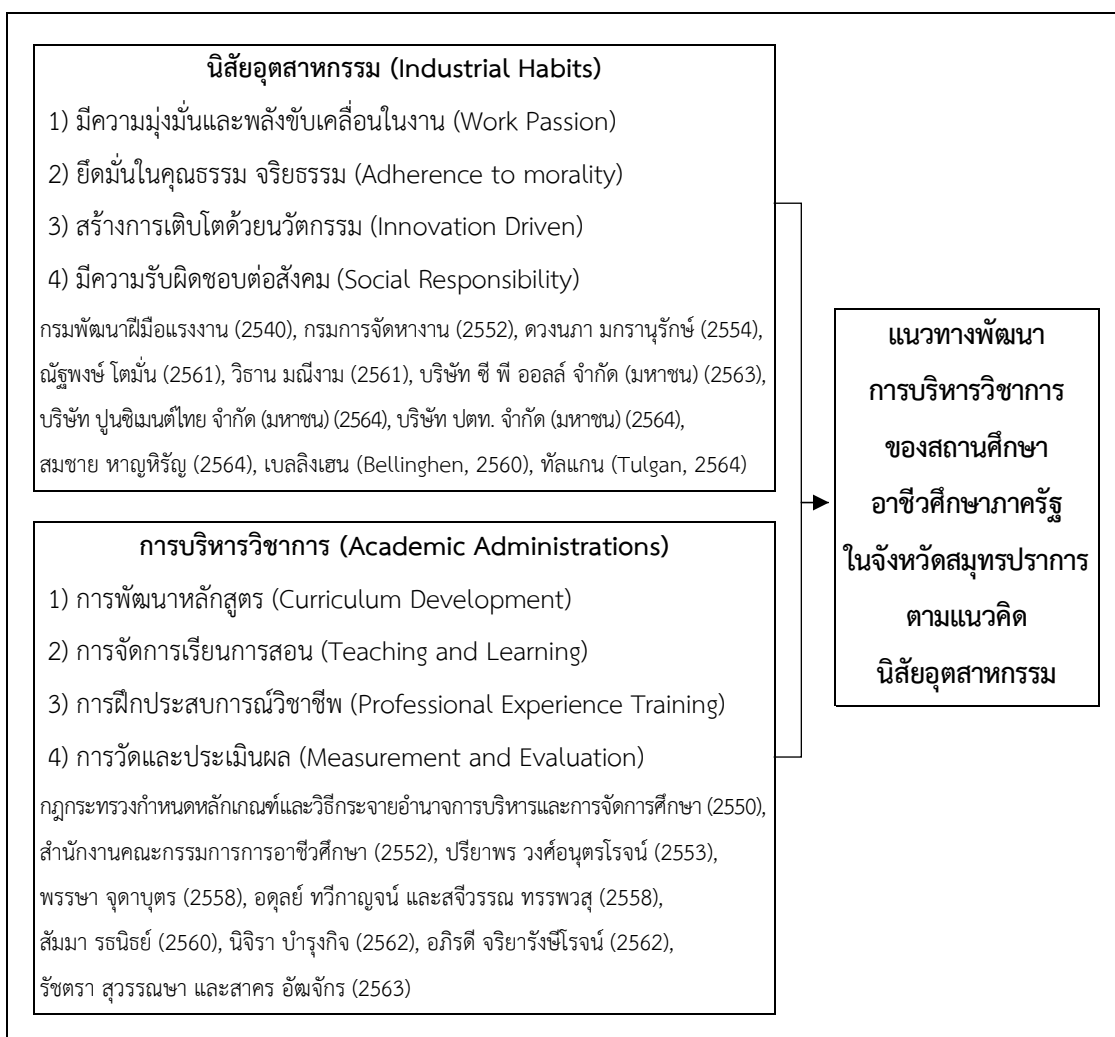
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม
2. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

ผังโครงสร้างแบบสอบถาม

กรอบแนวคิดการวิจัย

องค์ประกอบ/มิติการวัด	รูปแบบการวัด	จำนวนข้อ
แนวทางการบริหารวิชาการ		
1) การบริหารวิชาการ		
1.1) การพัฒนาหลักสูตร	มาตรฐานค่า 5 ระดับ	16
1.2) การจัดการเรียนการสอน	มาตรฐานค่า 5 ระดับ	32
1.3) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	มาตรฐานค่า 5 ระดับ	16
1.4) การวัดและประเมินผล	มาตรฐานค่า 5 ระดับ	16
รวมทั้งสิ้น		80

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

การศึกษารั้วนี้ ผู้วิจัยกำหนดนิยามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

นิสัยอุตสาหกรรม (Industrial Habits) หมายถึง พฤติกรรม คุณลักษณะ หรือทัศนคติพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมการผลิต การท่องเที่ยว การบริการ หรืออื่น ๆ โดยเป็นนิสัย หรือทัศนคติพื้นฐานที่ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน (Work Passion) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ เพื่อปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยความมานะ บากบั่น พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ให้งานสำเร็จลุล่วงได้ผลลัพธ์ที่เหนือความคาดหมายด้วยความประหยัด และปลอดภัย รวมถึงการมีทัศนคติที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ

ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม (Adherence to morality) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเสียสละ มีความจริงใจ ให้ความเมตตา เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน รักษาความสัตย์สุจริต อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง โปร่งใส ประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมาย และจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย งดงาม ความสงบสุข ความรัก ความสามัคคี อย่างมั่นคงไม่เปลี่ยนแปลงง่าย ๆ

สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม (Innovation Driven) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการแสวงหาโอกาส และแนวคิดใหม่ ๆ หรือการนำสิ่งที่มีอยู่แล้วมาปรับประยุกต์ใช้ในรูปแบบใหม่ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น ตลอดจนการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความสามารถในการทำงาน รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดียิ่งขึ้นทั้งด้านร่างกาย จิตใจ นิสัย ทัศนคติ สติปัญญา ที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้จริง

มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความตระหนักรู้ ใช้สาธารณสมบัติอย่างรับผิดชอบ เคารพในสิทธิของผู้อื่น มีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า รักษาสิ่งแวดล้อม รู้จักเอาใจใส่เป็นธุระเข้าร่วมในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม การเผื่อแผ่ แบ่งปัน มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเกื้อกูล ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น หรือผู้ที่ร้องขอเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนช่วยกันสอดส่องดูแล รักษาทรัพย์สินของส่วนรวมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ชุมชน สังคม

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้นตามบริบทของสถานศึกษา สภาพท้องถิ่น และชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านตามแผนการเรียนรู้ที่วางไว้ และสอดคล้องกับความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาชีพ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษากับสถานประกอบการเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในสถานประกอบการ ได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้สัมผัสการปฏิบัติงาน เครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัย และเรียนรู้ถึงสภาพปัญหา ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติจริงเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานได้อย่างมีเหตุผล

การวัดและประเมินผล หมายถึง การกำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบ วิธีการวัด และประเมินผล การเรียนที่หลากหลาย โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ

สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ หมายถึง สถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย 4 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ และวิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)
ของเครื่องมือวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษามหาวิทยาลัย
ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ			เฉลี่ย รวม	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3		
1.	เพศ 1) ชาย 2) หญิง	1	1	1	1	ควรเพิ่มตัวเลือกข้อที่ 3) ไม่ระบุเพศหรือคำอื่นที่เหมาะสม
2.	อายุ 1) ต่ำกว่า 30 ปี 2) 30 – 39 ปี 3) 40 – 49 ปี 4) ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป	1	1	1	1	
3.	ระดับการศึกษาสูงสุด 1) ปริญญาตรี 2) ปริญญาโท 3) ปริญญาเอก	1	1	1	1	ควรเพิ่มเติมข้อความปริญญาดุษฎีหรือเทียบเท่า
4.	ตำแหน่งปัจจุบัน 1) ผู้อำนวยการ 2) รองผู้อำนวยการ 3) หัวหน้าแผนกวิชา/หัวหน้างาน 4) ครูผู้สอน	1	1	1	1	
5.	ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาแห่งนี้ 1) น้อยกว่า 1 ปี 2) 1 - 4 ปี 3) 5 - 8 ปี 4) 8 ปีขึ้นไป	1	1	1	1	

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3		
5.1	มีความตรงต่อเวลา ขยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	1	1	1	1	
5.2	มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย	1	1	1	1	
5.3	มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	1	1	1	1	
6. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม</u> ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
6.1	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต	1	1	1	1	
6.2	มีความรับผิดชอบ	1	1	1	1	
6.3	มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	1	1	1	1	
7. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม</u> ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
7.1	ใฝ่เรียนรู้ มีจินตนาการ และคิดสร้างสรรค์	1	1	1	1	
7.2	กล้ารับความเสี่ยง สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	1	1	1	1	
7.3	เชื่อมั่นในตนเอง มีภาวะผู้นำในการทำงาน	1	1	1	1	
8. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความรับผิดชอบต่อสังคม</u> ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
8.1	มีจิตสาธารณะ	1	1	1	1	
8.2	มีความตระหนักรู้ ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	1	1	1	1	
8.3	มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน สังคม	1	1	1	1	
<u>การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</u>						
9. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน</u> ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
9.1	มีความตรงต่อเวลา ขยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	1	1	1	1	
9.2	มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย	1	1	1	1	
9.3	มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	1	1	1	1	
10. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม</u> ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
10.1	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต	1	1	1	1	
10.2	มีความรับผิดชอบ	1	1	1	1	

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3		
10.3	มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	1	1	1	1	
11. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การสร้าง</u> <u>การเติบโตด้วยนวัตกรรม</u> ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
11.1	ใฝ่เรียนรู้ มีจินตนาการ และคิดสร้างสรรค์	1	1	1	1	
11.2	กล้ารับความเสี่ยง สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	1	1	1	1	
11.3	เชื่อมั่นในตนเอง มีภาวะผู้นำในการทำงาน	1	1	1	1	
12. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมี</u> <u>ความรับผิดชอบต่อสังคม</u> ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
12.1	มีจิตสาธารณะ	1	1	1	1	
12.2	มีความตระหนักรู้ ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	1	1	1	1	
12.3	มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน สังคม	1	1	1	1	
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ						
การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ						
13. สถานศึกษามี <u>การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมใน ด้าน <u>การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน</u> ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
13.1	มีความตรงต่อเวลา ขยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	1	1	1	1	
13.2	มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย	1	1	1	1	
13.3	มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	1	1	1	1	
14. สถานศึกษามี <u>การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมใน ด้าน <u>การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม</u> ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
14.1	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต	1	1	1	1	
14.2	มีความรับผิดชอบ	1	1	1	1	
14.3	มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	1	1	1	1	
15. สถานศึกษามี <u>การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมใน ด้าน <u>การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม</u> ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
15.1	ใฝ่เรียนรู้ มีจินตนาการ และคิดสร้างสรรค์	1	1	1	1	
15.2	กล้ารับความเสี่ยง สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	1	1	1	1	
15.3	เชื่อมั่นในตนเอง มีภาวะผู้นำในการทำงาน	1	1	1	1	

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น			รวม	ข้อเสนอแนะ
		ผู้ทรงคุณวุฒิ				
		1	2	3		
16. สถานศึกษามี <u>การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความรับผิดชอบต่อสังคม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด						
16.1	มีจิตสาธารณะ	1	1	1	1	
16.2	มีความตระหนักรู้ ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	1	1	1	1	
16.3	มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน สังคม	1	1	1	1	
การวัดและประเมินผล						
การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ						
17. สถานศึกษามี <u>การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด						
17.1	มีความตรงต่อเวลา ขยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	1	1	1	1	
17.2	มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย	1	1	1	1	
17.3	มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	1	1	1	1	
18. สถานศึกษามี <u>การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด						
18.1	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต	1	1	1	1	
18.2	มีความรับผิดชอบต่อ	1	1	1	1	
18.3	มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	1	1	1	1	
19. สถานศึกษามี <u>การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด						
19.1	ใฝ่เรียนรู้ มีจินตนาการ และคิดสร้างสรรค์	1	1	1	1	
19.2	กล้ารับความเสี่ยง สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	1	1	1	1	
19.3	เชื่อมั่นในตนเอง มีภาวะผู้นำในการทำงาน	1	1	1	1	
20. สถานศึกษามี <u>การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความรับผิดชอบต่อสังคม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด						
20.1	มีจิตสาธารณะ	1	1	1	1	
20.2	มีความตระหนักรู้ ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	1	1	1	1	
20.3	มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน สังคม	1	1	1	1	

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ
ในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ			เฉลี่ย รวม	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3		
1. การพัฒนาหลักสูตร						
1.1	ท่านคิดว่าสถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรอย่างไร เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรม (มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน, ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม, สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม, มีความรับผิดชอบต่อสังคม)	1	1	1	1	
2. การจัดการเรียนการสอน						
2.1	ท่านคิดว่าสถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรม (มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน, ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม, สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม, มีความรับผิดชอบต่อสังคม)	1	1	1	1	
3. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ						
3.1	ท่านคิดว่าสถานศึกษาควรดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างไร เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรม (มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน, ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม, สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม, มีความรับผิดชอบต่อสังคม)	1	1	1	1	
4. การวัดและประเมินผล						
4.1	ท่านคิดว่าสถานศึกษาควรวัดและประเมินผลอย่างไร เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรม (มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน, ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม, สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม, มีความรับผิดชอบต่อสังคม)	1	1	1	1	

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่องานวิจัย

เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

2. นิสัยอุตสาหกรรม (Industrial Habits) หมายถึง พฤติกรรม และคุณลักษณะที่ทำเป็นประจำจนเคยชิน ซึ่งจำเป็นสำหรับบุคคลที่ทำงานในอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมการผลิต การท่องเที่ยว การบริการ หรืออื่น ๆ โดยเป็นนิสัย หรือทัศนคติพื้นฐานที่ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ประกอบด้วย 1) มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน 2) ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม 3) สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม 4) มีความรับผิดชอบต่อสังคม

3. การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ชุมชน สังคม ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 4) การวัดและประเมินผล

4. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

5. ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยจะปฏิบัติตามจรรยาบรรณของการวิจัยอย่างเคร่งครัด ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ และสถานภาพของท่านแต่ประการใด ขอความกรุณาจากท่านตอบให้ครบทุกข้อ และตรงกับความจริงมากที่สุด

ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นายรัตนภูมิ เรืองสอาด

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์

ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดนิยามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

นิสัยอุตสาหกรรม (Industrial Habits) หมายถึง พฤติกรรม คุณลักษณะ หรือทัศนคติพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมการผลิต การท่องเที่ยว การบริการ หรืออื่น ๆ โดยเป็นนิสัย หรือทัศนคติพื้นฐานที่ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน (Work Passion) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ เพื่อปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยความมานะ บากบั่น พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ให้งานสำเร็จลุล่วงได้ผลลัพธ์ที่เหนือความคาดหมายด้วยความประหยัด และปลอดภัย รวมถึงการมีทัศนคติที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ

ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม (Adherence to morality) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเสียสละ มีความจริงใจ ให้ความเมตตา เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน รักษาความสัตย์สุจริต อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง โปร่งใส ประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมาย และจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย งดงาม ความสงบสุข ความรัก ความสามัคคี อย่างมั่นคงไม่เปลี่ยนแปลงง่าย ๆ

สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม (Innovation Driven) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการแสวงหาโอกาส และแนวคิดใหม่ ๆ หรือการนำสิ่งที่มีอยู่แล้วมาปรับเปลี่ยนประยุกต์ใช้ในรูปแบบใหม่ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น ตลอดจนการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความสามารถในการทำงาน รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดียิ่งขึ้นทั้งด้านร่างกาย จิตใจ นิสัย ทัศนคติ สติปัญญา ที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้จริง

มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความตระหนักรู้ ใช้สาธารณสมบัติอย่างรับผิดชอบ เคารพในสิทธิของผู้อื่น มีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า รักษาสิ่งแวดล้อม รู้จักเอาใจใส่เป็นธุระเข้าร่วมในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม การเผื่อแผ่ แบ่งปัน มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเกื้อกูล ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น หรือผู้ที่ร้องขอเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนช่วยกันสอดส่องดูแล รักษาทรัพย์สินของส่วนรวมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ชุมชน สังคม

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้นตามบริบทของสถานศึกษา สภาพท้องถิ่น และชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านตามแผนการเรียนรู้ที่วางไว้ และสอดคล้องกับความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาชีพ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษากับสถานประกอบการเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในสถานประกอบการ ได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้สัมผัสการปฏิบัติงาน เครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัย และเรียนรู้ถึงสภาพปัญหา ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติจริงเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวัดและประเมินผล หมายถึง การกำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบ วิธีการวัด และประเมินผล การเรียนที่หลากหลาย โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ

สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการ หมายถึง สถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย 4 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ และวิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ
ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- ☐ 1) ชาย
☐ 2) หญิง
☐ 3) ไม่ระบุ

2. อายุ

- ☐ 1) ต่ำกว่า 30 ปี
☐ 2) 30 - 39 ปี
☐ 3) 40 - 49 ปี
☐ 4) ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- ☐ 1) ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
☐ 2) ปริญญาโท
☐ 3) ปริญญาเอก

4. ตำแหน่ง

- ☐ 1) ผู้อำนวยการ
☐ 2) รองผู้อำนวยการ
☐ 3) หัวหน้าแผนกวิชา / หัวหน้างาน
☐ 4) ครูผู้สอน

5. ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษาแห่งนี้

- ☐ 1) น้อยกว่า 1 ปี
☐ 2) 1 - 4 ปี
☐ 3) 5 - 8 ปี
☐ 4) 8 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารวิชาการของ
สถานศึกษาอาชีวศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง
“สภาพปัจจุบัน” และ “สภาพที่พึงประสงค์”

1) สภาพปัจจุบัน หมายถึง สิ่งที่ท่านได้ปฏิบัติ พบเห็น หรือรู้สึกว่ามีกระทำการในปัจจุบัน
สำหรับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัย
อุตสาหกรรม

2) สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง สิ่งที่ท่านคาดหวัง หรือเห็นควรให้มีการปฏิบัติในอนาคต
สำหรับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัย
อุตสาหกรรม

โดยมีเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาหลักสูตร											
1. สถานศึกษามี <u>การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน</u> ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด											
1.1	มีความตรงต่อเวลา ชยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค				✓		✓				

ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันระดับ 2 หมายถึง ท่าน
เห็นว่าการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน การมีความ
มุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน ด้านมีความตรงต่อเวลา ชยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ในระดับ
น้อย และ ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ระดับ 5 หมายถึง
ท่านต้องการให้มีการปฏิบัติในระดับ **มากที่สุด**

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาหลักสูตร											
การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร											
1. สถานศึกษามี <u>การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด											
1.1	มีความตรงต่อเวลา ขยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.2	มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.3	มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. สถานศึกษามี <u>การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด											
2.1	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.2	มีความรับผิดชอบ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.3	มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. สถานศึกษามี <u>การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด											
3.1	ใฝ่เรียนรู้ มีจินตนาการ และคิดสร้างสรรค์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.2	กล้ารับความเสี่ยง สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.3	เชื่อมั่นในตนเอง มีภาวะผู้นำในการทำงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. สถานศึกษามี <u>การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความรับผิดชอบต่อสังคม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด											
4.1	มีจิตสาธารณะ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.2	มีความตระหนักรู้ ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.3	มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน สังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การจัดการจัดการเรียนการสอน											
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน											
5. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด											
5.1	มีความตรงต่อเวลา ขยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.2	มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.3	มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด											
6.1	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.2	มีความรับผิดชอบ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.3	มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด											
7.1	ใฝ่เรียนรู้ มีจินตนาการ และคิดสร้างสรรค์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7.2	กล้ารับความเสี่ยง สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7.3	เชื่อมั่นในตนเอง มีภาวะผู้นำในการทำงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความรับผิดชอบต่อสังคม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด											
8.1	มีจิตสาธารณะ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8.2	มีความตระหนักรู้ ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8.3	มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน สังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<u>การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</u>											
9. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด											
9.1	มีความตรงต่อเวลา ขยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9.2	มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9.3	มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด											
10.1	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10.2	มีความรับผิดชอบ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10.3	มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
11. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม</u> ต่อไปนี้น่าจะน้อยเพียงใด											
11.1	ได้เรียนรู้ มีจินตนาการ และคิดสร้างสรรค์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
11.2	กล้ารับความเสี่ยง สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
11.3	เชื่อมั่นในตนเอง มีภาวะผู้นำในการทำงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12. สถานศึกษามี <u>การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความรับผิดชอบต่อสังคม</u> ต่อไปนี้น่าจะน้อยเพียงใด											
12.1	มีจิตสาธารณะ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12.2	มีความตระหนักรู้ ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12.3	มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน สังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ											
การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ											
13. สถานศึกษามี <u>การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน</u> ต่อไปนี้น่าจะน้อยเพียงใด											
13.1	มีความตรงต่อเวลา ขยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
13.2	มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
13.3	มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14. สถานศึกษามี <u>การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม</u> ต่อไปนี้น่าจะน้อยเพียงใด											
14.1	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14.2	มีความรับผิดชอบต่อ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14.3	มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
15. สถานศึกษามี <u>การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม</u> ต่อไปนี้น่าจะน้อยเพียงใด											
15.1	ได้เรียนรู้ มีจินตนาการ และคิดสร้างสรรค์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
15.2	กล้ารับความเสี่ยง สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
15.3	เชื่อมั่นในตนเอง มีภาวะผู้นำในการทำงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
16. สถานศึกษามี <u>การจัดทำแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความรับผิดชอบต่อสังคม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด											
16.1	มีจิตสาธารณะ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
16.2	มีความตระหนักรู้ ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
16.3	มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน สังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การวัดและประเมินผล											
การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ											
17. สถานศึกษามี <u>การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด											
17.1	มีความตรงต่อเวลา ขยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
17.2	มุ่งมั่นในความเป็นเลิศ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
17.3	มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
18. สถานศึกษามี <u>การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด											
18.1	มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
18.2	มีความรับผิดชอบต่อ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
18.3	มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19. สถานศึกษามี <u>การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การสร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด											
19.1	ใฝ่เรียนรู้ มีจินตนาการ และคิดสร้างสรรค์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19.2	กล้ารับความเสี่ยง สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19.3	เชื่อมั่นในตนเอง มีภาวะผู้นำในการทำงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
20. สถานศึกษามี <u>การประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ</u> เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรมในด้าน <u>การมีความรับผิดชอบต่อสังคม</u> ต่อไปนี้น้อยเพียงใด											
20.1	มีจิตสาธารณะ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
20.2	มีความตระหนักรู้ ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
20.3	มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน สังคม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ
ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

คำชี้แจง

ขอให้ท่านนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ
ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

1. การพัฒนาหลักสูตร

1.1 ท่านคิดว่าสถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรอย่างไร เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรม
(มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน, ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม, สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม,
มีความรับผิดชอบต่อสังคม)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. การจัดการเรียนการสอน

2.1 ท่านคิดว่าสถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรม
(มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน, ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม, สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม,
มีความรับผิดชอบต่อสังคม)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3.1 ท่านคิดว่าสถานศึกษาควรดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างไร เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรม (มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน, ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม, สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม, มีความรับผิดชอบต่อสังคม)

---

4. การวัดและประเมินผล

4.1 ท่านคิดว่าสถานศึกษาควรวัดและประเมินผลอย่างไร เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีนิสัยอุตสาหกรรม (มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในงาน, ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม, สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม, มีความรับผิดชอบต่อสังคม)

ขอขอบพระคุณท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ
ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม

คำอธิบาย

1. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ดำเนินการโดยนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ลำดับความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ที่ได้จากแบบสอบถามที่เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด

2. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม ฉบับนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 4 แนวทาง แบ่งออกเป็น 8 แนวทางย่อย โดยจำแนกตามขอบข่ายการบริหารวิชาการ และเรียงตามลำดับความต้องการจำเป็น (PMI_{Modified}) ดังนี้ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การวัดและประเมินผล 4) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ความเหมาะสม” และช่อง “ความเป็นไปได้” ทั้งสองช่อง ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

(ร่าง) แนวทาง ที่	(ร่าง) แนวทางพัฒนา การบริหารวิชาการ ของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม	ด้านความเหมาะสม		ด้านความเป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปไม่ได้	
1	(ร่าง) แนวทาง	✓		✓		

นายรัตนภูมิ เรืองสอาด

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ร่าง) แนวทางที่	(ร่าง) แนวทางพัฒนา การบริหารวิชาการ ของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิด นิตยอุตสาหกรรม	ด้านความเหมาะสม		ด้านความเป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้	
ด้านการจัดการเรียนการสอน (PNI _{Modified} = 0.281)						
แนวทางที่ 1	พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อเสริมสร้างนิสัยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับผู้เรียน โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้	
1.1	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีสมรรถนะ และ นิสัยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ PBL (Problem-Based Learning)	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้	
1.2	พัฒนาครูให้มีความรู้ และความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างนิสัยการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม และการมีความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับผู้เรียน โดยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่ทันสมัย	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้	

(ร่าง) แนวทางที่	(ร่าง) แนวทางพัฒนา การบริหารวิชาการ ของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิด นิตยอุตสาหกรรม	ด้านความเหมาะสม		ด้านความเป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้ไม่ได้	
ด้านการพัฒนาหลักสูตร (PNI _{Modified} = 0.276)						
แนวทางที่ 2	พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อเสริมสร้างนิสัยการสร้างการ เติบโตด้วยนวัตกรรมและการมี ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนใน งานของผู้เรียน ให้ทันสมัย และม ีความท้าทาย สามารถปรับประยุกต์ และต่อยอดกับการเปลี่ยนแปลง ในสถานการณ์ปัจจุบันร่วมกับ สถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้ไม่ได้	
2.1	ยกระดับความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษา กับสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการ พัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีนิสัยการสร้างการ เติบโตด้วยนวัตกรรมและการ มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน ในงานที่ตอบสนองต่อความ ต้องการของตลาดแรงงานใน พื้นที่อย่างแท้จริง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้ไม่ได้	
2.2	กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ให้ผู้เรียนมีนิสัยการสร้างการ เติบโตด้วยนวัตกรรมและการมี ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน ในงาน เพื่อให้ครูนำไปใช้เป็น แนวทางในการออกแบบการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่าง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้ไม่ได้	

(ร่าง) แนวทางที่	(ร่าง) แนวทางพัฒนา การบริหารวิชาการ ของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิด นัยอุตสาหกรรมการ	ด้านความเหมาะสม		ด้านความเป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้	
ด้านการวัดและประเมินผล (PNI _{Modified} = 0.271)						
แนวทางที่ 3	พัฒนากระบวนการวัดและ ประเมินผลนัยการมีความ รับผิดชอบต่อสังคมและการ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ของผู้เรียนตามสภาพจริงใน รูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ ครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียน ในทุกมิติ	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้	
3.1	พัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถ ในการ ออกแบบการวัด และ ประเมินผลนัยการมีความ รับผิดชอบต่อสังคม และการ สร้างการเติบโตด้วยนวัตกรรม ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่ หลากหลายอย่างต่อเนื่อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้	
3.2	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การกำหนดพฤติกรรมที่ คาดหวังรวมถึงกำหนดเกณฑ์ การวัดและประเมินผลนัยการ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและ การสร้างการเติบโตด้วย นวัตกรรมของผู้เรียน	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้	

(ร่าง) แนวทางที่	(ร่าง) แนวทางพัฒนา การบริหารวิชาการ ของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐ ในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิด นิตยอุตสาหกรรม	ด้านความเหมาะสม		ด้านความเป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้	
ด้านการฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ (PNI _{Modified} = 0.264)						
แนวทางที่ 4	จัดทำแผนการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพของผู้เรียนรายบุคคล เพื่อเสริมสร้างนิสัยการมีความ มุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนใน งาน และ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม โดยความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษาและสถาน ประกอบการในการร่วมกัน วิเคราะห์สมรรถนะ และ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ตรง ตามสาขาวิชาที่เรียน	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้	
4.1	กำหนดให้นิสัยการมีความ มุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนใน งาน และการยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมเป็นนิสัยที่ผู้เรียน ต้องฝึกให้เกิดขึ้นในสถาน ประกอบการ	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้	
4.2	เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์ วิชาชีพในสถานประกอบการ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ตรงตาม สาขาวิชาชีพของผู้เรียน โดย ผู้เชี่ยวชาญจะเป็น role model ที่ดีในการส่งเสริมให้ ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นและ พลังขับเคลื่อนในงาน และการ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นไปได้	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ภาคผนวก ง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และพิจารณา
(ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ
ในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนัยอุตสาหกรรม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. อาจารย์ ดร.อภิรดี จรรย์รังสีโรจน์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ พิมพ์

อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

4. เรืออากาศโท สมพร ปานดำ

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

5. จำลิบเอก ดร.สมพร ชูทอง

ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ ประธานกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

6. ดร.ณัฐยา สลับสม

หัวหน้างานหลักสูตรการเรียนการสอน วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ

7. นางสาวมาลัยพร สายชุมดี

หัวหน้างานวิจัย พัฒนา นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการฯ คณะครุศาสตร์ โพร. ๘๒๕๖๕ ต่อ ๗๐๖๒
ที่ อว ๖๔.๖(๒๗๔๗)๑๖๕ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ศาสตราจารย์ ดร.พทุธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์

ด้วย นายรัตนภูมิ เรืองสอาด นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยสารนิพนธ์เรื่อง “แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของ
สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม”
โดยมีอาจารย์ ดร.พงษ์ลิขิต เพชรผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้
ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อ
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการฯ คณะครุศาสตร์ โพร. ๘๒๕๖๕ ต่อ ๗๐๖๒
ที่ อว ๖๔.๖(๒๗๔๗)๑๖๕ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.อภิตี จรรย์รังษิโรจน์

ด้วย นายรัตนภูมิ เรืองสอาด นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยสารนิพนธ์เรื่อง “แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของ
สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม”
โดยมีอาจารย์ ดร.พงษ์สิทธิ์ เพชรผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้
ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อ
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทธรัตน์ เจริญกุล)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

ที่ อว ๖๔.๖(๒๓๔๓)/๑๖๕

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายฯ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. ๑๐๓๓๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวมาลัยพร สายชุมดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายรัตนภูมิ เรืองสอาด นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยสารนิพนธ์เรื่อง “แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ ในกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดนิสัยอุตสาหกรรม” โดยมีอาจารย์ ดร.พงษ์ลิขิต เพชรผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: ๐๘๒-๓๔๖๔๔๕ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ๖๓๘๐๑๔๑๐๒๓@student.chula.ac.th

ที่ อว ๖๔.๖(๒๗๔๓)/๑๘๐

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายฯ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. ๑๐๓๓๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายรัตนภูมิ เรืองสอาด นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการ
ดำเนินงานวิจัยสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงใต้ตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม” โดยมี อาจารย์ ดร.พงษ์ลิขิต เพชรผล
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับผู้อำนวยการ รอง
ผู้อำนวยการ หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างาน และครูผู้สอน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน
รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บ
ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทน์ เจริญกุล)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: ๐๘๒-๓๔๔-๖๔๙๕ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ๖๓๘๐๑๔๑๐๒๓@student.chula.ac.th

ที่ อว ๖๔.๖(๒๗๔๓)/๑๘๐

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายฯ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. ๑๐๓๓๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายรัตนภูมิ เรืองสอาด นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการ
ดำเนินงานวิจัยสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงใต้ตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม” โดยมี อาจารย์ ดร.พงษ์สิทธิ์ เพชรผล
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับผู้อำนวยการ รอง
ผู้อำนวยการ หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างาน และครูผู้สอน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน
รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บ
ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: ๐๘๒-๓๔๔-๖๔๙๕ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ๖๓๘๐๑๔๑๐๒๓@student.chula.ac.th

ที่ อว ๖๔.๖(๒๗๔๓)/๑๘๐

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายฯ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. ๑๐๓๓๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายรัตนภูมิ เรืองสอาด นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการ
ดำเนินงานวิจัยสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงใต้ตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม” โดยมี อาจารย์ ดร.พงษ์ลิขิต เพชรผล
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับผู้อำนวยการ รอง
ผู้อำนวยการ หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างาน และครูผู้สอน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน
รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บ
ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: ๐๘๒-๓๔๔-๖๔๙๕ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ๖๓๘๐๑๔๑๐๒๓@student.chula.ac.th

ที่ อว ๖๔.๖(๒๗๔๓)/๑๘๐

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายฯ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. ๑๐๓๓๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายรัตนภูมิ เรืองสอาด นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการ
ดำเนินงานวิจัยสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงใต้ตามแนวคิดนิสยอุตสาหกรรม” โดยมี อาจารย์ ดร.พงษ์สิทธิ์ เพชรผล
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับผู้อำนวยการ รอง
ผู้อำนวยการ หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างาน และครูผู้สอน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน
รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บ
ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทน์ เจริญกุล)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: ๐๘๒-๓๔๔-๖๔๙๕ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ๖๓๘๐๑๔๑๐๒๓@student.chula.ac.th

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการฯ คณะครุศาสตร์ โพร. ๘๒๕๖๕ ต่อ ๗๐๖๒
ที่ อว ๖๔.๖(๒๗๔๗)/๒๐๕ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๕
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทาง

เรียน อาจารย์ ดร.อภิรดี จริยารังษิโรจน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทาง

ด้วย นายรัตนภูมิ เรืองสอาด นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา เลขประจำตัวนิสิต
๖๓๘๐๑๔๑๐๒๗ อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยสารนิพนธ์เรื่อง “แนวทางพัฒนาการบริหาร
วิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัย
อุตสาหกรรม” โดยมีอาจารย์ ดร.พงษ์สิทธิ์ เพชรผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
ร่างแนวทางดังกล่าว ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อ
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

ที่ อว ๖๔.๖(๒๓๔๓)/๒๐๕

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายฯ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. ๑๐๓๓๐

๙ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทาง

เรียน จำสืบเอก ดร.สมพร ชูทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางฯ

ด้วย นายรัตนภูมิ เรืองสอาด นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา เลขประจำตัวนิสิต
๖๓๘๐๑๔๑๐๒๗ อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยสารนิพนธ์เรื่อง “แนวทางพัฒนาการบริหาร
วิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัย
อุตสาหกรรม” โดยมีอาจารย์ ดร.พงษ์ลลิต เพชรผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
ร่างแนวทางดังกล่าว ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บ
ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: ๐๘๒-๓๔๔-๖๔๙๕ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ๖๓๘๐๑๔๑๐๒๗@student.chula.ac.th

ที่ อว ๖๔.๖(๒๗๔๗)/๒๐๕

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายฯ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. ๑๐๓๓๐

๙ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทาง

เรียน ดร.ณัฐยา สลับสม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางฯ

ด้วย นายรัตนภูมิ เรืองสอาด นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา เลขประจำตัวนิสิต
๖๓๘๐๑๔๑๐๒๗ อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยสารนิพนธ์เรื่อง “**แนวทางพัฒนาการบริหาร
วิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัย
อุตสาหกรรม**” โดยมีอาจารย์ ดร.พงษ์สิทธิ์ เพชรผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
ร่างแนวทางดังกล่าว ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บ
ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: ๐๘๒-๓๔๔-๖๔๙๕ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ๖๓๘๐๑๔๑๐๒๗@student.chula.ac.th

ที่ อว ๖๔.๖(๒๗๔๗)/๒๐๖

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายฯ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. ๑๐๓๓๐

๙ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทาง

เรียน เรืออากาศโท สมพร ปานดำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางฯ

ด้วย นายรัตนภูมิ เรืองสอาด นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา เลขประจำตัวนิสิต
๖๓๘๐๑๔๑๐๒๗ อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยสารนิพนธ์เรื่อง “แนวทางพัฒนาการบริหาร
วิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัย
อุตสาหกรรม” โดยมีอาจารย์ ดร.พงษ์ลิขิต เพชรผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
ร่างแนวทางดังกล่าว ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บ
ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: ๐๘๒-๓๔๔-๖๔๔๕ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ๖๓๘๐๑๔๑๐๒๗@student.chula.ac.th

ที่ อว ๖๔.๖(๒๗๔๗)/๒๐๗

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายฯ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กทม. ๑๐๓๓๐

๙ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทาง

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ พิมพ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางฯ

ด้วย นายรัตนภูมิ เรืองสอาด นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา เลขประจำตัวนิสิต
๖๓๘๐๑๔๑๐๒๗ อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยสารนิพนธ์เรื่อง “แนวทางพัฒนาการบริหาร
วิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิดนิสัย
อุตสาหกรรม” โดยมีอาจารย์ ดร.พงษ์สิทธิ์ เพชรผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

การนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
ร่างแนวทางดังกล่าว ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บ
ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทน์ เจริญกุล)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: ๐๘๒-๓๔๔-๖๔๔๕ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ๖๓๘๐๑๔๑๐๒๗@student.chula.ac.th

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายรัตนภูมิ เรืองสอาด
วัน เดือน ปีเกิด	11 พฤศจิกายน 2531
สถานที่เกิด	จังหวัดนนทบุรี
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> • วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์ (คอมพิวเตอร์) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง • ครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต (คอ.บ.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่อยู่ปัจจุบัน	121 ซอยติวานนท์ 54 ตำบลท่าทราย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000
e-mail	ru.rattanapoom@vecmail.org